

ZAKON O UGOSTITELJSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređenja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, obavljanje ugostiteljske delatnosti u objektima nautičkog turizma i objektima lovnog turizma, boravišna taksa i penali, kao i druga pitanja od značaja za njihov razvoj i unapređenje.

2. Pojmovi

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *individualni ležaj* jeste postelja ili krevet koji je namenjen za korišćenje jedne osobe;

2) *kategorizacija* je postupak utvrđivanja postignutih standarda u pogledu uređenja, opreme i usluge u ugostiteljskom objektu za smeštaj, objektu lovnog turizma i nautičkog turizma, na osnovu koga se objekti iste vrste rangiraju u različite kategorije, u zavisnosti od nivoa postignutih standarda;

3) *korisnik usluge* je fizičko lice koje kao potrošač, za sopstvene potrebe, koristi ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu, objektu nautičkog ili lovnog turizma;

4) *kuća, apartman i soba* su zasebni objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti;

5) *lovnoturistička delatnost* jeste pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u objektima lovnog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma;

6) *nautičkoturistička delatnost* jeste pružanje ugostiteljskih usluga u objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma;

7) *normativ hrane i napitaka* je unapred utvrđena vrsta i količina namirnica ili napitaka u svežem stanju potrebna za pripremanje određenog jela, odnosno napitka prema propisanom receptu, koji se prodaje po jedinstvenoj ceni;

8) *normativ pića* je unapred utvrđena vrsta i količina pića, koje se prodaje po jedinstvenoj ceni;

9) *odgovarajući registar* je registar u kojem se registruju privredna društva i preduzetnici i registar u kojem se registruju udruženja koje vodi Agencija za privredne registre i registar u kojem se registruju druga pravna lica koji vodi nadležni sud;

10) *pokretni ugostiteljski objekat* je objekat koji se premešta iz jednog mesta u drugo sopstvenim pogonom ili vučom i ispunjava propisane minimalno-tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, u kome se priprema i uslužuje hrana u ambalaži za jednokratnu upotrebu, uslužuje hrana u originalnom pakovanju pripremljena na drugom mestu, odnosno uslužuju pića i napici u ambalaži za jednokratnu upotrebu ili u originalnoj ambalaži;

11) *prodaja ugostiteljskih i drugih usluga* podrazumeva neposrednu prodaju, nuđenje, kao i sve druge aktivnosti ponude, oglašavanja, marketinga, promocije i sl. koje za krajnji rezultat imaju prodaju te usluge;

12) *seosko turističko domaćinstvo* je objekat ili grupa objekata u kojem se pružaju usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka ili samo usluge smeštaja, koji se nalazi u ruralnom (seoskom) okruženju sa elementima lokalnog obeležja i nasleđa;

13) *smeštajna jedinica* jeste opremljen prostor, odnosno skup opremljenih prostorija u sastavu ugostiteljskog objekta za smeštaj ili kao zaseban ugostiteljski objekat, koja se stavlja na raspolaganje korisniku;

14) *standardi* jesu uslovi i merila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i održavanja objekta;

15) *transfer* je prevoz korisnika usluge smeštaja koji se realizuje na kraćoj relaciji isključivo na destinaciji, odnosno lokalnu;

16) *ugostitelj* jeste privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku delatnost pod uslovima propisanim ovim zakonom;

17) *ugostiteljska delatnost* jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu;

18) *ugostiteljski objekat* jeste funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske delatnosti;

19) *ugostiteljski objekat u domaćoj radinosti* je objekat u kojem se pružaju usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka ili samo usluge smeštaja u objektima vrste: kuća, apartman i soba;

20) *centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma* (E- turista) jeste jedinstven i centralizovan elektronski informacioni sistem, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši njihova evidencija i unose drugi podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovnoturističke, odnosno turističke delatnosti ili usluga u turizmu.

II. UGOSTITELJSKA DELATNOST

Član 3.

Ugostiteljska delatnost jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu, koju ugostitelj obavlja u ugostiteljskom objektu, van ugostiteljskog objekta i pokretnom ugostiteljskom objektu, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ugostiteljska delatnost obavlja se u objektu, odnosno prostoru koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje predmetne delatnosti.

Na obavljanje ugostiteljske delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja zaštićeno kulturno dobro, odnosno zaštićeno područje, primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara i propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Član 4.

Delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Pojedine ugostiteljske usluge može pružati i fizičko lice, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 3. stav 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre.

Član 5.

Ako lice iz člana 4. stav 1. ovog zakona obavlja ugostiteljsku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Ako lice iz člana 4. stav 1. ovog zakona obavlja ugostiteljsku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Izuzetno, ugostitelj koji povremeno obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan članom 17. stav 7. ovog zakona nije u obavezi da za taj prostor u kome obavlja delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta.

Član 6.

Poslovno ime, firma i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojeno mesto ili odgovarajuća organizaciona jedinica kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu ugostiteljskog objekta koji se kategoriše, osim kada je kategorizacija već izvršena, niti više od jedne vrste ugostiteljskog objekta.

1. Obaveze ugostitelja

Član 7.

Ugostitelj je dužan da:

- 1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta;
- 2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne naziv ugostiteljskog objekta i vrstu ugostiteljskog objekta, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju;
- 3) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne propisano radno vreme i da ga se u svom poslovanju pridržava;
- 4) se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma;
- 5) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana;

6) na ulazu u kategorisani ugostiteljski objekat vidno istakne oznaku kategorije, odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenu rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

7) u ugostiteljskom objektu održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno-tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standarde za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

8) u ugostiteljskom objektu obavlja ugostiteljsku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima;

9) u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod objekata iz člana 18. st. 1, 2. i 4. ovog zakona kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

10) da na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge, naznačene cene i dr;

11) istakne cene smeštaja i drugih usluga i iznos boravišne takse na recepciji i u svakoj smeštajnoj jedinici na jasan i lako uočljiv način;

12) istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima koji moraju biti dostupni korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka na svakom mestu gde se korisnici uslužuju, odnosno da cene istakne na jasan i lako uočljiv način;

13) se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena;

14) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

15) utvrdi i obezbedi normativ hrane, pića i napitaka koje priprema i uslužuje i na zahtev korisnika usluga omogući uvid u te normative, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini prema tim normativima;

16) obezbedi normativ hrane koju uslužuje, a koja je na drugom mestu pripremljena i na zahtev korisnika usluga omogući uvid u taj normativ, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini prema tom normativu;

17) unosi podatke o korisniku usluge smeštaja dnevno i uredno na propisan način;

18) utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda istakne, odnosno obezbedi u svim smeštajnim jedinicama;

19) u ugostiteljskom objektu korisniku usluge omogući podnošenje reklamacije;

20) pružanje ugostiteljske usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni;

21) za ugostiteljski objekat ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona, u pogledu uređaja i opreme za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih neprijatnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu;

22) za ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona u pogledu uređenja i opremanja, radi obezbeđenja zaštite od buke;

23) za ugostiteljski objekat koji se nalazi u stambenoj zgradi ispuni tehničke i druge uslove, kao i da obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona;

24) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Podaci iz stava 1. tačka 17) ovog člana, za domaće državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja i adresu stanovanja.

Podaci iz stava 1. tačka 17) ovog člana, za strane državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja; državljanstvo; vrstu, broj i datum izdavanja strane putne isprave.

Ugostitelj koji nije registrovan kod Agencije za privredne registre je dužan da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma.

Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. ugostitelj vodi u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite potrošača.

Kada ugostitelj posluje u objektu koji je zaštićeno kulturno dobro, podatke iz stava 1. tač. 1) - 3) ovog člana može postaviti unutar objekta ili na nekom drugom prikladnom mestu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Član 8.

Ugostitelj je dužan da sve informacije, kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. budu na srpskom jeziku.

Informacije iz stava 1. ovog člana mogu biti i na stranom jeziku.

Član 9.

Ugostitelj je dužan da u periodu od dve godine čuva svu dokumentaciju u vezi sa unetim podacima o korisnicima usluge smeštaja, podnetim reklamacijama, zaključenim ugovorima i dr.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana može se čuvati na trajnom nosaču zapisa.

Član 10.

Ugostitelj koji pruža ugostiteljsku uslugu smeštaja može isključivo za potrebe korisnika usluge smeštaja, na njegov zahtev, da pruži, odnosno obezbedi i dodatnu uslugu kao što je transfer, kupovina karata ili ulaznica, rezervacija restorana i sl.

Član 11.

Ugostitelj može da ponudi korisniku usluge smeštaja osiguranje od posledica nezgode za vreme boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj uz napomenu da isto nije obavezujuće.

U slučaju iz stava 1. ovog člana ugostitelj je dužan da korisniku usluge da informaciju o uslovima i ceni osiguranja.

Ugostitelj koji zaključi polisu osiguranja od korisnika usluge smeštaja ne može da naplati iznos premije osiguranja uvećan za iznos provizije.

Ugostitelj je dužan da u slučaju iz st. 1 - 3. ovog člana postupi saglasno odredbama zakona kojima se uređuje osiguranje.

2. Evidentiranje ugostitelja i ugostiteljskih objekata

Član 12.

Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja u nekategorisanom ugostiteljskom objektu dužan je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljanja delatnost dužan je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Član 13.

Ministarstvo nadležno za poslove turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo) na propisan način vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 18. st. 1. i 2. i člana 27. ovog zakona.

Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 12. i člana 18. stav 4. ovog zakona, kao poveren posao.

Svaku promenu podataka, koji se evidentiraju kod Ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave ugostitelj je dužan da prijavi u roku od sedam dana.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev Ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi Ministarstvu podatke iz evidencije ugostiteljskih objekata koju vodi.

Ministarstvo, odnosno jedinica lokalne samouprave su dužni da Registru turizma kvartalno dostavljaju evidenciju iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ministarstvo, odnosno jedinica lokalne samouprave mogu deo evidencije ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana da učine javno dostupnom, objavljivanjem na sajtu Ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Evidencija ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 18. stav 4. ovog zakona može da sadrži podatke o fizičkom licu koje pruža ugostiteljske usluge, i to: ime i prezime; jedinstven matični broj građana, dan, mesec i godina rođenja i adresa stanovanja.

3. Centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma

Član 14.

Ministarstvo je dužno da u centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma (u daljem tekstu: centralni informacioni sistem) unese podatke o objektima iz člana 18. st. 1. i 2. i čl. 27, 47. i 60. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja.

Ministarstvo je dužno da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja iz stava 1. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da u centralni informacioni sistem unese podatke o objektima iz člana 12, člana 18. stav 4. i čl. 42. i 56. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja u objektima iz stava 3. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu.

Član 15.

Ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja je dužan da preko centralnog informacionog sistema, na propisan način, unosi podatke o korisniku usluge smeštaja.

Podaci iz stava 1. ovog člana, za domaće državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja i adresu stanovanja.

Podaci iz stava 1. ovog člana, za strane državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja; državljanstvo; vrstu, broj i datum izdavanja strane putne isprave.

Podatke iz st. 2. i 3. ovog člana ugostitelj unosi preko centralnog informacionog sistema na osnovu podataka iz lične karte, putne isprave ili druge javne isprave sa fotografijom.

Ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja je dužan da obezbedi internet vezu za pristup centralnom informacionom sistemu.

Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja može u centralni informacioni sistem da unosi i dodatne podatke o karakteristikama ugostiteljskog objekta za smeštaj, ponudi, specifičnostima i dr.

Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja dužan je da u centralni informacioni sistem unosi i druge propisane podatke na propisan način.

Podaci iz st. 1, 2, 3, 4, 6. i 7. ovog člana moraju da budu istiniti.

Odredbe ovog člana odnose se i na zdravstvene ustanove iz člana 27. ovog zakona, kao i na pružaoca usluga smeštaja u objektu nautičkog i lovnog turizma.

Član 16.

Ministar nadležan za poslove turizma (u daljem tekstu: ministar) uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje način unošenja, rada, vođenja i korišćenja centralnog informacionog sistema kao i njegovu sadržinu i vrstu podataka.

Ministar propisuje sadržinu i način podnošenja prijave iz čl. 12, 42. i 56. ovog zakona, kao i sadržinu i način vođenja evidencije objekata za smeštaj.

4. Vrste ugostiteljskih objekata

Član 17.

Prema vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu pružaju, ugostiteljski objekti mogu biti:

- 1) ugostiteljski objekat za smeštaj;
- 2) ugostiteljski objekat za ishranu, piće i napitke.

U ugostiteljskom objektu za smeštaj pružaju se usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu ili samo usluge smeštaja.

Vrste ugostiteljskog objekta za smeštaj su: hotel i podvrste hotela, motel, turističko naselje i podvrsta turističkog naselja, pansion, kamp, kampiralište, hostel, prenočište, konačište, botel, kuća, apartman, soba, seosko turističko domaćinstvo, lovačka vila, lovački dom, lovačka kuća i lovačka koliba, kao i drugi objekti za pružanje usluga smeštaja.

U ugostiteljskom objektu za ishranu, piće i napitke, pripremaju se i uslužuju topli i hladni jela i napici, toče i služe alkoholna i bezalkoholna pića.

Vrste ugostiteljskog objekta za ishranu, piće i napitke su restoran, taverna, kafana, bar, picerija, gril, pečenjara, pivnica, konoba, čarda, krčma, gostionica, kafe-poslastičarnica, bife, bistro, palačinkarnica, objekat brze hrane, catering objekat, pab, kafe i drugi objekti.

Ugostiteljska delatnost može se obavljati i u pokretnom ugostiteljskom objektu, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ugostiteljska delatnost može se obavljati povremeno na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

5. Kategorizacija ugostiteljskih objekata

Član 18.

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp kategorišu se u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i turističko naselje može se razvrstati u podvrstu, a ugostiteljski objekat vrste hotel može se razvrstati i po posebnim standardima za specijalizaciju.

U ugostiteljskom objektu za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje i pansion i podvrste garni hotel i apart hotel mogu biti i delovi objekta u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica, koji kao smeštajne jedinice, odnosno drugi sadržaji ugostiteljskog objekta, funkcionalno (organizaciono i tehničko-tehnološki) čine sastavni deo ugostiteljskog objekta.

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo kategorišu se u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Ugostitelj je dužan da pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu iz st. 1, 2. i 4. ovog člana pribavi rešenje o kategorizaciji.

Član 19.

Ugostitelj podnosi Ministarstvu zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona.

U slučaju iz člana 18. stav 3. ovog zakona, prilikom podnošenja zahteva za određivanje kategorije, ugostitelj dostavlja ugovor o upravljanju kojim se regulišu međusobna prava i obaveze.

Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi preko centralnog informacionog sistema.

Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona, uviđajem na licu mesta proverava komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta koju obrazuje ministar.

Komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta sačinjava zapisnik o svom radu i taj zapisnik dostavlja ministru sa predlogom za određivanje kategorije.

Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 6. ovog člana sadrži i podatke o broju i strukturi smeštajnih jedinica, i ukupnim smeštajnim kapacitetima.

Rešenje iz stava 6. ovog člana konačno je i dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja.

Član 20.

Ugostitelj podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona.

Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi preko centralnog informacionog sistema.

Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi za svaki objekat posebno (kuća, apartman, soba ili seosko turističko domaćinstvo).

Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj iz člana 18. stav 4. ovog zakona uviđajem na licu mesta proverava komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta koju obrazuje nadležni organ jedinica lokalne samouprave.

Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona vrši se, rešenjem koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave rešenjem odlučuje po podnetom zahtevu pojedinačno za svaki objekat.

Rešenje iz stava 5. ovog člana sadrži i podatke o broju individualnih ležaja, odnosno vrsti ležaja.

Rešenje iz stava 5. ovog člana sadrži sve relevantne podatke iz člana 32. ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana može se u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalba ministru.

Poslove iz st. 4. i 5. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Član 21.

Zahtev iz člana 19. stav 1. i člana 20. stav 1. ovog zakona mora da sadrži istinite podatke.

Troškove postupka određivanja kategorije ugostiteljskog objekta snosi ugostitelj.

Član 22.

Ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6. i člana 20. stav 5. ovog zakona dođe do promene ugostitelja, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi novo rešenje kojim se objekat kategoriše.

Ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6. i člana 20. stav 5. ovog zakona objekat prestane da ispunjava propisane standarde za kategoriju koja mu je određena ugostitelj je dužan da podnese zahtev za određivanje kategorije u nižu kategoriju.

Na zahtev ugostitelja donosi se rešenje o promeni kategorije kada objekat ispuni propisane standarde za višu kategoriju.

Promena kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj vrši se na način i po postupku propisanom za određivanje kategorije.

6. Prestanak važenja rešenja o određivanju kategorije ugostiteljskog objekta

Član 23.

Rešenje kojim se ugostiteljski objekat za smeštaj kategoriše prestaje da važi:

- 1) istekom roka za koji je doneto;
- 2) donošenjem rešenja o promeni kategorije;
- 3) gubitkom kategorije;
- 4) na zahtev ugostitelja;
- 5) ako dođe do promene ugostitelja;
- 6) prestankom privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika, usled koga se to pravno lice ili preduzetnik briše iz odgovarajućeg registra.

U slučaju iz stava 1. tač. 1), 3), 4), 5) i 6) ovog člana Registrator turizma briše ugostiteljski objekat iz evidencije kategorisanih objekata u Registru turizma, a u slučaju iz stava 1. tačka 2) ovog člana evidentira promenu kategorije ugostiteljskog objekta.

Evidentiranje iz stava 2. ovog člana Registrator turizma vrši po službenoj dužnosti u slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 6) ovog člana, po obaveštenju Ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave u slučajevima iz stava 1. tač. 2), 3) i 5) ovog člana, a na zahtev ugostitelja u slučaju iz stava 1. tačka 4) ovog člana.

Član 24.

Ministar propisuje standarde za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz člana 18. st. 1, 2. i 4. ovog zakona, koji naročito sadrže: standarde za pojedine vrste tih objekata; posebne standarde; kategorije i način sticanja i promene kategorije ugostiteljskog objekta, kao način i uslove pod kojima se obavlja ugostiteljska delatnost.

Radi provere kvaliteta pružanja usluga u objektima iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona, poslovno udruženje ugostitelja može da odredi tajnog gosta.

Lice iz stava 3. ovog člana, sačinjava izveštaj sa stručnim mišljenjem koji može da dostavi Ministarstvu.

7. Kadrovska osposobljenost

Član 25.

Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 18. st 1. i 2. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela, motel i turističko naselje mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste pansion i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog iskustva u ugostiteljstvu.

Ako ugostitelj, kao preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz stava 1. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.

U ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.

8. Posebni uslovi za ugostiteljske objekte

Član 26.

Jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu, a koji se odnose na uređenje i opremanje uređajima za odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija.

Jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke.

Jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi tehničke i druge uslove u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu.

Jedinica lokalne samouprave donosi poseban akt iz st. 1 - 3. ovog člana, ako je organizovala obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora preko ovlašćenih inspektora, na način propisan ovim zakonom.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da pre objavljivanja posebnog akta iz st. 1 - 3. ovog člana pribavi mišljenje Ministarstva.

Član 27.

Zdravstvene ustanove koje pružaju usluge svojim korisnicima u objektima u kojima se organizuje boravak i pružaju usluge prevencije, lečenja i rehabilitacije, mogu pružati i usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka trećim licima, na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ako su subjekti iz stava 1. ovog člana budžetski korisnici, za pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka trećim licima dužni su da pribave odobrenje ministra.

Subjekti iz st. 1. i 2. ovog člana usluge trećim licima mogu da pružaju ako ispunjavaju minimalno - tehničke, ekonomske, tržišne i druge uslove.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana daje se rešenjem sa rokom važenja od tri godine.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Vlada bliže propisuje uslove iz stava 3. ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju zdravstvenih ustanova iz stava 2. ovog člana.

Član 28.

Pravno lice koje ima odmarališta, domove ili druge objekte za pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka svojim zaposlenima, iste usluge može pružati i trećim licima na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 29.

Ne smatra se obavljanjem ugostiteljske delatnosti:

1) pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka zaposlenima i korisnicima u odmaralištima, ustanovama društvene brige o deci, starim licima, učenicima i studentima, zdravstvenim, socijalnim, obrazovno-vaspitnim i drugim sličnim ustanovama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim ustanovama;

2) pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada u privrednim subjektima, ustanovama, državnim organima i drugim organizacijama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim privrednim subjektima, ustanovama, organima i organizacijama.

Objekti, odnosno prostorije, uređaji i oprema, kao i lica koja pružaju usluge iz stava 1. ovog člana, moraju ispunjavati sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove propisane za ugostiteljski objekat, u delu objekta u kome se te usluge pružaju.

9. Ugostiteljske usluge u ugostiteljskim objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu

Član 30.

Ugostitelj može da pruža ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva.

U okviru seoskog turističkog domaćinstva ugostitelj može da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje.

Fizičko lice može da pruža ugostiteljske usluge iz stava 1. ovog člana u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 individualnih ležajeva, za najviše 30 korisnika usluga.

Individualni ležaj iz stava 3. ovog člana namenjen je za jednu osobu.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, ako ležaj po svojim dimenzijama može biti namenjen za dve osobe, smatraće se za dva individualna ležaja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana fizičko lice u ugostiteljskom objektu domaće radinosti može da pruža samo ugostiteljske usluge smeštaja.

Fizičko lice u ugostiteljskom objektu seoskog turističkog domaćinstva uslugu pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka može da pruža samo korisniku usluge kome pruža uslugu smeštaja.

Usluge iz stava 7. ovog člana fizičko lice pruža od namirnica, pića i napitaka zasnovane na proizvodima koje je pretežno sam proizveo.

Izuzetno, fizičko lice u objektu seoskog turističkog domaćinstva može da pruža ugostiteljske usluge iz stava 7. ovog člana i organizovanoj turističkoj grupi do 50 putnika koja ne koristi usluge smeštaja.

Fizičko lice može u okviru seoskog turističkog domaćinstva da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 korisnika usluga.

Prostor na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje iz st. 2. i 10. ovog člana mora da ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

Član 31.

Ugostitelj pre početka obavljanja delatnosti u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva pribavlja rešenje kojim se taj objekat kategoriše.

Ugostitelj iz stava 1. ovog člana dužan je da ugostiteljsku delatnost obavlja na propisan način i prema propisanim uslovima, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Izuzetno od člana 7. stav 1. tač. 1) - 3) ovog zakona fizičko lice kao ugostitelj dužan je da na ulazu u objekat vidno istakne svoje ime i prezime, kao i kontakt telefon.

Izuzetno od člana 7. stav 1. tačka 11) ovog zakona fizičko lice kao ugostitelj nije dužan da istakne iznos boravišne takse.

Član 32.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva mora biti vlasnik, odnosno suvlasnik tog smeštajnog objekta.

Fizičko lice koje u okviru seoskog turističkog domaćinstva pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom mora biti vlasnik, odnosno suvlasnik tog zemljišta.

U slučaju da ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva pruža lice koje je suvlasnik tog smeštajnog objekta, dužno je da pre otpočinjanja delatnosti pribavi pisanu saglasnost drugog suvlasnika.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana ugostiteljske usluge može da pruža i član porodičnog domaćinstva vlasnika, odnosno suvlasnika, uz njihovu pisanu saglasnost.

Saglasnost iz st. 3. i 4. ovog člana mora biti overena kod javnog beležnika.

Članom porodičnog domaćinstva iz stava 4. ovog člana smatra se bračni drug, deca rođena u braku, van braka ili usvojena, braća i sestre, roditelji bračnih drugova i unučad, a koja lica sa vlasnikom, odnosno suvlasnikom stanuju u istom stanu, odnosno stambenom objektu.

Član 33.

Fizičko lice može neposredno da pruža ugostiteljske usluge, odnosno da vrši prodaju smeštajnih kapaciteta u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva.

Izuzetno fizičko lice može da vrši prodaju smeštajnih kapaciteta u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva preko posrednika.

U slučaju iz stava 2. ovog člana fizičko lice i posrednik zaključuju ugovor koji naročito sadrži: ime i prezime fizičkog lica, njegovu adresu, broj i datum izdavanja rešenja o kategorizaciji, naziv organa koji je izdao rešenje, rok važenja rešenja, podatke o vrsti smeštajnog objekta i podatke o broju individualanih ležaja, odnosno vrsti ležaja.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Član 34.

Fizičko lice, u slučaju iz člana 33. stav 1. ovog zakona za pružene ugostiteljske usluge iz člana 30. ovog zakona izdaje poseban račun.

Račun iz stava 1. ovog člana sadrži redni broj, ime i prezime fizičkog lica, njegovu adresu, vrstu, kategoriju i adresu ugostiteljskog objekta, ime i prezime korisnika usluge, podatke o prodajnoj ceni sa specifikacijom pruženih usluga, kao i datum izdavanja računa.

Račun iz stava 1. ovog člana se sačinjava u dva primerka, od kojih se jedan uručuje korisniku usluge, a drugi zadržava fizičko lice, koje je izdalo račun.

Fizičko lice je dužno da na dnevnom nivou vodi evidenciju izdatih računa, po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje ili izmenu unetih podataka, tako da se po hronološkom redu omogućava uvid u izdate račune.

Fizičko lice je dužno da evidenciju izdatih računa iz stava 4. ovog člana čuva dve godine.

Na račun iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se odredbe člana 70. stav 5. ovog zakona.

Član 35.

Davanje u zakup kuće, stana, apartmana, sobe, ležaja ili drugog prostora koji je namenjen za smeštaj od strane pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica u periodu do 30 dana smatra se pružanjem ugostiteljske usluge smeštaja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice je dužno da uslugu smeštaja, pruža na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 36.

Ministar bliže propisuje uslove i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, način pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanje ugostiteljskih objekata, minimalno-tehničke uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu, u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu.

Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje sanitarno-higijenske uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu i domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta i pružanje usluga za osobe sa invaliditetom.

Ministar bliže propisuje uslove i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, kao i način pružanja ugostiteljskih usluga u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva.

III. UGOSTITELJSKA DELATNOST U OBJEKTIMA NAUTIČKOG TURIZMA

Član 37.

Nautičkoturistička delatnost pružanja ugostiteljskih usluga u objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma, obavlja se u skladu sa propisima donetim na osnovu ovog zakona, kao i zakona kojim se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama.

Usluge iz stava 1. ovog člana obavljaju se u objektima, odnosno prostoru koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje nautičkoturističke delatnosti (u daljem tekstu: objekti

nautičkog turizma), kao i posebne tehničke karakteristike, uređene propisima kojima se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama.

Na obavljanje nautičkoturističke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog područja primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Član 38.

Delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 37. stav 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre.

Delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona u prihvatnom objektu nautičkog turizma može da obavlja privredno društvo ili drugo pravno lice.

Član 39.

Ako lice iz člana 38. stava 1. ovog zakona obavlja nautičkoturističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Ako lice iz člana 38. stava 1. ovog zakona obavlja nautičkoturističku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Izuzetno za plovilo koje se koristi za nautički turizam, registruje se ogranak, odnosno izdvojeno mesto prema upisniku u koji je plovilo upisano.

Član 40.

Na poslovno ime, firmu i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojenog mesta ili odgovarajuće organizacione jedinice, kao i oznaku pružaoca nautičkoturističkih usluga shodno se primenjuju odredbe člana 6. ovog zakona.

1. Obaveze pružaoca nautičkoturističkih usluga

Član 41.

Pružalac nautičkoturističkih usluga koji obavlja nautičkoturističku delatnost dužan je da:

- 1) na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta;
- 2) na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne naziv objekta i vrstu objekta nautičkog turizma, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju;
- 3) na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne radno vreme i da ga se u svom poslovanju pridržava;
- 4) se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma;

5) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana;

6) na ulazu u marinu vidno istakne oznaku kategorije marine, utvrđenu rešenjem ministra;

7) za plovilo koje se koristi za nautički turizam poseduje važeće brodsko svedočanstvo, odnosno svedočanstvo o sposobnosti broda za plovidbu izdatu od strane nadležnog organa u skladu sa zakonom kojim se uređuju plovidba i luke na unutrašnjim vodama;

8) u prihvatnom objektu nautičkog turizma održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno-tehničkim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;

9) u prihvatnom objektu nautičkog turizma i plovilu obavlja nautičkoturističku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima;

10) u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod marine kategoriju, koja je određena rešenjem ministra;

11) na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način u isticanju ponude obaveštava korisnika usluge o usluzi koju pruža, u pogledu načina pružanja usluge, naznačene cene i dr;

12) da cene usluga koje pruža istakne vidno na jasan i lako uočljiv način;

13) se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena;

14) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

15) u prihvatnom objektu nautičkog turizma i plovilu koje se koristi za nautički turizam korisniku usluga omogućiti podnošenje reklamacije;

16) pružanje nautičkoturističke usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni;

17) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Pružalac nautičkoturističke usluge koji nije registrovan kod Agencije za privredne registre je dužan da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma.

Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. pružalac nautičkoturističke usluge vodi u skladu sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite potrošača.

Pružalac nautičkoturističke usluge je dužan da sve informacije kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. moraju biti na srpskom jeziku.

Obaveštenje iz stava 4. ovog člana može biti i na stranom jeziku.

Na pružaoca nautičkoturističkih usluga, u zavisnosti od usluge koju pruža, primenjuju se i odredbe čl. 9. i 11. ovog zakona.

Pružalac nautičkoturističke usluge u prihvatnom objektu nautičkog turizma dužan je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti izvrši upis u registar lučnih operatera u skladu sa zakonom kojim se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama.

2. Evidentiranje pružalaca nautičkoturističkih usluga i objekata nautičkog turizma

Član 42.

Pružalac nautičkoturističkih usluga, koji pruža uslugu smeštaja u nekategorisanom objektu nautičkog turizma dužan je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljanja delatnost dužno je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Član 43.

Ministarstvo na propisan način vodi evidenciju marina.

Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju objekata nautičkog turizma iz člana 42. ovog zakona, kao poveren posao.

Svaku promenu podataka koji se evidentiraju kod Ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave pružalac nautičkoturističkih usluga je dužan da prijavi u roku od sedam dana.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev Ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi Ministarstvu podatke iz evidencije objekata nautičkog turizma koju vodi.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju iz stava 2. ovog člana.

Član 44.

U slučaju da se u objektima nautičkog turizma pružaju usluge smeštaja, shodno se primenjuju odredbe člana 7. stav 1. tač. 11), 12), 15), 16), 17) i 18) i člana 15. ovog zakona.

3. Vrste objekata nautičkog turizma

Član 45.

Prema vrsti nautičkoturističkih usluga koje se u objektu pružaju, objekti nautičkog turizma mogu biti:

- 1) prihvatni objekat nautičkog turizma;
- 2) plovilo koje se koristi za nautički turizam.

Prihvatni objekti nautičkog turizma su marine.

Marina je pristanište za posebne namene na vodnom putu namenjeno za prihvat, čuvanje i opremu plovila koja služe za rekreaciju, sport i razonodu.

Plovila koja se koristi za nautički turizam jesu putnički brod, odnosno jahta ili plovilo za rekreaciju, koje je osposobljeno za plovidbu i koje učestvuje u plovidbi.

4. Usluge u nautičkom turizmu

Član 46.

Usluge nautičkog turizma su lučke delatnosti koje se obavljaju u marini: prihvat i otprema plovila, odnosno putnika, snabdevanje plovila, posade i putnika, čuvanje i iznajmljivanje plovila, organizovanje turističkih krstarenja, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma.

5. Kategorizacija marina

Član 47.

Marina kao prihvatni objekat nautičkog turizma kategoriše se u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekta.

Pružalac nautičkoturističkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičkoturističke delatnosti, odnosno nakon izdavanja uverenja o upisu u nadležni registar o obavljanju delatnosti u marini pribavi rešenje o određivanju kategorije.

Član 48.

Pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi Ministarstvu zahtev za određivanje kategorije marine.

Zahtev iz stava 1. ovog člana pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi preko centralnog informacionog sistema.

Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

Troškove postupka određivanja kategorije marine snosi pružalac nautičkoturističkih usluga.

Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije marine utvrđuje se na način propisan članom 19. st. 4. i 5. ovog zakona.

Član 49.

Određivanje kategorije marine vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma.

Na promenu pružaoca nautičkoturističkih usluga i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe čl. 22. i 23. ovog zakona.

Član 50.

Ministar uz saglasnost ministara nadležnih za poslove saobraćaja, vodoprivrede, infrastrukture, zdravlja, životne sredine i prostornog planiranja propisuje minimalno-tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje objekata nautičkog turizma, kao i standarde za kategorizaciju marine.

IV. UGOSTITELJSKA DELATNOST U OBJEKTIMA LOVNOG TURIZMA

Član 51.

Delatnost pružanja ugostiteljskih usluga u objektima lovnog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma obavlja se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Usluge iz stava 1. ovog člana obavljaju se u objektima koji ispunjavaju propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje lovnoturističke delatnosti (u daljem tekstu: objekti lovnog turizma).

Na obavljanje lovnoturističke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog područja primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Član 52.

Delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, pravno lice ili javno preduzeće čiji je osnivač Republika Srbija ili autonomna pokrajina (u daljem tekstu: pružalac lovnoturističkih usluga) koje je registrovano u odgovarajućem registru.

Izuzetno lovnoturističku delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako kao korisnik lovišta ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje oblast lovstva.

Lice iz stava 2. ovog člana lovnoturističku delatnost obavlja pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 51. stava 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre.

Član 53.

Ako lice iz člana 52. st. 1. i 2. ovog zakona obavlja lovnoturističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Ako lice iz člana 52. st. 1. i 2. ovog zakona obavlja lovnoturističku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru.

Izuzetno, pružalac lovnoturističkih usluga nije dužan da za vrstu objekta lovačka koliba registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta.

Član 54.

Na poslovno ime, firmu i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojeno mesto van sedišta ili odgovarajuće organizacione jedinice kao i oznaka pružaoca lovnoturističkih usluga shodno se primenjuju odredbe člana 6. ovog zakona.

1. Obaveze pružanja lovnoturističkih usluga

Član 55.

Pružalac lovnoturističkih usluga koji obavlja lovnoturističku delatnost dužan je da:

- 1) na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta;
- 2) na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne naziv objekta i vrstu objekta lovnog turizma, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju;
- 3) na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;
- 4) se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma;

5) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana;

6) na ulazu u lovačku vilu vidno istakne oznaku kategorije utvrđenu rešenjem ministra;

7) u objektu lovnog turizma vidno istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma;

8) u objektu lovnog turizma održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;

9) u objektu lovnog turizma obavlja lovnoturističku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima;

10) u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod lovačke vile kategoriju, koja je određena rešenjem ministra;

11) na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način u isticanju ponude obaveštava korisnika usluge o usluzi koju pruža, u pogledu načina pružanja usluge, naznačene cene i dr;

12) cene usluga lovnog turizma koje pruža istakne vidno na jasan i lako uočljiv način;

13) se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena;

14) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

15) u objektu lovnog turizma omogući korisniku usluge podnošenje reklamacije;

16) pružanje lovnoturističke usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni;

17) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Pružalac lovnoturističke usluge koji nije registrovan kod Agencije za privredne registre je dužan da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma.

Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. pružalac lovnoturističkih usluga vodi u skladu sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite potrošača.

Pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da sve informacije kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. moraju biti na srpskom jeziku.

Obaveštenje iz stava 4. ovog člana može biti i na stranom jeziku.

Na pružaoca lovnoturističkih usluga primenjuju se i odredbe člana 7. stav 1. tač. 11), 12), 15), 16), 17) i 18) i čl. 9, 10, 11. i 15. ovog zakona.

2. Evidentiranje pružalaca lovnoturističkih usluga i objekata lovnog turizma

Član 56.

Pružalac lovnoturističkih usluga, koji pruža uslugu smeštaja u nekategorisanom objektu lovnog turizma dužan je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljati delatnost dužno je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Član 57.

Ministarstvo na propisan način vodi evidenciju lovačkih vila.

Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju objekata lovnog turizma iz člana 56. ovog zakona, kao poveren posao.

Svaku promenu podataka koji se evidentiraju kod Ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da prijavi u roku od sedam dana.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev Ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi Ministarstvu, podatke iz evidencije objekata lovnog turizma koju vodi.

Jedinica lokalne samouprave je dužna da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju iz stava 2. ovog člana.

3. Vrste objekata lovnog turizma

Član 58.

Objekti lovnog turizma jesu objekti za pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovaca i drugih lica.

Prema vrsti usluga koje pružaju objekti lovnog turizma mogu biti:

- 1) lovačka vila;
- 2) lovački dom;
- 3) lovačka kuća;
- 4) lovačka koliba.

4. Usluge u lovnom turizmu

Član 59.

Usluge lovnog turizma jesu: prihvata i smeštaj lovaca i drugih lica, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma.

Pružalac lovnoturističkih usluga u pogledu organizovanja lova, obezbeđivanja lovne karte, dozvole za lov, upotrebe lovačkih pasa i dr. dužan je da te usluge pruža u skladu sa propisima kojima se uređuje lovstvo i zaštita životne sredine.

5. Kategorizacija lovačke vile

Član 60.

Lovačka vila, kao objekat lovnog turizma kategoriše se u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata.

Pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovačka vila pribavi rešenje o određivanju kategorije.

Član 61.

Pružalac lovnoturističkih usluga podnosi Ministarstvu zahtev za određivanje kategorije lovačke vile.

Zahtev iz stava 1. ovog člana pružalac lovnoturističkih usluga podnosi preko centralnog informacionog sistema.

Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

Troškove postupka za određivanje kategorije lovačke vile snosi pružalac lovnoturističkih usluga.

Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije lovačke vile utvrđuje se na način propisan članom 19. st. 4. i 5. ovog zakona.

Član 62.

Određivanje kategorije lovačke vile vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma.

Na promenu pružaoca lovnoturističkih usluga i kategorije lovačke vile, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe čl. 22. i 23. ovog zakona.

Član 63.

Ministar, uz saglasnost ministara nadležnih za poslove lovstva, unutrašnjih poslova, infrastrukture, životne sredine i prostornog planiranja, propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata, kao i standarde, uslove i način pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma.

V. ZAŠTITA PODATAKA LIČNOSTI

Član 64.

Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave na propisan način vode evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata.

Evidencije iz člana 13. stav 1, člana 43. stav 1. i člana 57. stav 1. ovog zakona, mogu da sadrže podatke o odgovornim licima, kao i radno angažovanim licima na poslovima rukovodilaca objekata iz člana 25. ovog zakona i Ministarstvo može da prikuplja podatke o ličnosti o tim licima, kao i o fizičkim licima koja pružaju ugostiteljske usluge ili obavljaju drugu delatnost uređenu ovim zakonom.

Evidencije iz člana 13. stav 2, člana 43. stav 2. i člana 57. stav 2. ovog zakona, mogu da sadrže podatke o ličnosti o odgovornim licima i jedinica lokalne samouprave može da prikuplja te podatke.

Jedinica lokalne samouprave može da prikuplja podatke o ličnosti o fizičkim licima koja pružaju ugostiteljske usluge na način propisan ovim zakonom.

Državni organi, organi autonomnih pokrajina, organi jedinice lokalne samouprave i imaoци javnih ovlašćenja mogu da prikupljaju podatke o ličnosti o fizičkim licima iz baze centralnog informacionog sistema, na način propisan ovim zakonom.

Evidencije iz st. 2 - 4. ovog člana mogu da sadrže: ime i prezime; jedinstveni matični broj građana; dan, mesec i godinu rođenja; adresu stanovanja.

Obrada podataka od strane Ministarstva, jedinice lokalne samouprave ili lica iz stava 4. ovog člana vrši se u elektronskoj formi u okviru centralnog informacionog sistema ili drugog informaciono-komunikacionog sistema, u formi audio-video zapisa i fotografija i u papirnoj formi u obliku registara, kartoteka i drugom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 65.

Ministarstvo, jedinica lokalne samouprave i lica iz člana 64. stava 3. ovog zakona podatke o ličnosti obrađuju u svrhu:

- 1) izvršenja poslova iz delokruga svoje nadležnosti;
- 2) uspostavljanja centralnog informacionog sistema;
- 3) uvođenja podataka u centralni informacioni sistem i praćenja stanja na tržištu;
- 4) vršenja nadzora nad obavljanjem delatnosti i pružanjem usluga uređenih ovim zakonom;
- 5) efikasnog obavljanja ugostiteljske delatnosti;
- 6) praćenja stanja na tržištu sa ciljem unapređenja ukupnog privrednog i društvenog razvoja;
- 7) obezbeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga;
- 8) obezbeđivanja jedinstvene javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti ugostiteljstva;
- 9) učešća u finansiranju promotivnih aktivnosti, manifestacija u zemlji i inostranstvu, kao i programa edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u ugostiteljstvu;
- 10) planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma i ugostiteljstva u skladu sa strategijom razvoja turizma Republike Srbije.

Član 66.

Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave prikupljaju podatke o ličnosti neposredno od lica na koje se podaci odnose.

Ministarstvo može da prikuplja podatke o ličnosti od drugih organa državne uprave, organa autonomnih pokrajina, organa jedinice lokalne samouprave i imalaca javnih ovlašćenja, kao i od privrednih subjekata i fizičkih lica, koji na osnovu odredaba ovog zakona obavljaju privrednu delatnost i dužna su da unose podatke o korisnicima usluge smeštaja.

Član 67.

Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave razmenjuju podatke sa državnim organima, organima autonomnih pokrajina, organima jedinice lokalne samouprave i imaocima javnih ovlašćenja, saglasno odredbama ovog zakona i zakona koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Razmena podataka se vrši elektronskim putem, na kontrolisan i bezbedan način, uz primenu mera zaštite u skladu sa propisima kojima se reguliše informaciona bezbednost.

Ministarstvo može da razmenjuje podatke sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove u svrhu prijave boravišta stranaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje kretanje i boravak stranaca.

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave i imaoci javnih ovlašćenja mogu, na način propisan ovim zakonom, da imaju pristup centralnom informacionom sistemu radi obrade podataka iz delokruga svoje nadležnosti (statistika, poreski organi i sl).

Član 68.

Ugostitelj, pružalac nautičkoturističkih usluga i pružalac lovnoturističkih usluga, u objektu u kome se pruža usluga smeštaja može da prikuplja podatke o ličnosti o korisniku usluge smeštaja i uvodi ih u centralni informacijski sistem, na način propisan ovim zakonom, a u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u poseban račun unosi podatke iz člana 34. stava 2. ovog zakona.

Podatke iz st. 1. i 2. ovog člana ugostitelj unosi na osnovu podataka iz lične karte, putne isprave ili druge javne isprave sa fotografijom.

Lice iz st. 1. i 2. ovog člana može da razmenjuje podatke o ličnosti sa onim subjektima sa kojima imaju zaključene ugovore neophodne za realizaciju ugovora sa korisnikom usluga (prevoznici i sl), kao i za realizaciju ugovora sa posrednikom.

Lice iz stava 1. ovog člana može da razmenjuje podatke o ličnosti sa onim subjektima sa kojima imaju zaključene ugovore o prodaji osiguranja.

Član 69.

Obrada podataka o ličnosti vrši se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik registrovan u odgovarajućem registru, kao i fizičko lice koje obavlja delatnost u skladu sa ovim zakonom dužno je da obradu podataka o ličnosti vrše u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Povredom zaštite prava lica smatraće se svaka zloupotreba podataka o ličnosti, koja su propisana ovim zakonom i zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

VI. TAKSA I PENALI U TURIZMU**1. Boravišna taksa****Član 70.**

Boravišnu taksu plaća korisnik usluge smeštaja koji izvan svog mesta prebivališta koristi uslugu smeštaja u ugostiteljskom objektu za smeštaj za korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave.

Boravišna taksa plaća se za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj.

Naplata boravišne takse od korisnika usluge, naplaćuje subjekt koji pruža uslugu smeštaja (u daljem tekstu: davalac smeštaja).

Boravišna taksa se naplaćuje istovremeno sa naplatom usluge smeštaja.

Davalac smeštaja dužan je da u računu za uslugu smeštaja posebno iskaže iznos boravišne takse.

Član 71.

Izuzetno od člana 70. ovog zakona boravišnu taksu plaća ugostitelj, koji kao fizičko lice pruža usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu.

Boravišnu taksu iz stava 1. ovog člana fizičko lice plaća u utvrđenom godišnjem iznosu na propisan način.

Član 72.

Sredstva od naplaćene boravišne takse davalac smeštaja uplaćuje do petog u mesecu za prethodni mesec.

Ako davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse u roku od 15 dana, računajući od dana utvrđene obaveze.

Član 73.

Visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mesta ili u različitoj visini po delovima opštine, odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture.

Ako se objekat za smeštaj ne nalazi na teritoriji turističkog mesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mesta.

Član 74.

Boravišnu taksu ne plaćaju:

- 1) deca do sedam godina starosti;
- 2) lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije;
- 3) osobe sa invaliditetom sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba;
- 4) učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i regionalnih takmičenja u znanju i veštinama;
- 5) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse;
- 6) lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana.

Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti.

Lica iz stava 1. ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz da su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana (članska karta, potvrda škole, odnosno obrazovne ustanove, uput lekarske komisije i dr).

Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom da proširi krug lica iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Član 75.

Vlada za svaku kategoriju turističkog mesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse.

Vlada bliže propisuje uslove i način utvrđivanja visine godišnjeg iznosa boravišne takse za fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i način i rokove plaćanja.

Član 76.

Sredstva od naplaćene boravišne takse su prihod budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja.

2. Penali**Član 77.**

Jedinica lokalne samouprave, koja je proglašena za prioritetnu turističku destinaciju ili za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom u određenoj turističkoj zoni, odnosno lokaciji (u daljem tekstu: prostorna celina), da utvrdi bliže uslove za ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel.

Ugostiteljski objekat iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava standarde za određivanje kategorije, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave.

Akt iz stava 1. ovog člana naročito sadrži opis prostornih celina, sa utvrđenim granicama, način procene usaglašenosti, rokove usaglašavanja i druge uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispuni, visinu penala, način naplate penala, obveznika plaćanja i dr.

Akt iz stava 1. ovog člana sadrži i propisane uslove za ugostiteljske objekte koji se prvi put kategorišu u vrstu hotel i motel.

Ako obveznik plaćanja, utvrđen aktom iz stava 1. ovog člana, ne postupi u propisanom roku nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u propisanoj visini.

Rešenje iz stava 5. ovog člana konačno je.

Obaveze utvrđene aktom iz stava 1. ovog člana ne odnose se na objekte za koje je pokrenut postupak privatizacije, sve do okončanja tog postupka.

Član 78.

Sredstva od naplaćenih penala prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi objekat iz člana 77. stav 2. ovog zakona.

Član 79.

U pogledu načina utvrđivanja boravišne takse i penala obračunavanja, zastarelosti, naplate i prinudne naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

VII. NADZOR**Član 80.**

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši Ministarstvo preko turističkih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu evidentiranja podataka u bazu centralnog informacionog sistema, a koji se odnose na poreske obaveze vrši ovlašćeni poreski inspektori.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u ugostiteljskim objektima, u drugim objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i ispunjenost uslova iz člana 29. stav 2.

i člana 33. stav 4. ovog zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautičkoturistička delatnost, a odnosi se na posebne tehničke karakteristike, saobraćajno-tehničke uslove prihvatnog objekta nautičkog turizma i plovila nautičkog turizma, posedovanje važećeg brodskog svedočanstva, odnosno svedočanstva o sposobnosti broda za plovidbu, u delu nadzora nad obavljanjem delatnosti iznajmljivanja plovila koji se koriste za nautički turizam, kao i u delu obavljanja lučke delatnosti u prihvatnom objektu nautičkog turizma vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja preko saobraćajnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje lovnoturistička delatnost, a odnosi se na ispunjenost propisanih uslova za korisnika lovišta iz člana 52. stava 2. ovog zakona, organizovanje lova, obezbeđivanja lovne karte, dozvole za lov, upotrebu lovačkih pasa i dr. vrši ministarstvo nadležno za poslove lovstva preko lovnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši jedinica lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora u delu kojim se uređuje:

1) obavljanje ugostiteljske delatnosti pružanja usluga smeštaja u kućama, apartmanima, sobama, stanovima i drugim prostorima za koje nije izdato rešenje o kategorizaciji;

2) ispunjenost propisanih uslova i načina obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti, seoskom turističkom domaćinstvu i hostelu;

3) ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta, koji se odnose na odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 1. ovog zakona);

4) ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 2. ovog zakona);

5) ispunjenost propisanih tehničkih i drugih uslova u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 3. ovog zakona);

6) boravišne takse (naplata i uplata, isticanje u računu i dr);

7) ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 77. ovog zakona;

8) isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu.

Poslove iz stava 8. ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Inspektori iz st. 3-8. ovog člana imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspekcijskog nadzora.

Na pitanja inspekcijskog nadzora nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, koja nisu posebno uređena ovim zakonom, primenjuje se zakon kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Član 81.

Turistički inspektor prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

1. Prava i dužnosti turističkog inspektora

Član 82.

U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;
- 2) proverava tačnost podataka iz zahteva za kategorizaciju ugostiteljskog objekta u pogledu ispunjenosti uslova;
- 3) utvrđuje identitet zaposlenih, odnosno radno angažovanih lica kod privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 4) utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, odnosno lica zatečenog u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 5) utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja delatnost ili pruža usluge uređene ovim zakonom, bez upisa u odgovarajući registar, odnosno bez propisanog akta, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 6) utvrđuje identitet korisnika usluge uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 7) pregleda prostorije, odnosno prostor privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;
- 8) fotografiše, odnosno vrši video snimanje prostorije, odnosno prostora iz stava 1. tačka 7) ovog člana;
- 9) pregleda ugovore, evidencije, isprave, elektronska dokumenta i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, a koji nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti;
- 10) vrši štampanje, kopiranje, odnosno fotografisanje i snimanje poslovnih dokumenata iz stava 1. tačka 9) ovog člana;
- 11) vrši uvid u presek stanja fiskalne kase;
- 12) nastupi kao anonimni korisnik usluge;
- 13) zahteva pisanu odluku nadležnog suda za uviđaj u stambenom ili drugom prostoru sa takvom namenom, kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik, odnosno držalac protivi vršenju inspekcijskog nadzora;
- 14) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, a prema zakonima kojima se uređuje policija i komunalna policija;

15) vrši nadzor nad poverenim poslovima u oblasti ugostiteljstva ako jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora koji su joj povereni ovim zakonom ili ga ne vrši pravilno i blagovremeno, izuzev onih poslova koje jedinica lokalne samouprave, iz člana 26. ovog zakona, svojim aktom bliže uređuje;

16) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.

U vršenju inspekcijuskog nadzora, ako se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu prikupiti ili obezbediti potrebni dokazi ili bi njihovo prikupljanje ili obezbeđenje bilo znatno otežano, turistički inspektor ima ovlašćenje da, u slučaju sumnje da lice obavlja delatnost neregistrovano ili da za pružanje usluge ne izdaje račun, radi prikupljanja ili obezbeđenja dokaza, obavi prikrivenu kupovinu usluge, odnosno nastupi kao anonimni korisnik.

U slučaju iz stava 2. ovog člana turistički inspektor nastupa kao anonimni korisnik bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijuski nadzor.

Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera, koji je registrovan kao sedište ili kao mesto u kojem se obavlja delatnost, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata, odnosno drugim propisima kojima se uređuju posebne delatnosti, smatra se poslovnim prostorom.

Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera u kojem se obavlja privredna delatnost smatra se poslovnim prostorom.

U slučaju sumnje da li se radi o stambenom ili poslovnom prostoru, za opredeljenje vrste prostora presudna je njegova faktička namena (stanovanje ili obavljanje delatnosti i pružanje usluga).

2. Prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave

Član 83.

U vršenju inspekcijuskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost da:

1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;

2) utvrđuje identitet zaposlenih, odnosno radno angažovanih lica kod privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

3) utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, odnosno lica zatečenog u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

4) utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, pružanja usluge smeštaja u kući, stanu, odnosno apartmanu i sobi ili drugom prostoru bez upisa u odgovarajući registar, odnosno bez propisanog akta, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

5) utvrđuje identitet korisnika usluge uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;

6) pregleda prostorije, odnosno prostor u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili pravnog lica,

kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, a koji nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti;

7) fotografiše, odnosno vrši video snimanje prostorije, odnosno prostora iz stava 1. tačka 6) ovog člana;

8) pregleda ugovore, evidencije, isprave, elektronska dokumenta i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, a koju nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti;

9) vrši štampanje, kopiranje, odnosno fotografisanje i snimanje poslovnih dokumenata iz stava 1. tačka 8) ovog člana;

10) nastupi kao anonimni korisnik usluga (provokativna kupovina);

11) vrši proveru izdatog rešenja o određivanju kategorije objekata domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva;

12) proverava boravišnu taksu u delu naplate i uplate, isticanja u računu i dr. uvidom u unete podatke o korisniku usluge i drugu prateću dokumentaciju, kao i u delu uplate boravišne takse od strane fizičkog lica iz člana 71. ovog zakona;

13) proverava isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima;

14) proverava ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 77. ovog zakona;

15) zahteva pisanu odluku nadležnog suda za uviđaj u stambenom ili drugom prostoru sa takvom namenom, kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik, odnosno držalac protivi vršenju inspekcijskog nadzora;

16) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, a prema zakonima kojima se uređuje policija i komunalna policija;

17) obavesti nadležni organ jedinice lokalne samouprave o utvrđenoj proceni usaglašenosti objekata iz člana 77. ovog zakona;

18) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.

U vršenju inspekcijskog nadzora, ako se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu prikupiti ili obezbediti potrebni dokazi ili bi njihovo prikupljanje ili obezbeđenje bilo znatno otežano, ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima ovlašćenje da, u slučaju sumnje da lice obavlja delatnost neregistrovano ili da za pružanje usluge ne izdaje račun, radi prikupljanja ili obezbeđenja dokaza, obavi prikrivenu kupovinu usluge, odnosno nastupi kao anonimni korisnik.

U slučaju iz stava 2. ovog člana ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave nastupa kao anonimni korisnik bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijski nadzor.

Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera, koji je registrovan kao sedište ili kao mesto u kojem se obavlja delatnost, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata, odnosno drugim propisima kojima se uređuju posebne delatnosti, smatra se poslovnim prostorom.

Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera u kojem se obavlja privredna delatnost smatra se poslovnim prostorom.

U slučaju sumnje da li se radi o stambenom ili poslovnom prostoru, za opredeljenje vrste prostora presudna je njegova faktička namena (stanovanje ili obavljanje delatnosti i pružanje usluga).

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prava i dužnosti iz stava 1. ovog člana vrši samo u okviru nadležnosti koja mu je poverena ovim zakonom.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave.

3. Ovlašćenja turističkog inspektora

Član 84.

Turistički inspektor je ovlašćen da:

1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja ugostiteljsku delatnost, nautičkoturističku delatnost ili lovnoturističku delatnost, a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajući registar;

2) privremeno zabrani preduzetniku obavljanje ugostiteljske delatnost, nautičkoturističke delatnost ili lovnoturističke delatnost ako u periodu prekida obavljanja delatnosti postupi suprotno članu 4. stav 4, članu 38. stav 3. i članu 52. stav 5. ovog zakona;

3) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku, kao i fizičkom licu obavljanje delatnosti u vrsti iz člana 18. st. 1 i 2, člana 47. stav 1. i člana 60. stav 1. ovog zakona koji posluju bez rešenja o određivanju kategorije;

4) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku pružanje usluge smeštaja koji obavlja delatnost bez prethodnog prijavljivanja jedinici lokalne samouprave;

5) privremeno zabrani obavljanje delatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku, kao i fizičkom licu, ako se turističkom inspektoru onemogućući vršenje poslova nadzora;

6) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu obavljanje poslova, u slučaju propisanim zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

7) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene;

8) zapisnikom o inspekcijskom nadzoru naloži jednu ili više mera za otklanjanje nepravilnosti;

9) sačini službenu belešku o onim radnjama u postupku za koje se ne sastavlja zapisnik;

10) izriče preventivne, kao i druge mere koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

11) preduzima radnje koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

12) vrši postupak inspekcijskog nadzora u slučaju kada ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave, kome je ovim zakonom poveren posao inspekcijskog nadzora, ne vrši zakonom poveren posao, odnosno kada jedinica lokalne

samouprave nije organizovala obavljanje poslova inspekcijskog nadzora koji su joj povereni ovim zakonom ili ga ne vrši pravilno i blagovremeno;

13) izda prekršajni nalog;

14) podnese prijavu nadležnom organu za krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

U slučaju iz stava 1. tačka 8) ovog člana, kada nadzirani subjekt otkloni naložene nepravilnosti, turistički inspektor ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno ne izdaje prekršajni nalog, ukoliko najviši iznos zaprećene kazne ne prelazi 100.000 dinara.

Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

4. Ovlašćenja inspektora jedinice lokalne samouprave

Član 85.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave je ovlašćen da:

1) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti pravnom i fizičkom licu koje ugostiteljsku delatnost obavlja, a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajući registar;

2) privremeno zabrani obavljanje delatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku kao i fizičkom licu koje obavlja ugostiteljsku delatnost pružanja usluga smeštaja u kući, stanu, odnosno apartmanu, sobi ili drugom prostoru za koja nije izdato rešenje o određivanju kategorije;

3) privremeno zabrani preduzetniku obavljanje delatnosti ako postupi suprotno odredbama člana 4. stav 4. ovog zakona;

4) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku pružanje usluge smeštaja u vrsti hostel koji obavlja delatnost bez prethodnog prijavljivanja jedinici lokalne samouprave;

5) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti, ako se inspektoru onemoguću vršenje poslova nadzora;

6) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu obavljanje delatnosti, u slučaju propisanim zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

7) zapisnikom o inspekcijskom nadzoru naloži jednu ili više mera za otklanjanje nepravilnosti;

8) sačini službenu belešku, o onim radnjama u postupku za koje se ne sastavlja zapisnik;

9) izriče preventivne, kao i druge mere koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

10) preduzima radnje koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor;

11) izda prekršajni nalog;

12) podnese prijavu nadležnom organu za krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;

13) podnese predlog nadležnom organu iz člana 77. stav 5. ovog zakona za pokretanje postupka i utvrđivanja obaveze plaćanja penala.

U slučaju iz stava 1. tačka 7) ovog člana, kada nadzirani subjekt otkloni naložene nepravilnosti, ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno ne izdaje prekršajni nalog, ukoliko najviši iznos zaprećene kazne ne prelazi 100.000 dinara.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Član 86.

Ako u vršenju inspeksijskog nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, odnosno da nije postupljeno po nalogu iz člana 84. stav 1. tačka 8) ovog zakona dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje.

Turistički inspektor je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku iz rešenja o otklanjanju nepravilnosti, ne otklone.

Član 87.

Ako u vršenju inspeksijskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, odnosno da nije postupljeno po nalogu iz člana 85. stav 1. tačka 7) ovog zakona dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku iz rešenja o otklanjanju nepravilnosti ne otklone.

5. Nadležnost za rešavanje po žalbi

Član 88.

Protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba opštinskom, odnosno gradskom veću u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja inspektora donetog iz delokruga nadležnosti iz člana 80. st. 3-7. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru iz delokruga inspeksijskog nadzora, kao nadležnom drugostepenom organu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba izjavljena na rešenja iz st. 1-3. ovog člana odlaže izvršenje rešenja, osim kada se radi o preduzimanju hitnih mera.

Žalba izjavljena na rešenja iz člana 84. stav 1. tač. 1) – 6), člana 85. stav 1. tač. 1) – 6), člana 86. stav 2. i člana 87. stav 2. ovog zakona, ne odlaže izvršenje rešenja.

VIII. KAZNE ODREDBE

Član 89.

Novčanom kaznom od 200.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne upiše delatnost u odgovarajući registar (član 4. stav 3, član 38. stav 2. i član 52. stav. 4);

- 2) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 10) ovog zakona;
- 3) za pruženu uslugu ne izda propisan račun (član 7. stav 1. tačka 14), član 41. stav 1. tačka 14) i član 55. stav 1. tačka 14));
- 4) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne unosi podatke o korisniku usluge smeštaja dnevno i uredno na propisan način (član 7. stav 1. tačka 17), član 44. i član 55. stav 6);
- 5) postupi suprotno odredbama člana 12. ovog zakona;
- 6) ne unosi podatke o korisniku usluge smeštaja preko centralnog informacionog sistema, na propisan način (član 15. stav 1, član 44. i član 55. stav 6);
- 7) ne obezbedi internet vezu za pristup centralnom informacionom sistemu (član 15. stav 5, član 44. i član 55. stav 6);
- 8) u centralni informacioni sistem ne unosi i druge propisane podatke na propisan način (član 15. stav 7, član 44. i član 55. stav 6);
- 9) u jedinstven informacioni sistem unese neistinite podatke (član 15. stav 8, član 44. i član 55. stav 6);
- 10) pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu iz člana 18 st. 1. 2. i 4. ovog zakona ne pribavi rešenje o kategorizaciji objekta u odgovarajuću kategoriju (član 18. stav 5);
- 11) zahtev za kategorizaciju ne podnese preko centralnog informacionog sistema (član 19. stav 3. i član 20. stav 2);
- 12) postupi suprotno odredbama člana 22. stav 1. ovog zakona;
- 13) budžetski korisnici iz člana 27. ovog zakona za pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka trećim licima ne pribave odobrenje ministra (član 27. stav 2);
- 14) postupi suprotno odredbama člana 35. ovog zakona;
- 15) postupi suprotno odredbama člana 41. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 16) postupi suprotno odredbama člana 42. ovog zakona;
- 17) pre otpočinjanja obavljanja nautičkoturističke delatnosti u marini ne pribavi rešenje o određivanju kategorije marine (član 47. stav 2);
- 18) zahtev za kategorizaciju marine ne podnese preko centralnog informacionog sistema (član 48. stav 2);
- 19) postupi suprotno odredbama člana 55. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 20) postupi suprotno odredbama člana 56. ovog zakona;
- 21) pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovačka vila ne pribavi rešenje o određivanju kategorije lovačke vile (član 60. stav 2);
- 22) zahtev za kategorizaciju lovačke vile ne podnese preko centralnog informacionog sistema (član 61. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 40.000 do 100.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik:

- 1) za prekršaj iz stava 1. ovog člana;
- 2) ako u periodu prekida obavlja delatnost (član 4. stav 4, član 38. stav 3. i član 52. stav 5);

3) ako otpočne sa obavljanjem delatnosti pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti (član 4. stav 5, član 38. stav 4. i član 52. stav. 6).

Član 90.

Novčanom kaznom od 150.000 do 450.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) na ulazu u kategorisani objekat vidno ne istakne oznaku kategorije, odnosno posebnog standarda, utvrđenu rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1. tačka 6), član 41. stav 1. tačka 6) i član 55. stav 1. tačka 6));

2) u objektu ne održava prostor prostorije i opremu i ne pruža usluge prema propisanim minimalno-tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1. tačka 7), član 41. stav 1. tačka 8) i član 55. stav 1. tačka 8));

3) u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju netačno koristi vrstu, a kod kategorisanog objekata kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1. tačka 9), član 41. stav 1. tačka 10) i član 55. stav 1. tačka 10));

4) se ne pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena (član 7. stav 1. tačka 13), član 41. stav 1. tačka 13) i član 55. stav 1. tačka 13));

5) sve informacije, kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. nisu na srpskom jeziku (član 8. stav 1, član 41. stav 4. i član 55. stav 4);

6) svu dokumentaciju u vezi sa unetim podacima o korisnicima usluge smeštaja, podnetim reklamacijama, zaključenim ugovorima i dr. ne čuva u periodu od dve godine (član 9. stav 1, član 41. stav 6. i član 55. stav 6);

7) svaku promenu podataka, koji se evidentiraju kod Ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave ne prijavi u roku od sedam dana (član 13. stav 3, član 43. stav 3. i član 57. stav 3);

8) postupi suprotno odredbama člana 20. stav 3. ovog zakona;

9) za plovni objekat nautičkog turizma ne poseduje važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica (član 41. stav 1. tačka 7)).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 do 350.000 dinara.

Član 91.

Novčanom kaznom od 80.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) obavlja delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, a nije za tu delatnost u odgovarajućem registru registrovalo ogranak, odnosno izdvojeno mesto (član 5. stav 1, član 39. stav 1. i član 53. stav 1);

2) obavlja delatnost van sedišta, ali ne kao pretežnu delatnost, a nije za tu delatnost u odgovarajućem registru registrovalo ogranak, odnosno izdvojeno mesto (član 5. stav 2, član 39. stav 2. i član 53. stav 2);

3) se ne evidentira u Registru turizma (član 7. stav 1. tačka 4), član 41. stav 1. tačka 4) i član 55. stav 1. tačka 4));

4) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu ne prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana (član 7. stav 1. tačka 5), član 41. stav 1. tačka 5) i član 55. stav 1. tačka 5));

5) u objektu ne obavlja delatnost, odnosno ne pruža usluge na propisan način i prema propisanim uslovima (član 7. stav 1. tačka 8), član 41. stav 1. tačka 9) i član 55. stav 1. tačka 9));

6) ne istakne ili obezbedi cene smeštaja i drugih usluga i iznos boravišne takse na recepciji i u svakoj smeštajnoj jedinici na jasan i lako uočljiv način (član 7. stav 1. tačka 11), član 44. i član 55. stav 6));

7) ne istakne cene hrane, pića i napitaka na propisan način (član 7. stav 1. tačka 12), član 44. i član 55. stav 6));

8) korisniku usluge onemogućiti podnošenje reklamacije (član 7. stav 1. tačka 19), član 41. stav 1. tačka 15) i član 55. stav 1. tačka 15));

9) pružanje usluge uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni (član 7. stav 1. tačka 20), član 41, stav 1. tačka 16) i član 55. stav 1. tačka 16));

10) za ugostiteljski objekat ne ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona, u pogledu uređaja i opreme za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih neprijatnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu (član 7. stav 1. tačka 21));

11) za ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, ne ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona u pogledu uređenja i opremanja, radi obezbeđenja zaštite od buke (član 7. stav 1. tačka 22));

12) za ugostiteljski objekat koji se nalazi u stambenoj zgradi ne ispuni tehničke i druge uslove i ako ne obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona (član 7. stav 1. tačka 23));

13) ne obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika (član 7. stav 1. tačka 24), član 41, stav 1. tačka 17) i član 55. stav 1. tačka 17));

14) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 4. ovog zakona;

15) postupi suprotno odredbama člana 10. ovog zakona;

16) korisniku usluge smeštaja ne da informaciju o uslovima i ceni osiguranja od posledica nezgode (član 11. stav 2, član 41. stav 6. i član 55. stav 6));

17) korisniku usluge smeštaja naplati iznos premije osiguranja uvećan za iznos provizije (član 11. stav 3, član 41. stav 6. i član 55. stav 6));

18) ugostiteljsku delatnost u pokretnom ugostiteljskom objektu, ne obavlja pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona (član 17. stav 6));

19) postupi suprotno odredbama člana 17. stav 7. ovog zakona;

20) zahtev za određivanje objekta u kategoriju ne sadrži istinite podatke (član 21. stav 1, član 48. stav 3. i član 61. stav 3));

21) postupi suprotno odredbama člana 22. stav 2. ovog zakona;

22) postupi suprotno odredbama člana 25. ovog zakona;

- 23) postupi suprotno odredbama člana 27. stav 3. ovog zakona;
- 24) postupi suprotno odredbama člana 29. stav 2. ovog zakona;
- 25) prostor na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje ne ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 30. stav 11);
- 26) cene usluga koje pruža ne istakne vidno na jasan i lako uočljiv način iz člana 41. stav 1. tačka 12) i člana 55. stav 1. tačka 12));
- 27) postupi suprotno odredbama člana 41. stav 2. ovog zakona;
- 28) postupi suprotno odredbama člana 55. stav 2. ovog zakona;
- 29) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 84, 85, 86. i 87).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 40.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 60.000 do 200.000 dinara.

Član 92.

Novčanom kaznom od 130.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) obavlja delatnost koja nije registrovana na način propisan zakonom (član 4. stav 1, član 38. stav 1. i član 52. stav 1);
- 2) na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način ne obaveštava korisnika usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge, naznačene cene i dr. (član 7. stav 1. tačka 10));
- 3) se ne pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena (član 7. stav 1. tačka 13));
- 4) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne unosi podatke o korisnicima usluge smeštaja dnevno i uredno na propisan način (član 7. stav 1. tačka 17));
- 5) unošenje podataka o korisnicima usluge u objektu za smeštaj ne vodi preko centralnog informacionog sistema, na propisan način (član 15. stav 1);
- 6) ne obezbedi internet vezu za pristup centralnom informacionom sistemu (član 15. stav 5);
- 7) u centralni informacioni sistem ne unosi i druge propisane podatke na propisan način (član 15. stav 7);
- 8) u jedinstven informacioni sistem unosi neistinite podatke (član 15. stav 8);
- 9) pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu iz člana 18. stav 4. ovog zakona ne pribavi rešenje o kategorizaciji objekta (član 18. stav 5);
- 10) zahtev za kategorizaciju objekta ne podnese preko centralnog informacionog sistema (član 20. stav 2);
- 11) dođe do promene ugostitelja, a novi ugostitelj pre početka rada u tom objektu ne pribavi novo rešenje kojim se objekat kategoriše (član 22. stav 1);
- 12) postupi suprotno odredbama člana 30. stav 3. ovog zakona;
- 13) postupi suprotno odredbama člana 30. stav 6. ovog zakona;

14) u ugostiteljskom objektu seoskog turističkog domaćinstva usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka pruža licima koja nisu korisnici usluge smeštaja (član 30. stav 7);

15) postupi suprotno odredbama člana 30. stav 9. ovog zakona;

16) postupi suprotno odredbama člana 30. stav 10. ovog zakona;

17) prostor na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje ne ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 30. stav 11);

18) ugovor ne sadrži sve propisane elemente (član 33. stav 3);

19) za pružene ugostiteljske usluge iz člana 30. ovog zakona ne izda poseban račun, (član 34. stav 1);

20) poseban račun ne sadrži propisane podatke (član 34. stav 2);

21) korisniku usluge ne uruči poseban račun (član 34. stav 3);

22) ne vodi evidenciju izdatih računa na propisan način (član 34. stav 4);

23) evidenciju izdatih računa ne čuva u propisanom roku (član 34. stav 5);

24) postupi suprotno odredbama člana 35. ovog zakona;

25) boravišnu taksu ne plaća u utvrđenom godišnjem iznosu na propisan način (član 71. stav 2);

26) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 84, 85, 86. i 87).

Član 93.

Novčanom kaznom od 80.000 do 120.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) se ne evidentira u Registru turizma (član 7. stav 1. tačka 4));

2) na ulazu u kategorisani ugostiteljski objekat ne istakne vidno oznaku kategorije odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenu rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1 tačka 6));

3) u ugostiteljskom objektu ne održava prostor, prostorije i opremu prema propisanim minimalno-tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima i ne pruža usluge prema standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1. tačka 7));

4) u ugostiteljskom objektu ne obavlja ugostiteljsku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima (član 7. stav 1. tačka 8));

5) u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju netačno koristi vrstu, a kod objekata iz člana 18. stav 4. ovog zakona kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 7. stav 1. tačka 9));

6) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 11) ovog zakona, u delu isticanja cene u smeštajnom objektu na propisan način;

7) ne istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima i ne učini ih dostupnim korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka na svakom mestu gde se korisnici uslužuju, odnosno ne istakne cene na jasan i lako uočljiv način (član 7. stav 1. tačka 12));

8) u ugostiteljskom objektu ne omogući korisniku usluge podnošenje reklamacije (član 7. stav 1. tačka 19));

9) pružanje ugostiteljske usluge uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni (član 7. stav 1. tačka 20));

10) ugostiteljski objekat ne ispunjava uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona, u pogledu uređaja i opreme za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih neprijatnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu (član 7. stav 1. tačka 21));

11) ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, ne ispunjava uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona u pogledu uređenja i opremanja, radi obezbeđenja zaštite od buke (član 7. stav 1. tačka 22));

12) ugostiteljski objekat koji se nalazi u stambenoj zgradi ne ispunjava tehničke i druge uslove, kao i da ne obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan aktom lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona (član 7. stav 1. tačka 23));

13) ne obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika (član 7. stav 1. tačka 24));

14) sve informacije, kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge, naznačene cene nisu na srpskom jeziku (član 8. stav 1);

15) svu dokumentaciju u vezi sa unetim podacima o korisnicima usluge smeštaja, podnetim reklamacijama, zaključenim ugovorima i dr. ne čuva u propisanom periodu (član 9. stav 1);

16) postupi suprotno odredbama člana 20. stav 3. ovog zakona;

17) postupi suprotno odredbama člana 22. stav 2. ovog zakona;

18) postupi suprotno odredbama člana 32. stav 1. ovog zakona;

19) pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom, a nije vlasnik, odnosno suvlasnik tog zemljišta (32. stav 2);

20) postupi suprotno odredbama člana 32. stav 3. ovog zakona;

21) postupi suprotno odredbama člana 32. stav 4. ovog zakona;

22) saglasnost iz člana 32. st. 3. i 4. ovog zakona nije overena kod javnog beležnika (32. stav 5);

23) postupi suprotno odredbama člana 33. stav 4. ovog zakona.

Član 94.

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu, odnosno jedinici lokalne samouprave ako:

1) ne vodi evidenciju na propisan način (član 13. st. 1. i 2, član 43. st. 1. i 2. i član 57. st. 1. i 2);

2) postupi suprotno odredbama člana 13. st. 4. i 5. ovog zakona;

3) u centralni informacioni sistem ne unese podatke o objektu, ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja, na propisan način (člana 14. st. 1. i 3);

4) ne učini dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu (člana 14. st. 2. i 4);

- 5) postupi suprotno odredbama člana 19. stav 4. ovog zakona;
- 6) rešenje o kategorizaciji ne sadrži propisane podatke (član 19. stav 7. i član 20. stav 7);
- 7) postupi suprotno odredbama člana 20. stav 4. ovog zakona;
- 8) po zahtevu za kategorizaciju ne odlučuje pojedinačno za svaki objekat (član 20. stav 6);
- 9) rešenje o kategorizaciji ne sadrži sve relevantne podatke iz člana 32. ovog zakona (član 20. stav 8);
- 10) pre objavljivanja posebnog akta iz člana 26. st. 1 - 3. ovog zakona ne pribavi mišljenje Ministarstva. (član 26. stav 5);
- 11) postupi suprotno odredbama člana 43. st. 4. i 5. ovog zakona;
- 12) postupi suprotno odredbama člana 57. st. 4. i 5. ovog zakona.

Član 95.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) postupi suprotno odredbama člana 6. ovog zakona;
- 2) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 15) ovog zakona;
- 3) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 16) ovog zakona;
- 4) ne utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i ne istakne ga na recepciji, a izvod iz kućnog reda ne istakne, odnosno ne obezbedi u svim smeštajnim jedinicama (član 7. stav 1. tačka 18));
- 5) postupi suprotno odredbama člana 40. ovog zakona;
- 6) postupi suprotno odredbama člana 54. ovog zakona;
- 7) u objektu lovnog turizma ne istakne vidno pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma (član 55. stav 1. tačka 7));
- 8) boravišnu taksu ne naplati za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj (član 70. stav 2);
- 9) u računu za uslugu smeštaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse (član 70. stav 5);
- 10) sredstva od naplaćene boravišne takse ne uplati do petog u mesecu za prethodni mesec (član 72 stav 1);
- 11) postupi suprotno odredbama člana 72. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 40.000 dinara.

Član 96.

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) na ulazu u objekat ne istakne vidno poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta (član 7. stav 1. tačka 1), član 41. stav 1. tačka 1) i član 55. stav 1. tačka 1));

2) na ulazu u objekat ne istakne vidno naziv objekta i vrstu objekta prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju (član 7. stav 1. tačka 2), član 41. stav 1. tačka 2) i član 55. stav 1. tačka 2));

3) na ulazu u ugostiteljski objekat ne istakne vidno propisano radno vreme i ne pridržava ga se u svom poslovanju (član 7. stav 1. tačka 3), član 41. stav 1. tačka 3) i član 55. stav 1. tačka 3)).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 6.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 20.000 dinara.

Član 97.

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 15) ovog zakona;
- 2) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 16) ovog zakona;
- 3) postupi suprotno odredbama člana 7. stav 1. tačka 18) ovog zakona, u delu utvrđivanja i isticanja kućnog reda u smeštajnom objektu;
- 4) svaku promenu podataka, koji se evidentiraju ne prijavi u roku od sedam dana jedinici lokalne samouprave (član 13. stav 3);
- 5) zahtev za određivanje kategorije ne sadrži istinite podatke (član 21. stav 1);
- 6) postupi suprotno odredbama člana 30. stav 8. ovog zakona;
- 7) postupi suprotno odredbama člana 31. stav. 3. ovog zakona.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 98.

Ogranak stranog pravnog lica koji obavlja ugostiteljsku, nautičku ili lovnoturističku delatnost uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku, nautičkoturističku ili lovnoturističku delatnost uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 99.

Postupci koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani, okončaće se po odredbama propisa koji je bio na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 100.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se, osim u delu u kome su u suprotnosti sa ovim zakonom, sledeći podzakonski akti:

- 1) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u ugostiteljskom objektu za smeštaj („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);
- 2) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u domaćoj radinosti („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);

3) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u seoskom turističkom domaćinstvu („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);

4) Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za izgradnju, uređenje i opremanje nautičkih objekata i standardima za kategorizaciju marina („Službeni glasnik RS”, broj 56/11);

5) Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata i standardima, uslovima i načinu pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma („Službeni glasnik RS”, broj 56/11);

6) Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

7) Pravilnik o načinu pružanja ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu i o minimalnim tehničkim, sanitarno-higijenskim i zdravstvenim uslovima koje mora da ispunjava pokretni objekat u kojem se pružaju ugostiteljske usluge („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

8) Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

9) Pravilnik o uslovima i načinu obavljanja ugostiteljske delatnosti, načinu pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanju ugostiteljskih objekata i minimalno tehničkim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, br. 48/12 i 58/16);

10) Pravilnik o standardima za kategorizaciju ugostiteljskih objekata za smeštaj („Službeni glasnik RS”, br. 83/16 i 30/17);

11) Uredba o visini i vrsti troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine („Službeni glasnik RS”, broj 69/11);

12) Uredba o uslovima koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova za pružanje ugostiteljskih usluga trećim licima („Službeni glasnik RS”, br. 18/12 i 54/13);

13) Uredba o najvišem i najnižem iznosu boravišne takse („Službeni glasnik RS”, br. 44/13 i 132/14).

Uredba o visini i vrsti troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine („Službeni glasnik RS”, broj 69/11) u delu odredaba koje se odnose na visinu troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine, primenjivaće se do dana stupanja na snagu zakona kojim će se urediti navedena pitanja.

Član 101.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 102.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba čl. 30-36. i člana 72. stav 1. ovog zakona koje se primenjuju od 1. jula 2019. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tač. 6, 9. i 12. Ustava Republike Srbije, kojim je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata; sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti; održivi razvoj; razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja i organizaciju i korišćenje prostora.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važećim Zakonom o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon, 93/12 i 84/15, regulisana je oblast turizma i ugostiteljstva, međutim imajući u vidu, kako regulativu Evropske unije, regulativu razvijenih turističkih zemalja u okruženju, tako i stepen dostignutog razvoja turizma i ugostiteljstva, odnosno, turističke i ugostiteljske privrede u Republici Srbiji, stvorili su se uslovi, da se ova oblast sistemski reguliše sa dva zakona – zakonom kojim se uređuje oblast turizma i zakonom kojim se uređuje oblast ugostiteljstva.

Predlog zakona o ugostiteljstvu nastao je kao rezultat analize stanja na turističkom tržištu i sagledavanja problema sa kojim se suočavaju akteri ugostiteljske privrede, kao i drugi subjekti koji obavljaju privrednu delatnost, koja je neposredno povezana sa ugostiteljstvom.

Kao prioritetan zadatak definisana je borba protiv sive ekonomije, unapređenje konkurentnosti Srbije kao turističke destinacije, unapređenje poslovnog ambijenta i pojednostavljenje poslovanja za fizička lica pružaoce ugostiteljskih usluga smeštaja koji dominiraju u strukturi smeštajnih kapaciteta Srbije, kao i digitalizacija turizma i ugostiteljstva uvođenjem modernih tehnologija u poslovanje kako privrednih subjekata tako i javnog sektora. U cilju efikasnijeg ostvarivanja ovog primarnog zadatka, izvršeno je preciziranje i pojašnjenje preraspodela prava, obaveza i ovlašćenja inspeksijskih službi. Naime, lokalnoj samoupravi, odnosno ovlašćenim inspeksijskim organima lokalne samouprave poveren je znatan deo nadzora nad primenom ovog zakona. Takođe, imajući u vidu i obavezu usaglašavanja sa Zakonom o inspeksijskom nadzoru („Službeni glasnik RS”, broj 36/15) i Zakonom o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS”, broj 18/16), Predlog zakona je u potpunosti usaglašen sa navedenim procesnim zakonima.

Ujedno izvršeno je usaglašavanje sa Strategijom razvoja turizma Republike Srbije za period 2016 - 2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 98/16). Dalje, imajući u vidu Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine, o uslugama na unutrašnjem tržištu izvršeno je potpuno usaglašavanje.

Kao prioritetan zadatak definisana je potreba za smanjenjem sive ekonomije u svim delatnostima koje ovaj zakon uređuje, iz kog razloga su preciznije uređene one odredbe u delu registracije privredne delatnosti pojedinih subjekata. U cilju efikasnijeg ostvarivanja ovog primarnog zadatka i zaštite javnog interesa, data su šira ovlašćenja, ali i odgovornost i obaveze jedinici lokalne samouprave posebno u delu vođenja evidencije svih onih subjekata koji pružaju usluge smeštaja.

Imajući u vidu prioritete digitalizacije privrede Republike Srbije, ali i dalji razvoj elektronske uprave, Predlogom zakona se uvodi *centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma* (E- turista), kao jedinstven i centralizovan elektronski informacioni sistem, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši njihova evidencija i unose drugi

podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovnoturističke, odnosno turističke delatnosti. Cilj uspostavljanja elektronskog sistema prijave i odjave turista je osim, objedinjavanja svih podataka o pružaocima usluga smeštaja, skraćivanje i smanjivanje broja i troškova administrativnih procedura, unapređenje saradnje i razmene podataka nadležnih državnih institucija, unapređenje efikasnosti sistema naplate i kontrole plaćanja boravišne takse i poreza te posledično povećanje prihoda budžeta lokalnih samouprava i budžeta Republike Srbije, smanjenje sive ekonomije i bespravnog rada (posebno fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja), unapređenje statističkog praćenja kretanja turista, sprovođenje aktivne marketing politike i podizanje konkurentnosti turističke ponude Republike Srbije. Nadalje, propisuju se znatne olakšice pružaocima usluga smeštaja (fizičkim licima) u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva. Izvršeno je usaglašavanje oblasti nauke za važećom regulativom, kojom se ova oblast precizno reguliše. Uređeno je prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti, prava lica i zaštita prava lica čiji se podaci prikupljaju i obrađuju, ograničenja zaštite podataka o ličnosti i obezbeđenje podataka, na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Usaglašavanje sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru uslovalo je propisivanje širih, odnosno novih ovlašćenja turističkih inspektora, ali i drugih inspektora kojima je poveren nadzor nad izvršenjem ovog zakona. U delu kaznene politike nema značajnijih novina, osim propisanih kazni u višem iznosu za sve one subjekte, koji po ovim odredbama, ali i odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru imaju tretman neregistrovanih subjekta, odnosno u slučaju bespravnog rada. Međutim, imajući u vidu uspostavljene prioritete digitalizacije privrede, kao i dalji razvoj elektronske uprave propisana je prekršajna odgovornost za odgovorna lica u državnom organu i jedinici lokalne samouprave, za one prekršaje kojima se odstupa od navedenog prioriteta.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona upućuje se na oblast koja se zakonom uređuju, kao i uslovi i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, uslovi i način obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektima nautičkog turizma i objektima lovnog turizma, boravišna taksa i penali, kao i druga pitanja od značaja za njihov razvoj i unapređenje.

Članom 2. Predloga zakona definišu se pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu i imaju sledeće značenje: individualni ležaj jeste postelja ili krevet koji je namenjen za korišćenje jedne osobe; kategorizacija je postupak utvrđivanja postignutih standarda u pogledu uređenja, opreme i usluge u ugostiteljskom objektu za smeštaj, objektu lovnog turizma i nautičkog turizma, na osnovu koga se objekti iste vrste rangiraju u različite kategorije, u zavisnosti od nivoa postignutih standarda; korisnik usluge je fizičko lice koje kao potrošač, za sopstvene potrebe, koristi ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu, objektu nautičkog ili lovnog turizma; kuća, apartman i soba su zasebni objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti; lovnoturistička delatnost jeste pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u objektima lovnog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma; nautičkoturistička delatnost jeste pružanje ugostiteljskih usluga u objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma; normativ hrane i napitaka je unapred utvrđena vrsta i količina namirnica ili napitaka u svežem stanju potrebna za pripremanje određenog jela, odnosno napitka prema propisanom receptu, koji se prodaje po jedinstvenoj ceni; normativ pića je unapred utvrđena vrsta i količina pića, koje se prodaje po jedinstvenoj ceni; odgovarajući registar je registar u kojem se registruju privredna društva i preduzetnici i registar u kojem se registruju udruženja koje vodi Agencija za privredne registre i registar u kojem se registruju druga pravna lica koji vodi nadležni sud; pokretni ugostiteljski objekat je objekat koji se premešta iz jednog

mesta u drugo sopstvenim pogonom ili vučom i ispunjava propisane minimalno-tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, u kome se priprema i uslužuje hrana u ambalaži za jednokratnu upotrebu, uslužuje hrana u originalnom pakovanju pripremljena na drugom mestu, odnosno uslužuju pića i napici u ambalaži za jednokratnu upotrebu ili u originalnoj ambalaži; prodaja ugostiteljskih i drugih usluga podrazumeva neposrednu prodaju, nuđenje, kao i sve druge aktivnosti ponude, oglašavanja, marketinga, promocije i sl. koje za krajnji rezultat imaju prodaju te usluge; seosko turističko domaćinstvo je objekat ili grupa objekata u kojem se pružaju usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka ili samo usluge smeštaja, koji se nalazi u ruralnom (seoskom) okruženju sa elementima lokalnog obeležja i nasleđa; smeštajna jedinica jeste opremljen prostor, odnosno skup opremljenih prostorija u sastavu ugostiteljskog objekta za smeštaj ili kao zaseban ugostiteljski objekat, koja se stavlja na raspolaganje korisniku; standardi jesu uslovi i merila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i održavanja objekta; transfer je prevoz korisnika usluge smeštaja koji se realizuje na kraćoj relaciji isključivo na destinaciji, odnosno lokalnu; ugostitelj jeste privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku delatnost pod uslovima propisanim ovim zakonom; ugostiteljska delatnost jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu; ugostiteljski objekat jeste funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske delatnosti; ugostiteljski objekat u domaćoj radinosti je objekat u kojem se pružaju usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka ili samo usluge smeštaja u objektima vrste: kuća, apartman i soba; centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma (E- turista) jeste jedinstven i centralizovan elektronski informacioni sistem, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši njihova evidencija i unose drugi podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovnoturističke, odnosno turističke delatnosti ili usluga u turizmu.

Članom 3. Predloga zakona definiše se ugostiteljska delatnost kao pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu, koju ugostitelj obavlja u ugostiteljskom objektu, van ugostiteljskog objekta i pokretnom ugostiteljskom objektu, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Ugostiteljska delatnost obavlja se u objektu, odnosno prostoru koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje predmetne delatnosti. Na obavljanje ugostiteljske delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja zaštićeno kulturno dobro, odnosno zaštićeno područje, primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara i propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Članom 4. Predloga zakona propisuje se da delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik, ako je registrovano u odgovarajućem registru. Pojedine ugostiteljske usluge može pružati i fizičko lice, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar. Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti. Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 3. stav 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre.

Članom 5. Predloga zakona predviđa se da ako lice iz člana 4. stav 1. ovog zakona obavlja ugostiteljsku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u

odgovarajućem registru. Ako lice iz člana 4. stav 1. ovog zakona obavlja ugostiteljsku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru. Izuzetno, ugostitelj koji povremeno obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan članom 17. stav 7. ovog zakona nije u obavezi da za taj prostor u kome obavlja delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta.

Članom 6. Predloga zakona propisuje se da poslovno ime, firma i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojeno mesto ili odgovarajuća organizaciona jedinica kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu ugostiteljskog objekta koji se kategoriše, osim kada je kategorizacija već izvršena, niti više od jedne vrste ugostiteljskog objekta.

Članom 7. Predloga zakona propisuje se da je ugostitelj dužan da: na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta; na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne naziv ugostiteljskog objekta i vrstu ugostiteljskog objekta, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju;

na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne propisano radno vreme i da ga se u svom poslovanju pridržava; se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma; svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana; na ulazu u kategorisani ugostiteljski objekat vidno istakne oznaku kategorije, odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenu rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave; u ugostiteljskom objektu održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno-tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standarde za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave; u ugostiteljskom objektu obavlja ugostiteljsku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima; u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod objekata iz člana 18. st. 1, 2. i 4. ovog zakona kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave; da na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge, naznačene cene i dr.; istakne cene smeštaja i drugih usluga i iznos boravišne takse na recepciji i u svakoj smeštajnoj jedinici na jasan i lako uočljiv način; istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima koji moraju biti dostupni korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka na svakom mestu gde se korisnici uslužuju, odnosno da cene istakne na jasan i lako uočljiv način; se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena; za svaku pruženu uslugu izda propisan račun; utvrdi i obezbedi normativ hrane, pića i napitaka koje priprema i uslužuje i na zahtev korisnika usluga omogućiti uvid u te normative, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini prema tim normativima; obezbedi normativ hrane koju uslužuje, a koja je na drugom mestu pripremljena i na zahtev korisnika usluga omogućiti uvid u taj normativ, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini prema tom normativu; unosi podatke o korisniku usluge smeštaja dnevno i uredno na propisan način; utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda istakne, odnosno obezbedi u svim smeštajnim jedinicama; u ugostiteljskom objektu korisniku usluge omogućiti podnošenje reklamacije; pružanje ugostiteljske usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni; za ugostiteljski objekat ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona, u pogledu uređaja i opreme za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih neprijatnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu; za ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni

program, ispuni uslove propisane aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona u pogledu uređenja i opremanja, radi obezbeđenja zaštite od buke; za ugostiteljski objekat koji se nalazi u stambenoj zgradi ispuni tehničke i druge uslove, kao i da obavlja ugostiteljsku delatnost na način propisan aktom jedinice lokalne samouprave iz člana 26. stav 4. ovog zakona; obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Podaci iz stava 1. tačka 17) ovog člana, za domaće državljane naročito: sadrže ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja i adresu stanovanja.

Podaci iz stava 1. tačka 17) ovog člana, za strane državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja; državljanstvo; vrstu, broj i datum izdavanja strane putne isprave. Ugostitelj koji nije registrovan kod Agencije za privredne registre je dužan da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma. Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. ugostitelj vodi u skladu sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite potrošača. Kada ugostitelj posluje u objektu koji je zaštićeno kulturno dobro, podatke iz stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana može postaviti unutar objekta ili na nekom drugom prikladnom mestu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Članom 8. Predloga zakona propisuje se da je ugostitelj dužan da sve informacije, kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. budu na srpskom jeziku. Informacije iz stava 1. ovog člana mogu biti i na stranom jeziku.

Članom 9. Predloga zakona propisuje se da je ugostitelj dužan da u periodu od dve godine čuva svu dokumentaciju u vezi sa unetim podacima o korisnicima usluge smeštaja, podnetim reklamacijama, zaključenim ugovorima i dr. Dokumentacija iz stava 1. ovog člana može se čuvati na trajnom nosaču zapisa.

Članom 10. Predloga zakona predviđa se da ugostitelj koji pruža ugostiteljsku uslugu smeštaja može isključivo za potrebe korisnika usluge smeštaja, na njegov zahtev, da pruži, odnosno obezbedi i dodatnu uslugu kao što je transfer, kupovina karata ili ulaznica, rezervacija restorana i sl.

Članom 11. Predloga zakona predviđa se da ugostitelj može da ponudi korisniku usluge smeštaja osiguranje od posledica nezgode za vreme boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj uz napomenu da isto nije obavezujuće. U slučaju iz stava 1. ovog člana ugostitelj je dužan da korisniku usluge da informaciju o uslovima i ceni osiguranja. Ugostitelj koji zaključi polisu osiguranja od korisnika usluge smeštaja ne može da naplati iznos premije osiguranja uvećan za iznos provizije. Ugostitelj je dužan da u slučaju iz st. 1, 2. i 3. ovog člana postupi saglasno odredbama zakona kojima se uređuje osiguranje.

Članom 12. propisuje se da je ugostitelj koji pruža usluge smeštaja u nekategorisanom ugostiteljskom objektu dužan da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi. Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljanja delatnost dužan je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Članom 13. Predloga zakona predviđa se da ministarstvo nadležno za poslove turizma (u daljem tekstu: ministarstvo) na propisan način vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 18. st. 1. i 2. i člana 27. ovog zakona. Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 12. i člana 18. stav 4. ovog zakona, kao poveren posao. Svaku promenu podataka, koji se evidentiraju kod ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave ugostitelj je dužan da prijavi u roku od sedam dana. Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi ministarstvu podatke iz evidencije ugostiteljskih objekata koju vodi. Ministarstvo odnosno jedinica lokalne samouprave

su dužni da Registru turizma kvartalno dostavljaju evidenciju iz st. 1. i 2. ovog člana. Ministarstvo odnosno jedinica lokalne samouprave mogu deo evidencije ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana da učine javno dostupnom, objavljivanjem na sajtu ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave. Evidencija ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 18. stav 4. može da sadrži podatke o fizičkom licu koje pruža ugostiteljske usluge i to: ime i prezime; jedinstven matični broj građana, dan, mesec i godina rođenja i adresa stanovanja.

Članom 14. Predloga zakona propisuje se da je ministarstvo je dužno da u centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma (u daljem tekstu: centralni informacioni sistem) unese podatke o objektima iz člana 18. st. 1. i 2, čl. 27, 47. i 60. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja. Ministarstvo je dužno da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja iz stava 1. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu. Jedinica lokalne samouprave je dužna da u centralni informacioni sistem unese podatke o objektima iz člana 12, člana 18. stav 4, čl. 42. i 56. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja. Jedinica lokalne samouprave je dužna da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smeštaja u objektima iz stava 3. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu.

Članom 15. Predloga zakona propisuje se da je ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja dužan da preko centralnog informacionog sistema, na propisan način, unosi podatke o korisniku usluge smeštaja. Podaci iz stava 1. ovog člana, za domaće državljane naročito: sadrže ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja i adresu stanovanja. Podaci iz stava 1. ovog člana, za strane državljane naročito sadrže: ime i prezime; dan, mesec i godinu rođenja; državljanstvo; vrstu, broj i datum izdavanja strane putne isprave. Podatke iz st. 2. i 3. ovog člana ugostitelj unosi preko centralnog informacionog sistema na osnovu podataka iz lične karte, putne isprave ili druge javne isprave sa fotografijom. Ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja je dužan da obezbedi internet vezu za pristup centralnom informacionom sistemu. Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja može u centralni informacioni sistem da unosi i dodatne podatke o karakteristikama ugostiteljskog objekta za smeštaj, ponudi, specifičnostima i dr. Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja dužan je da u centralni informacioni sistem unosi i druge propisane podatke na propisan način. Podaci iz stava 1, 2, 3, 4, 6. i 7. ovog člana moraju da budu istiniti. Odredbe ovog člana odnose se i na zdravstvene ustanove iz člana 27. ovog zakona, kao i na pružaoca usluga smeštaja u objektu nautičkog i lovnog turizma.

Članom 16. Predloga zakona predviđa se da ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje način unošenja, rada, vođenja i korišćenja centralnog informacionog sistema kao i njegovu sadržinu i vrstu podataka. Ministar propisuje sadržinu i način podnošenja prijave iz čl. 12, 42. i 56. ovog zakona, kao i sadržinu i način vođenja evidencije objekata za smeštaj.

Članom 17. Predloga zakona uređuje se da prema vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu pružaju, ugostiteljski objekti mogu biti: ugostiteljski objekat za smeštaj; ugostiteljski objekat za ishranu, piće i napitke. U ugostiteljskom objektu za smeštaj pružaju se usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu ili samo usluge smeštaja. Vrste ugostiteljskog objekta za smeštaj su: hotel i podvrste hotela, motel, turističko naselje i podvrsta turističkog naselja, pansion, kamp, kampiralište, hostel, prenoćište, konačište, botel, kuća, apartman, soba, seosko turističko domaćinstvo, lovačka vila, lovački dom, lovačka kuća i lovačka koliba, kao i drugi objekti za pružanje usluga smeštaja. U ugostiteljskom objektu za ishranu, piće i napitke, pripremaju se i uslužuju topla i hladna jela i napici, toče i služe alkoholna i bezalkoholna pića. Vrste ugostiteljskog objekta za ishranu, piće i napitke su restoran, taverna, kafana, bar, picerija, gril, pečenjara, pivnica, konoba, čarda, krčma, gostionica, kafe-poslastičarnica, bife, bistro, palačinkarnica, objekat brze hrane, katering objekat, pab, kafe i drugi objekti. Ugostiteljska delatnost može se obavljati i u pokretnom

ugostiteljskom objektu, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Ugostiteljska delatnost može se obavljati povremeno na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Članom 18. Predloga zakona predviđa se da ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp kategorišu u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata. Ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i turističko naselje može se razvrstati u podvrstu, a ugostiteljski objekat vrste hotel može se razvrstati i po posebnim standardima za specijalizaciju. U ugostiteljskom objektu za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje i pansion i podvrste garni hotel i apart hotel mogu biti i delovi objekta u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica, koji kao smeštajne jedinice, odnosno drugi sadržaji ugostiteljskog objekta, funkcionalno (organizaciono i tehničko-tehnološki) čine sastavni deo ugostiteljskog objekta. Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo kategorišu se u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata. Ugostitelj je dužan da pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu iz st. 1, 2. i 4. ovog člana pribavi rešenje o kategorizaciji.

Članom 19. Predloga zakona propisuje se da ugostitelj podnosi ministarstvu zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona. U slučaju iz člana 18. stav 3. ovog zakona, prilikom podnošenja zahteva za određivanje kategorije, ugostitelj dostavlja ugovor o upravljanju kojim se regulišu međusobna prava i obaveze. Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi preko centralnog informacionog sistema. Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona, uviđajem na licu mesta proverava komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta koju obrazuje ministar. Komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta sačinjava zapisnik o svom radu i dostavlja ga ministru sa predlogom za određivanje kategorije. Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva. Rešenje iz stava 6. ovog člana sadrži i podatke o broju i strukturi smeštajnih jedinica, i ukupnim smeštajnim kapacitetima. Rešenje iz stava 6. ovog člana konačno je i dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja.

Članom 20. Predloga zakona propisuje se da ugostitelj podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona. Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi preko centralnog informacionog sistema. Zahtev iz stava 1. ovog člana ugostitelj podnosi za svaki objekat posebno (kuća, apartman, soba ili seosko turističko domaćinstvo). Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj iz člana 18. stav 4. ovog zakona uviđajem na licu mesta proverava komisija za kategorizaciju ugostiteljskog objekta koju obrazuje nadležni organ jedinica lokalne samouprave. Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona vrši se, rešenjem koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave rešenjem odlučuje po podnetom zahtevu pojedinačno za svaki objekat. Rešenje iz stava 5. ovog člana sadrži i podatke o broju individualanih ležaja, odnosno vrsti ležaja. Rešenje iz stava 5. ovog člana sadrži sve relevantne podatke iz člana 32. ovog zakona. Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana može se u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalba ministru. Poslove iz st. 4. i 5. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Članom 21. Predloga zakona propisuje da zahtev iz člana 19. stav 1. i člana 20. stav 1. ovog zakona mora da sadrži istinite podatke. Troškove postupka određivanja kategorije ugostiteljskog objekta snosi ugostitelj.

Članom 22. Predloga zakona propisuje se da ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6. i člana 20. stav 5. ovog zakona dođe do promene ugostitelja, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi novo rešenje kojim se objekat kategoriše. Ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6 i člana 20. stav 5. ovog zakona objekat prestane da ispunjava propisane standarde za kategoriju koja mu je određena ugostitelj je dužan da podnese zahtev za određivanje kategorije u nižu kategoriju. Na zahtev ugostitelja donosi se rešenje o promeni kategorije kada objekat ispunji propisane standarde za višu kategoriju. Promena kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj vrši se na način i po postupku propisanom za određivanje kategorije.

Članom 23. Predloga zakona propisuje se da rešenje kojim se ugostiteljski objekat za smeštaj kategoriše prestaje da važi: istekom roka za koji je doneto; donošenjem rešenja o promeni kategorije; gubitkom kategorije; na zahtev ugostitelja; ako dođe do promene ugostitelja; prestankom privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika, usled koga se to pravno lice ili preduzetnik briše iz odgovarajućeg registra. U slučaju iz stava 1. tač. 1), 3), 4), 5) i 6) ovog člana Registrator turizma briše ugostiteljski objekat iz evidencije kategorisanih objekata u Registru turizma, a u slučaju iz stava 1. tačka 2) ovog člana evidentira promenu kategorije ugostiteljskog objekta. Evidentiranje iz stava 2. ovog člana Registrator turizma vrši po službenoj dužnosti u slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 6) ovog člana, po obaveštenju ministarstva ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave u slučajevima iz stava 1. tač. 2), 3) i 5) ovog člana, a na zahtev ugostitelja u slučaju iz stava 1. tačka 4) ovog člana.

Članom 24. Predloga zakona predviđa se da ministar propisuje standarde za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz člana 18. st. 1, 2. i 4. ovog zakona, koji naročito sadrže: standarde za pojedine vrste tih objekata; posebne standarde; kategorije i način sticanja i promene kategorije ugostiteljskog objekta, kao način i uslove pod kojima se obavlja ugostiteljska delatnost. Radi provere kvaliteta pružanja usluga u objektima iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona, poslovno udruženje ugostitelja može da odredi tajnog gosta. Lice iz stava 3. ovog člana, sačinjava izveštaj sa stručnim mišljenjem koji može da dostavi ministarstvu.

Članom 25. Predloga zakona propisuje se da ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 18. st 1. i 2. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja. Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela, motel i turističko naselje mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu. Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste pension i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog iskustva u ugostiteljstvu. Ako ugostitelj, kao preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz stava 1. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta. U ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.

Članom 26. Predloga zakona predviđa se da jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu, a koji se odnose na uređenje i opremanje uređajima za odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija. Jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke. Jedinica lokalne samouprave može posebnim aktom bliže da uredi tehničke i druge uslove u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u

stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu. Jedinica lokalne samouprave donosi poseban akt iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, ako je organizovala obavljanje poslova inspeksijskog nadzora preko ovlašćenih inspektora, na način propisan ovim zakonom. Jedinica lokalne samouprave dužna je da pre objavljivanja posebnog akta iz st. 1, 2. i 3. ovog člana pribavi mišljenje ministarstva.

Članom 27. Predloga zakona predviđa se da zdravstvene ustanove koje pružaju usluge svojim korisnicima u objektima u kojima se organizuje boravak i pružaju usluge prevencije, lečenja i rehabilitacije, mogu pružati i usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka trećim licima, na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Ako su subjekti iz stava 1. ovog člana budžetski korisnici, za pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka trećim licima dužni su da pribave odobrenje ministra. Subjekti iz st. 1. i 2. ovog člana usluge trećim licima mogu da pružaju ako ispunjavaju minimalno - tehničke, ekonomske, tržišne i druge uslove. Odobrenje iz stava 2. ovog člana daje se rešenjem sa rokom važenja od tri godine. Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma. Vlada bliže propisuje uslove iz stava 3. ovog člana. Ministarstvo vodi evidenciju zdravstvenih ustanova iz stava 2. ovog člana.

Članom 28. Predloga zakona predviđa se da pravno lice koje ima odmarališta, domove ili druge objekte za pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka svojim zaposlenima, iste usluge može pružati i trećim licima na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Članom 29. Predloga zakona definiše se da se ne smatra se obavljanjem ugostiteljske delatnosti: pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka zaposlenima i korisnicima u odmaralištima, ustanovama društvene brige o deci, starim licima, učenicima i studentima, zdravstvenim, socijalnim, obrazovno-vaspitnim i drugim sličnim ustanovama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim ustanovama; pružanje usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada u privrednim subjektima, ustanovama, državnim organima i drugim organizacijama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim privrednim subjektima, ustanovama, organima i organizacijama. Objekti odnosno prostorije, uređaji i oprema, kao i lica koja pružaju usluge iz stava 1. ovog člana, moraju ispunjavati sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove propisane za ugostiteljski objekat, u delu objekta u kome se te usluge pružaju.

Članom 30. Predloga zakona predviđa se da ugostitelj može da pruža ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva. U okviru seoskog turističkog domaćinstva ugostitelj može da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje. Fizičko lice može da pruža ugostiteljske usluge iz stava 1. ovog člana u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 individualnih ležajeva, za najviše 30 korisnika usluga. Individualni ležaj iz stava 3. ovog člana namenjen je za jednu osobu. Izuzetno od stava 4. ovog člana, ako ležaj po svojim dimenzijama može biti namenjen za dve osobe, smatraće se za dva individualna ležaja. Izuzetno od stava 1. ovog člana fizičko lice u ugostiteljskom objektu domaće radinosti može da pruža samo ugostiteljske usluge smeštaja. Fizičko lice u ugostiteljskom objektu seoskog turističkog domaćinstva uslugu pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka može da pruža samo korisniku usluge kome pruža uslugu smeštaja. Usluge iz stava 7. ovog člana fizičko lice pruža od namirnica, pića i napitaka zasnovane na proizvodima koje je pretežno sam proizveo. Izuzetno, fizičko lice u objektu seoskog turističkog domaćinstva može da pruža ugostiteljske usluge iz stava 7. ovog člana i organizovanoj turističkoj grupi do 50 putnika koja ne koristi usluge smeštaja. Fizičko lice može u okviru seoskog

turističkog domaćinstva da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 korisnika usluga. Prostor na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje iz st. 2. i 10. ovog člana mora da ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

Članom 31. Predloga zakona propisuje se da ugostitelj pre početka obavljanja delatnosti u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva pribavlja rešenje kojim se taj objekat kategoriše. Ugostitelj iz stava 1. ovog člana dužan je da ugostiteljsku delatnost obavlja na propisan način i prema propisanim uslovima, u skladu sa odredbama ovog zakona. Izuzetno od člana 7. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona fizičko lice kao ugostitelj dužan je da na ulazu u objekat vidno istakne svoje ime i prezime, kao i kontakt telefon. Izuzetno od člana 7. stav 1. tačka 11) ovog zakona fizičko lice kao ugostitelj nije dužan da istakne iznos boravišne takse.

Članom 32. Predloga zakona definiše se da fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva mora biti vlasnik, odnosno suvlasnik tog smeštajnog objekta. Fizičko lice koje u okviru seoskog turističkog domaćinstva pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom mora biti vlasnik, odnosno suvlasnik tog zemljišta. U slučaju da ugostiteljske usluge u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva pruža lice koje je suvlasnik tog smeštajnog objekta, dužno je da pre otpočinjanja delatnosti pribavi pisanu saglasnost drugog suvlasnika. Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana ugostiteljske usluge može da pruža i član porodičnog domaćinstva vlasnika, odnosno suvlasnika, uz njihovu pisanu saglasnost. Saglasnost iz st. 3. i 4. ovog člana mora biti overena kod javnog beležnika. Članom porodičnog domaćinstva iz stava 4. ovog člana smatra se bračni drug, deca rođena u braku, van braka ili usvojena, braća i sestre, roditelji bračnih drugova i unučad, a koja lica sa vlasnikom, odnosno suvlasnikom stanuju u istom stanu, odnosno stambenom objektu.

Članom 33. Predloga zakona propisuje se da fizičko lice može neposredno da pruža ugostiteljske usluge, odnosno da vrši prodaju smeštajnih kapaciteta u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva. Izuzetno fizičko lice može da vrši prodaju smeštajnih kapaciteta u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva preko posrednika. U slučaju iz stava 2. ovog člana fizičko lice i posrednik zaključuju ugovor koji naročito sadrži: ime i prezime fizičkog lica, njegovu adresu, broj i datum izdavanja rešenja o kategorizaciji, naziv organa koji je izdao rešenje, rok važenja rešenja, podatke o vrsti smeštajnog objekta i podatke o broju individualnih ležaja, odnosno vrsti ležaja. Fizičko lice koje pruža ugostiteljske u ugostiteljskom objektu domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Članom 34. Predloga zakona propisuje se da fizičko lice, u slučaju iz člana 33. stav 1. ovog zakona za pružene ugostiteljske usluge iz člana 30. ovog zakona izdaje poseban račun. Račun iz stava 1. ovog člana sadrži redni broj, ime i prezime fizičkog lica, njegovu adresu, vrstu, kategoriju i adresu ugostiteljskog objekta, ime i prezime korisnika usluge, podatke o prodajnoj ceni sa specifikacijom pruženih usluga, kao i datum izdavanja računa. Račun iz stava 1. ovog člana se sačinjava u dva primerka, od kojih se jedan uručuje korisniku usluge, a drugi zadržava fizičko lice, koje je izdalo račun. Fizičko lice je dužno da na dnevnom nivou vodi evidenciju izdatih računa, po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje ili izmenu unetih podataka, tako da se po hronološkom redu omogućava uvid u izdate račune. Fizičko lice je dužno da evidenciju izdatih računa iz stava 4. ovog člana čuva dve godine. Na račun iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se odredbe člana 70. stav 5. ovog zakona.

Članom 35. Predloga zakona definiše se da se davanje u zakup kuće, stana, apartmana, sobe, ležaja ili drugog prostora koji je namenjen za smeštaj od strane pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica u periodu do 30 dana smatra pružanjem ugostiteljske usluge smeštaja. U slučaju iz stava 1. ovog člana pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice je dužno da uslugu smeštaja, pruža na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Članom 36. Predloga zakona definiše se da ministar bliže propisuje uslove i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, način pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanje ugostiteljskih objekata, minimalno- tehničke uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu, u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu. Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje sanitarno-higijenske uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu i domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta i pružanje usluga za osobe sa invaliditetom. Ministar bliže propisuje uslove i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, kao i način pružanja ugostiteljskih usluga u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva.

Članom 37. Predloga zakona uređuje se nautičkoturistička delatnost pružanja ugostiteljskih usluga u objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma, obavlja se u skladu sa propisima donetim na osnovu ovog zakona, kao i zakona kojim se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama. Usluge iz stava 1. ovog člana obavljaju se u objektima, odnosno prostoru koji ispunjava propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje nautičkoturističke delatnosti (u daljem tekstu: objekti nautičkog turizma), kao i posebne tehničke karakteristike, uređene propisima kojima se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama. Na obavljanje nautičkoturističke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog područja primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Članom 38. Predloga zakona predviđa se da delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, ili preduzetnik ako je registrovano u odgovarajućem registru. Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar. Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti. Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 37. stav 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre. Delatnost iz člana 37. stava 1. ovog zakona u prihvatnom objektu nautičkog turizma može da obavlja privredno društvo ili drugo pravno lice.

Članom 39. Predloga zakona definiše se da ako lice iz člana 38. stava 1. ovog zakona obavlja nautičkoturističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u odgovarajućem registru. Ako lice iz člana 38. stav 1. ovog zakona obavlja nautičkoturističku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru. Izuzetno za plovilo koje se koristi za nautički turizam, registruje se ogranak, odnosno izdvojeno mesto prema upisniku u koji je plovilo upisano.

Članom 40. Predloga zakona predviđa se da na poslovno ime, firmu i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojenog mesta ili odgovarajuće organizacione jedinice, kao i oznaku pružaoca nautičkoturističkih usluga shodno se primenjuju odredbe člana 6. ovog zakona.

Članom 41. Predloga zakona propisuje se da je pružalac nautičkoturističkih usluga koji obavlja nautičkoturističku delatnost dužan da: na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta; na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne naziv objekta i vrstu objekta nautičkog turizma, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju; na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne radno vreme i da ga se u svom poslovanju pridržava; se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma; svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana; na ulazu u marinu vidno istakne oznaku kategorije marine, utvrđenu rešenjem ministra; za plovilo koje se koristi za nautički turizam poseduje važeće brodsko svedočanstvo, odnosno svedočanstvo o sposobnosti broda za plovidbu izdatu od strane nadležnog organa u skladu sa zakonom kojim se uređuju plovidba i luke na unutrašnjim vodama; u prihvatnom objektu nautičkog turizma održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno-tehničkim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra; u prihvatnom objektu nautičkog turizma i plovilu obavlja nautičkoturističku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima; u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod marine kategoriju, koja je određena rešenjem ministra; na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način u isticanju ponude obaveštava korisnika usluge o usluzi koju pruža, u pogledu načina pružanja usluge, naznačene cene i dr.; da cene usluga koje pruža istakne vidno na jasan i lako uočljiv način; se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena; za svaku pruženu uslugu izda propisan račun; u prihvatnom objektu nautičkog turizma i plovilu koje se koristi za nautički turizam korisniku usluga omogućiti podnošenje reklamacije; pružanje nautičkoturističke usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni; obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika. Pružalac nautičkoturističke usluge koji nije registrovana kod Agencije za privredne registre je dužna da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma. Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. pružalac nautičkoturističke usluge vodi u skladu sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite potrošača. Pružalac nautičkoturističke usluge je dužan da sve informacije kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. moraju biti na srpskom jeziku. Obaveštenje iz stava 4. ovog člana može biti i na stranom jeziku. Na pružaoca nautičkoturističkih usluga, u zavisnosti od usluge koju pruža, primenjuju se i odredbe čl. 9. i 11. ovog zakona. Pružalaca nautičkoturističke usluge u prihvatnom objektu nautičkog turizma dužan je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti izvrši upis u registar lučnih operatera u skladu sa zakonom kojim se uređuje plovidba i luke na unutrašnjim vodama.

Članom 42. Predloga zakona propisuje se da je pružalac nautičkoturističkih usluga, koji pruža uslugu smeštaja u nekategorisanom objektu nautičkog turizma dužan da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi. Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljanja delatnost dužno je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Članom 43. Predloga zakona propisuje da ministarstvo na propisan način vodi evidenciju marina. Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju objekata nautičkog turizma iz člana 42. ovog zakona, kao poveren posao. Svaku promenu podataka koji se evidentiraju kod ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave pružalac nautičkoturističkih usluga je dužan da prijavi u roku od sedam dana. Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi ministarstvu podatke iz

evidencije objekata nautičkog turizma koju vodi. Jedinica lokalne samouprave je dužna da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju iz stava 2. ovog člana.

Članom 44. Predloga zakona predviđa se da u slučaju da se u objektima nautičkog turizma pružaju usluge smeštaja, shodno se primenjuju odredbe člana 7. stav 1. tač. 11), 12), 15), 16), 17) i 18) i člana 15. ovog zakona.

Članom 45. Predloga zakona definiše se da se prema vrsti nautičkoturističkih usluga koje se u objektu pružaju, objekti nautičkog turizma mogu biti: prihvatni objekat nautičkog turizma; plovilo koje se koristi za nautički turizam. Prihvatni objekti nautičkog turizma su marine. Marina je pristanište za posebne namene na vodnom putu namenjeno za prihvat, čuvanje i opremu plovila koja služe za rekreaciju, sport i razonodu. Plovila koja se koristi za nautički turizam jesu putnički brod, odnosno jahta ili plovilo za rekreaciju, koje je osposobljeno za plovidbu i koje učestvuje u plovidbi.

Članom 46. Predloga zakona definiše se da su usluge nautičkog turizma lučke delatnosti koje se obavljaju u marini: prihvat i otprema plovila, odnosno putnika, snabdevanje plovila, posade i putnika, čuvanje i iznajmljivanje plovila, organizovanje turističkih krstarenja, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma.

Članom 47. Predloga zakona uređuje se da se marina kao prihvatni objekti nautičkog turizma kategoriše u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekta. Pružalac nautičkoturističkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičkoturističke delatnosti, odnosno nakon izdavanja uverenja o upisu u nadležni registar o obavljanju delatnosti u marini pribavi rešenje o određivanju kategorije.

Članom 48. Predloga zakona propisuje se da pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi ministarstvu zahtev za određivanje kategorije marine. Zahtev iz stava 1. ovog člana pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi preko centralnog informacionog sistema. Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke. Troškove postupka određivanja kategorije marine snosi pružalac nautičkoturističkih usluga. Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije marine utvrđuje se na način propisan članom 19. st. 4. i 5. ovog zakona.

Članom 49. Predloga zakona propisuje se da se određivanje kategorije marine vrši rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva. Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma. Na promenu pružaoca nautičkoturističkih usluga i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe čl. 22. i 23. ovog zakona.

Članom 50. Predloga zakona propisuje se da ministar uz saglasnost ministara nadležnih za poslove saobraćaja, vodoprivrede, infrastrukture, zdravlja, životne sredine i prostornog planiranja propisuje minimalno-tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje objekata nautičkog turizma, kao i standarde za kategorizaciju marine.

Članom 51. Predloga zakona uređuje se delatnost pružanja ugostiteljskih usluga u objektima lovnog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma obavlja se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Usluge iz stava 1. ovog člana obavljaju se u objektima koji ispunjavaju propisane minimalno-tehničke i sanitarno-higijenske uslove, odnosno standarde za obavljanje lovnoturističke delatnosti (u daljem tekstu: objekti lovnog turizma). Na obavljanje lovnoturističke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog područja primenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita prirode.

Članom 52. Predloga zakona definiše se da delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona može da obavlja privredno društvo, pravno lice ili javno preduzeće čiji je osnivač Republika Srbija ili autonomna pokrajina (u daljem tekstu: pružalac lovnoturističkih usluga) koje je registrovano u odgovarajućem registru. Izuzetno lovnoturističku delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako kao korisnik lovišta ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje oblast lovstva. Lice iz stava 2. ovog člana lovnoturističku delatnost obavlja

pod uslovima i na način propisan ovim zakonom. Udruženje koje obavlja delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar. Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz člana 51. stava 1. ovog zakona u periodu prekida obavljanja delatnosti. Preduzetnik ne može da otpočne sa obavljanjem delatnosti iz člana 51. stava 1. ovog zakona pre datuma naznačenog kao početak obavljanja delatnosti, koji je naveden u rešenju Agencije za privredne registre.

Članom 53. Predloga zakona propisuje se da ako lice iz člana 52. st. 1. i 2. ovog zakona obavlja lovnoturističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto, koji se registruje u odgovarajućem registru. Ako lice iz člana 52. st. 1. i 2. ovog zakona obavlja lovnoturističku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom prostoru, odnosno mestu poslovanja registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru. Izuzetno, pružalac lovnoturističkih usluga nije dužan da za vrstu objekta lovačka koliba registruje ogranak, odnosno izdvojeno mesto van sedišta.

Članom 54. Predloga zakona predviđa se da na poslovno ime, firmu i drugi naziv, naziv ogranka, izdvojeno mesto van sedišta ili odgovarajuće organizacione jedinice kao i oznaka pružaoca lovnoturističkih usluga shodno se primenjuju odredbe člana 6. ovog zakona.

Članom 55. Predloga zakona propisuje se da pružalac lovnoturističkih usluga koji obavlja lovnoturističku delatnost dužan je da: na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne poslovno ime, sedište, matični broj, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeno mesto, poslovno ime, sedište, matični broj i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog mesta; na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne naziv objekta i vrstu objekta lovnog turizma, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju; na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju; se evidentira u Registru turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma; svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno izdvojenom mestu prijavi odgovarajućem registru u roku od sedam dana; na ulazu u lovačku vilu vidno istakne oznaku kategorije utvrđenu rešenjem ministra; u objektu lovnog turizma vidno istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma; u objektu lovnog turizma održava prostor, prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra; u objektu lovnog turizma obavlja lovnoturističku delatnost na propisan način i prema propisanim uslovima; u pisanom, govornom, vizuelnom ili elektronskom obaveštavanju tačno koristi vrstu, a kod lovačke vile kategoriju, koja je određena rešenjem ministra; da na istinit, jasan, razumljiv i neobmanjujući način u isticanju ponude obaveštava korisnika usluge o usluzi koju pruža, u pogledu načina pružanja usluge, naznačene cene i dr; da cene usluga lovnog turizma koje pruža istakne vidno na jasan i lako uočljiv način; da se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena; za svaku pruženu uslugu izda propisan račun; u objektu lovnog turizma omogućiti korisniku usluge podnošenje reklamacije; pružanje lovnoturističke usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni; obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika. Pružalac lovnoturističke usluge koji nije registrovana kod Agencije za privredne registre je dužna da promenu registrovanog podatka iz stava 1. tačka 5) ovog člana prijavi i Registru turizma. Način podnošenja reklamacije, postupanje po podnetoj reklamaciji i dr. pružalac lovnoturističkih usluga vodi u skladu sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite potrošača. Pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da sve informacije kojima obaveštava korisnike usluga o usluzi koju pruža, u pogledu vrste, načina pružanja usluge i dr. moraju biti na srpskom jeziku. Obaveštenje iz stava 4. ovog člana može biti i na stranom jeziku. Na pružaoca lovnoturističkih usluga primenjuju

se i odredbe člana 7. stav 1. tač. 11), 12), 15), 16), 17) i 18) i čl. 9, 10, 11. i 15. ovog zakona.

Članom 56. Predloga zakona propisuje se da je pružalac lovnoturističkih usluga, koji pruža uslugu smeštaja u nekategorisanom objektu lovnog turizma dužan da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, na propisan način podnese prijavu jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi. Ako lice iz stava 1. ovog člana prestane da obavljanja delatnost dužno je da o tome obavesti jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Članom 57. Predloga zakona definiše se da ministarstvo na propisan način vodi evidenciju lovačkih vila. Jedinica lokalne samouprave na propisan način vodi evidenciju objekata lovnog turizma iz člana 56. ovog zakona, kao poveren posao.

Svaku promenu podataka koji se evidentiraju kod ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da prijavi u roku od sedam dana. Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi ministarstvu, podatke iz evidencije objekata lovnog turizma koju vodi. Jedinica lokalne samouprave je dužna da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju iz stava 2. ovog člana.

Članom 58. Predloga zakona definiše se da objekti lovnog turizma jesu objekti za pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovaca i drugih lica. Prema vrsti usluga koje pružaju objekti lovnog turizma mogu biti: lovačka vila; lovački dom; lovačka kuća; lovačka koliba.

Članom 59. Predloga zakona definiše se da su usluge lovnog turizma: prihvata i smeštaj lovaca i drugih lica, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma. Pružalac lovnoturističkih usluga u pogledu organizovanja lova, obezbeđivanja lovne karte, dozvole za lov, upotrebe lovačkih pasa i dr. dužan je da te usluge pruža u skladu sa propisima kojima se uređuje lovstvo i zaštita životne sredine.

Članom 60. Predloga zakona propisuje se da se lovačka vila, kao objekat lovnog turizma kategoriše u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata. Pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovačka vila pribavi rešenje o određivanju kategorije.

Članom 61. Predloga zakona propisuje se da pružalac lovnoturističkih usluga podnosi ministarstvu zahtev za određivanje kategorije lovačke vile. Zahtev iz stava 1. ovog člana pružalac lovnoturističkih usluga podnosi preko centralnog informacionog sistema. Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke. Troškove postupka razvrstavanja lovačke vile u kategoriju snosi pružalac lovnoturističkih usluga. Ispunjenost propisanih uslova za određivanje kategorije lovačke vile utvrđuje se na način propisan članom 19. st. 4. i 5. ovog zakona.

Članom 62. Predloga zakona propisuje se da se određivanje kategorije lovačke vile vrši rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva. Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma. Na promenu pružaoca lovnoturističkih usluga i kategorije lovačke vile, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe čl. 22. i 23. ovog zakona.

Članom 63. Predloga zakona propisuje se da ministar, uz saglasnost ministara nadležnih za poslove lovstva, unutrašnjih poslova, infrastrukture, životne sredine i prostornog planiranja, propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata, kao i standarde, uslove i način pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma.

Članom 64. Predloga zakona definiše se da ministarstvo i jedinica lokalne samouprave na propisan način vode evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata.

Evidencije iz člana 13. stav 1, člana 43. stav 1. i člana 57. stav 1. ovog zakona, mogu da sadrže podatke o odgovornim licima, kao i radno angažovanim licima na poslovima rukovodilaca objekata iz člana 25. ovog zakona i ministarstvo može da prikuplja podatke o ličnosti o tim licima, kao i o fizičkim licima koja pružaju ugostiteljske usluge ili obavljaju drugu delatnost uređenu ovim zakonom. Evidencije iz člana 13. stav 2, člana 43. stav 2. i člana 57. stav 2. ovog zakona, mogu da sadrže podatke o ličnosti o odgovornim licima i jedinica lokalne samouprave može da prikuplja te podatke. Jedinica lokalne samouprave može da prikuplja podatke o ličnosti o fizičkim licima koja pružaju ugostiteljske usluge na način propisan ovim zakonom. Državni organi, organi autonomnih pokrajina, organi jedinice lokalne samouprave i imaoci javnih ovlašćenja mogu da prikupljaju podatke o ličnosti o fizičkim licima iz baze centralnog informacionog sistema, na način propisan ovim zakonom. Evidencije iz st. 2, 3. i 4. ovog člana mogu da sadrže: ime i prezime; jedinstveni matični broj građana; dan, mesec i godina rođenja; adresa stanovanja. Obrada podataka od strane ministarstva, jedinice lokalne samouprave ili lica iz stava 4. ovog člana vrši se u elektronskoj formi u okviru centralnog informacionog sistema ili drugog informaciono-komunikacionog sistema, u formi audio-video zapisa i fotografija i u papirnoj formi u obliku registara, kartoteka i drugom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Članom 65. Predloga zakona definiše se da ministarstvo, jedinica lokalne samouprave i lica iz člana 64. stava 3. ovog zakona podatke o ličnosti obrađuju u svrhu: izvršenja poslova iz delokruga svoje nadležnosti; uspostavljanja centralnog informacionog sistema; uvođenja podataka u centralni informacioni sistem i praćenja stanja na tržištu; vršenja nadzora nad obavljanjem delatnosti i pružanjem usluga uređenih ovim zakonom; efikasnog obavljanja ugostiteljske delatnosti; praćenja stanja na tržištu sa ciljem unapređenja ukupnog privrednog i društvenog razvoja; obezbeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga; obezbeđivanja jedinstvene javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti ugostiteljstva; učešća u finansiranju promotivnih aktivnosti, manifestacija u zemlji i inostranstvu, kao i programa edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u ugostiteljstvu; planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma i ugostiteljstva u skladu sa strategijom razvoja turizma Republike Srbije.

Članom 66. Predloga zakona definiše se da ministarstvo i jedinica lokalne samouprave prikupljaju podatke o ličnosti neposredno od lica na koje se podaci odnose. Ministarstvo može da prikuplja podatke o ličnosti od drugih organa državne uprave, organa autonomnih pokrajina, organa jedinice lokalne samouprave i imalaca javnih ovlašćenja, kao i od privrednih subjekata i fizičkih lica, koji na osnovu odredaba ovog zakona obavljaju privrednu delatnost i dužna su da unose podatke o korisnicima usluge smeštaja.

Članom 67. Predloga zakona predviđa se da ministarstvo i jedinica lokalne samouprave razmenjuju podatke sa državnim organima, organima autonomnih pokrajina, organima jedinice lokalne samouprave i imaocima javnih ovlašćenja, saglasno odredbama ovog zakona i zakona koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti. Razmena podataka se vrši elektronskim putem, na kontrolisan i bezbedan način, uz primenu mera zaštite u skladu sa propisima kojima se reguliše informaciona bezbednost. Ministarstvo može da razmenjuje podatke sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove u svrhu prijave boravišta stranaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje kretanje i boravak stranaca.

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave i imaoci javnih ovlašćenja mogu, na način propisan ovim zakonom, da imaju pristup centralnom informacionom sistemu radi obrade podataka iz delokruga svoje nadležnosti (statistika, poreski organi i sl).

Članom 68. Predloga zakona predviđa se da ugostitelj, pružalac nautičkoturističkih usluga i pružalac lovnoturističkih usluga, u objektu u kome se pruža usluga smeštaja može da prikuplja podatke o ličnosti o korisniku usluge

smeštaja i uvodi ih u centralni informacijski sistem, na način propisan ovim zakonom, a u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u poseban račun unosi podatke iz člana 34. stav 2. ovog zakona. Podatke iz st. 1. i 2. ovog člana ugostitelj unosi na osnovu podataka iz lične karte, putne isprave ili druge javne isprave sa fotografijom. Lice iz st. 1. i 2. ovog člana može da razmenjuje podatke o ličnosti sa onim subjektima sa kojima imaju zaključene ugovore neophodne za realizaciju ugovora sa korisnikom usluga (prevoznici i sl), kao i za realizaciju ugovora sa posrednikom. Lice iz stava 1. ovog člana može da razmenjuje podatke o ličnosti sa onim subjektima sa kojima imaju zaključene ugovore o prodaji osiguranja.

Članom 69. Predloga zakona definiše se da se obrada podataka o ličnosti vrši u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik registrovan u odgovarajućem registru, kao i fizičko lice koje obavlja delatnost u skladu sa ovim zakonom dužno je da obradu podataka o ličnosti vrše u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Povredom zaštite prava lica smatraće se svaka zloupotreba podataka o ličnosti, koja su propisana ovim zakonom i zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Članom 70. Predloga zakona definiše se da boravišnu taksu plaća korisnik usluge smeštaja koji izvan svog mesta prebivališta koristi uslugu smeštaja u ugostiteljskom objektu za smeštaj za korišćenje komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture i suprastrukture na području jedinice lokalne samouprave. Boravišna taksa plaća se za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj. Naplatu boravišne takse od korisnika usluge, naplaćuje subjekt koji pruža uslugu smeštaja (u daljem tekstu: davalac smeštaja). Boravišna taksa se naplaćuje istovremeno sa naplatom usluge smeštaja. Davalac smeštaja dužan je da u računu za uslugu smeštaja posebno iskaže iznos boravišne takse.

Članom 71. Predloga zakona definiše se da izuzetno od člana 70. ovog zakona boravišnu taksu plaća ugostitelj, koji kao fizičko lice pruža usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu. Boravišnu taksu iz stava 1. ovog člana fizičko lice plaća u utvrđenom godišnjem iznosu na propisan način.

Članom 72. Predloga zakona propisuje se da sredstva od naplaćene boravišne takse davalac smeštaja uplaćuje do petog u mesecu za prethodni mesec. Ako davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse u roku od 15 dana, računajući od dana utvrđene obaveze.

Članom 73. Predloga zakona definiše se da visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mesta ili u različitoj visini po delovima opštine odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture. Ako se objekat za smeštaj ne nalazi na teritoriji turističkog mesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mesta.

Članom 74. Predloga zakona propisuje se da boravišnu taksu ne plaćaju deca do sedam godina starosti; lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije; osobe sa invaliditetom sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba; učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i

regionalnih takmičenja u znanju i veštinama; strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse; lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana. Boravišnu taksu umanjenju za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti. Lica iz stava 1. ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz da su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana (članska karta, potvrda škole, odnosno obrazovne ustanove, uput lekarske komisije i drugo). Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom da proširi krug lica iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Članom 75. Predloga zakona predviđa se da Vlada za svaku kategoriju turističkog mesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse. Vlada bliže propisuje uslove i način utvrđivanja visine godišnjeg iznosa boravišne takse za fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i način i rokove plaćanja.

Članom 76. Predloga zakona propisuje se da su sredstva od naplaćene boravišne takse prihod budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja.

Članom 77. Predloga zakona definiše se da jedinica lokalne samouprave, koja je proglašena za prioritetnu turističku destinaciju ili za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom u određenoj turističkoj zoni, odnosno lokaciji (u daljem tekstu: prostorna celina), da utvrdi bliže uslove za ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel. Ugostiteljski objekat iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava standarde za razvrstavanje u određenu kategoriju, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave. Akt iz stava 1. ovog člana naročito sadrži opis prostornih celina, sa utvrđenim granicama, način procene usaglašenosti, rokove usaglašavanja i druge uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispuni, visinu penala, način naplate penala, obveznika plaćanja i dr. Akt iz stava 1. ovog člana sadrži i propisane uslove za ugostiteljske objekte koji se prvi put kategorišu u vrstu hotel i motel. Ako obveznik plaćanja, utvrđen aktom iz stava 1. ovog člana, ne postupi u propisanom roku nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u propisanoj visini. Rešenje iz stava 5. ovog člana konačno je. Obaveze utvrđene aktom iz stava 1. ovog člana ne odnose se na objekte za koje je pokrenut postupak privatizacije, sve do okončanja tog postupka.

Članom 78. Predloga zakona propisuje se da su sredstva od naplaćenih penala prihod budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi objekat iz člana 77. stav 2. ovog zakona.

Članom 79. Predloga zakona definiše se da u pogledu načina utvrđivanja boravišne takse i penala obračunavanja, zastarelosti, naplate i prinudne naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članom 80. Predloga zakona propisuje se da nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu evidentiranja podataka u bazu centralnog informacionog sistema, a koji se odnose na poreske obaveze vrši ovlašćeni poreski inspektori. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u ugostiteljskim objektima, u drugim objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i ispunjenost uslova iz člana 29. stav 2. i člana 33. stav 4. ovog zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautičkoturistička delatnost, a odnosi se na posebne tehničke karakteristike, saobraćajno-tehničke uslove prihvatnog objekta nautičkog turizma i plovila nautičkog turizma, posedovanje važećeg brodskog svedočanstva, odnosno svedočanstva o sposobnosti broda za plovidbu, u delu nadzora nad obavljanjem delatnosti iznajmljivanja plovila koji se koriste za nautički turizam, kao i u delu obavljanja lučke delatnosti u prihvatnom objektu nautičkog turizma vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja preko saobraćajnih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje lovnoturistička delatnost, a odnosi se na ispunjenost propisanih uslova za korisnika lovišta iz člana 52. stava 2. ovog zakona, organizovanje lova, obezbeđivanja lovne karte, dozvole za lov, upotrebu lovačkih pasa i dr. vrši ministarstvo nadležno za poslove lovstva preko lovnih inspektora. Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši jedinica lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora u delu kojim se uređuje: obavljanje ugostiteljske delatnosti pružanja usluga smeštaja u kućama, apartmanima, sobama, stanovima i drugim prostorima za koje nije izdato rešenje o kategorizaciji; ispunjenost propisanih uslova i načina obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti, seoskom turističkom domaćinstvu i hostelu; ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta, koji se odnose na odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 1. ovog zakona); ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 2. ovog zakona); ispunjenost propisanih tehničkih i drugih uslova u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu, u delu koji jedinica lokalne samouprave bliže uređuje svojim aktom (član 26. stav 3. ovog zakona); boravišne takse (naplata i uplata, isticanje u računu i dr.); ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 77. ovog zakona; isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu. Poslove iz stava 8. ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao povereni posao. Inspektori iz st. 3-8. ovog člana imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspekcijskog nadzora.

Na pitanja inspekcijskog nadzora nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, koja nisu posebno uređena ovim zakonom, primenjuje se zakon kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Članom 81. Predloga zakona propisuje se da turistički inspektor prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

Članom 82. Predloga zakona propisuje se da u vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da: proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom; proverava tačnost podataka iz zahteva za ugostiteljskog objekta u kategoriju u pogledu ispunjenosti uslova; utvrđuje identitet zaposlenih, odnosno radno angažovanih lica kod privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, odnosno lica zatečenog u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja delatnost ili pruža usluge uređene ovim zakonom, bez upisa u odgovarajući registar, odnosno bez propisanog akta, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet korisnika usluge uvidom u ličnu kartu, putnu

ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; pregleda prostorije, odnosno prostor privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom; fotografiše, odnosno vrši video snimanje prostorije, odnosno prostora iz stava 1. tačka 7) ovog člana; pregleda ugovore, evidencije, isprave, elektronska dokumenta i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, a koji nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti; vrši štampanje, kopiranje, odnosno fotografisanje i snimanje poslovnih dokumenata iz stava 1. tačka 9) ovog člana; vrši uvid u presek stanja fiskalne kase; nastupi kao anonimni korisnik usluge; zahteva pisanu odluku nadležnog suda za uviđaj u stambenom ili drugom prostoru sa takvom namenom, kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik, odnosno držalac protivi vršenju inspekcijiskog nadzora; zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno u skladu sa Zakonom o inspekcijiskom nadzoru, a prema zakonima kojima se uređuje policija i komunalna policija; vrši nadzor nad poverenim poslovima u oblasti ugostiteljstva ako jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova inspekcijiskog nadzora koji su joj povereni ovim zakonom ili ga ne vrši pravilno i blagovremeno, izuzev onih poslova koje jedinica lokalne samouprave, iz člana 26. ovog zakona, svojim aktom bliže uređuje; preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom. U vršenju inspekcijiskog nadzora, ako se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu prikupiti ili obezbediti potrebni dokazi ili bi njihovo prikupljanje ili obezbeđenje bilo znatno otežano, turistički inspektor ima ovlašćenje da, u slučaju sumnje da lice obavlja delatnost neregistrovano ili da za pružanje usluge ne izdaje račun, radi prikupljanja ili obezbeđenja dokaza, obavi prikrivenu kupovinu usluge, odnosno nastupi kao anonimni korisnik. U slučaju iz stava 2. ovog člana turistički inspektor nastupa kao anonimni korisnik bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijiski nadzor.

Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera, koji je registrovan kao sedište ili kao mesto u kojem se obavlja delatnost, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata, odnosno drugim propisima kojima se uređuju posebne delatnosti, smatra se poslovnim prostorom. Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera u kojem se obavlja privredna delatnost smatra se poslovnim prostorom. U slučaju sumnje da li se radi o stambenom ili poslovnom prostoru, za opredeljenje vrste prostora presudna je njegova faktička namena (stanovanje ili obavljanje delatnosti i pružanje usluga).

Članom 83. Predloga zakona propisuje se da u vršenju inspekcijiskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost da: proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom; utvrđuje identitet zaposlenih, odnosno radno angažovanih lica kod privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, odnosno lica zatečenog u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet fizičkog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost, pružanja usluge smeštaja u kući, stanu, odnosno apartmanu i sobi ili drugom prostoru bez upisa u odgovarajući registar, odnosno bez propisanog akta, uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; utvrđuje identitet korisnika usluge uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom; pregleda prostorije, odnosno prostor u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim

zakonom, a koji nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti; fotografiše, odnosno vrši video snimanje prostorije, odnosno prostora iz stava 1. tačka 6) ovog člana; pregleda ugovore, evidencije, isprave, elektronska dokumenta i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, a koju nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti; vrši štampanje, kopiranje, odnosno fotografisanje i snimanje poslovnih dokumenata iz stava 1. tačka 8) ovog člana; nastupi kao anonimni korisnik usluga (provokativna kupovina); vrši proveru izdatog rešenja o razvrstavanju u kategoriju objekata domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva; proverava boravišnu taksu u delu naplate i uplate, isticanja u računu i dr. uvidom u unete podatke o korisniku usluge i drugu prateću dokumentaciju, kao i u delu uplate boravišne takse od strane fizičkog lica iz člana 71. ovog zakona; proverava isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima; proverava ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 77. ovog zakona; zahteva pisanu odluku nadležnog suda za uviđaj u stambenom ili drugom prostoru sa takvom namenom, kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik, odnosno držalac protivi vršenju inspekcijuskog nadzora; zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno u skladu sa Zakonom o inspekcijuskom nadzoru, a prema zakonima kojima se uređuje policija i komunalna policija; obavesti nadležni organ jedinice lokalne samouprave o utvrđenoj proceni usaglašenosti objekata iz člana 77. ovog zakona; preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom. U vršenju inspekcijuskog nadzora, ako se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu prikupiti ili obezbediti potrebni dokazi ili bi njihovo prikupljanje ili obezbeđenje bilo znatno otežano, ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima ovlašćenje da, u slučaju sumnje da lice obavlja delatnost neregistrovano ili da za pružanje usluge ne izdaje račun, radi prikupljanja ili obezbeđenja dokaza, obavi prikrivenu kupovinu usluge, odnosno nastupi kao anonimni korisnik. U slučaju iz stava 2. ovog člana ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave nastupa kao anonimni korisnik bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijuski nadzor. Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera, koji je registrovan kao sedište ili kao mesto u kojem se obavlja delatnost, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata, odnosno drugim propisima kojima se uređuju posebne delatnosti, smatra se poslovnim prostorom. Stan, prateći ili drugi prostor stambenog karaktera u kojem se obavlja privredna delatnost smatra se poslovnim prostorom. U slučaju sumnje da li se radi o stambenom ili poslovnom prostoru, za opredeljenje vrste prostora presudna je njegova faktička namena (stanovanje ili obavljanje delatnosti i pružanje usluga). Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prava i dužnosti iz stava 1. ovog člana vrši samo u okviru nadležnosti koja mu je poverena ovim zakonom. Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave.

Članom 84. Predloga zakona propisuje se da je turistički inspektor ovlašćen da: privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja ugostiteljsku delatnost, nautičkoturističku delatnost ili lovnoturističku delatnost, a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajućem registru; privremeno zabrani preduzetniku obavljanje ugostiteljske delatnosti, nautičkoturističke delatnosti ili lovnoturističke delatnosti ako u periodu prekida obavljanja delatnosti postupi suprotno članu 4. stav 4, članu 38. stav 3. i članu 52. stav 5. ovog zakona; privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku, kao i fizičkom licu obavljanje delatnosti u vrsti iz člana 18. st. 1. i 2, člana 47. stav 1. i člana 60. stav 1. ovog zakona koji posluju bez rešenja o razvrstavanju u kategoriju; privremeno

zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku pružanje usluge smeštaja koji obavlja delatnost bez prethodnog prijavljivanja jedinici lokalne samouprave; privremeno zabrani obavljanje delatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku, kao i fizičkom licu, ako se turističkom inspektorom onemogućiti vršenje poslova nadzora; privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu obavljanje poslova, u slučaju propisanim zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene; zapisnikom o inspekcijском nadzoru naloži jednu ili više mera za otklanjanje nepravilnosti; sačini službenu belešku o onim radnjama u postupku za koje se ne sastavlja zapisnik; izriče preventivne, kao i druge mere koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; preduzima radnje koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; vrši postupak inspekcijского nadzora u slučaju kada ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave, kome je ovim zakonom poveren posao inspekcijского nadzora, ne vrši zakonom poveren posao, odnosno kada jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova inspekcijского nadzora koji su joj povereni ovim zakonom ili ga ne vrši pravilno i blagovremeno; izda prekršajni nalog; podnese prijavu nadležnom organu za krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. U slučaju iz stava 1. tačka 8) ovog člana, kada nadzirani subjekt otkloni naložene nepravilnosti, turistički inspektor ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno ne izdaje prekršajni nalog, ukoliko najviši iznos zaprećene kazne ne prelazi 100.000 dinara. Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Članom 85. Predloga zakona propisuje se da je ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ovlašćen da: privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti pravnom i fizičkom licu koje ugostiteljsku delatnost obavlja a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajući registar; privremeno zabrani obavljanje delatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku kao i fizičkom licu koje obavlja ugostiteljsku delatnost pružanja usluga smeštaja u kući, stanu, odnosno apartmanu, sobi ili drugom prostoru za koja nije izdato rešenje o razvrstavanju u kategoriju; privremeno zabrani preduzetniku obavljanje delatnosti ako postupi suprotno odredbama člana 4. stav 4. ovog zakona; privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku pružanje usluge smeštaja u vrsti hostela koji obavlja delatnost bez prethodnog prijavljivanja jedinici lokalne samouprave; privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti, ako se inspektorom onemogućiti vršenje poslova nadzora; privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu obavljanje delatnosti, u slučaju propisanim zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; zapisnikom o inspekcijском nadzoru naloži jednu ili više mera za otklanjanje nepravilnosti; sačini službenu belešku, o onim radnjama u postupku za koje se ne sastavlja zapisnik; izriče preventivne, kao i druge mere koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; preduzima radnje koje su posebno uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor; izda prekršajni nalog; podnese prijavu nadležnom organu za krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka; podnese predlog nadležnom organu iz člana 77. stav 5. ovog zakona za pokretanje postupka i utvrđivanja obaveze plaćanja penala. U slučaju iz stava 1. tačka 7) ovog člana, kada nadzirani subjekt otkloni naložene nepravilnosti, ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno ne izdaje prekršajni nalog, ukoliko najviši iznos zaprećene kazne ne prelazi 100.000 dinara. Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Članom 86. Predloga zakona propisuje se da ako u vršenju inspekcijского nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen,

odnosno da nije postupljeno po nalogu iz člana 84. stav 1. tačka 8) ovog zakona dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje. Turistički inspektor je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku iz rešenja o otklanjanju nepravilnosti, ne otklone.

Članom 87. Predloga zakona propisuje se da ako u vršenju inspeksijskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, odnosno da nije postupljeno po nalogu iz člana 85. stav 1. tačka 7) ovog zakona dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje. Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku iz rešenja o otklanjanju nepravilnosti ne otklone.

Članom 88. Predloga zakona predviđa se da protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Protiv rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba opštinskom, odnosno gradskom veću u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Protiv rešenja inspektora donetog iz delokruga nadležnosti iz člana 80. st. 3-7. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru iz delokruga inspeksijskog nadzora, kao nadležnom drugostepenom organu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Žalba izjavljena na rešenja iz st. 1-3. ovog člana odlaže izvršenje rešenja, osim kada se radi o preduzimanju hitnih mera. Žalba izjavljena na rešenja iz člana 84. stav 1. tač. 1)-6), člana 85. stav 1. tač. 1)-6), člana 86. stav 2. i člana 87. stav 2. ovog zakona, ne odlaže izvršenje rešenja.

Čl. 89 - 97. Predloga zakona uređuje se kaznena politika za sve subjekte, a za pojedine prekršaje propisuju se kazne u fiksnom iznosu (mogućnost izdavanja prekršajnog naloga).

Čl. 98 - 102. Predloga zakona uređuju se prelazne i završne odredbe:

Ogranak stranog pravnog lica koji obavlja ugostiteljsku, nautičku ili lovnoturističku delatnost uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku, nautičkoturističku ili lovnoturističku delatnost uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupci započeti po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se, osim u delu u kome su u suprotnosti sa ovim zakonom, sledeći podzakonski akti:

1) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u domaćoj radinosti („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);

2) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u seoskom turističkom domaćinstvu („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);

3) Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije gostiju u ugostiteljskom objektu za smeštaj („Službeni glasnik RS”, broj 96/09);

4) Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za izgradnju, uređenje i opremanje nautičkih objekata i standardima za kategorizaciju marina („Službeni glasnik RS”, broj 56/11);

5) Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata i standardima, uslovima i načinu pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma („Službeni glasnik RS”, broj 56/11);

6) Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

7) Pravilnik o načinu pružanja ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu i o minimalnim tehničkim, sanitarno-higijenskim i zdravstvenim uslovima koje mora da ispunjava pokretni objekat u kojem se pružaju ugostiteljske usluge („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

8) Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu („Službeni glasnik RS”, br. 41/10 i 48/12 - dr. pravilnik);

9) Pravilnik o uslovima i načinu obavljanja ugostiteljske delatnosti, načinu pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanju ugostiteljskih objekata i minimalno tehničkim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, br. 48/12 i 58/16);

10) Pravilnik o standardima za kategorizaciju ugostiteljskih objekata za smeštaj („Službeni glasnik RS”, br. 83/16 i 30/17);

11) Uredba o visini i vrsti troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine („Službeni glasnik RS”, broj 69/11);

12) Uredba o uslovima koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova za pružanje ugostiteljskih usluga trećim licima („Službeni glasnik RS”, br. 18/12 i 54/13);

13) Uredba o najvišem i najnižem iznosu boravišne takse („Službeni glasnik RS”, br. 44/13 i 132/14).

Uredba o visini i vrsti troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine („Službeni glasnik RS”, broj 69/11) u delu odredaba koje se odnose na visinu troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine, primenjivaće se do dana stupanja na snagu zakona kojim će se urediti navedena pitanja.

Propisuje se da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredbe čl. 30-36. i člana 72. stav 1. primenjuju se od 1. jula 2019. godine.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za realizaciju aktivnosti planiranih ovim zakonom obezbeđena su sredstva Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2018. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 113/17) u okviru Razdela 3 – Vlada, Glava 3.24 – Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu, Program 0614 – Informacione tehnologije i elektronska uprava, funkcija 140 – Osnovno istraživanje, Projekat 5003 – Implementacija elektronskih registara organa i organizacija javne uprave i ljudskih resursa u sistemu javne uprave, aproprijacija ekonomska klasifikacija 515 – Nematerijalna imovina, u iznosu od 27.000.000 dinara. Sredstva planirana za realizaciju aktivnosti u 2019. godini iznose 15.000.000 dinara i obezbediće se u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije i u okviru utvrđenog limita Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Važećim Zakonom o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 - dr. zakon, 93/12 i 84/15), regulisana je oblast turizma i ugostiteljstva, međutim imajući u vidu, kako regulativu Evropske unije, regulativu razvijenih turističkih zemalja u okruženju, tako i stepen dostignutog razvoja turizma i ugostiteljstva, odnosno, turističke i ugostiteljske privrede u Republici Srbiji, stvorili su se uslovi, da se ova oblast sistemski reguliše sa dva zakona – zakonom kojim se uređuje oblast turizma i zakonom kojim se uređuje oblast ugostiteljstva.

Predlog zakona o ugostiteljstvu nastao je kao rezultat analize stanja na turističkom i ugostiteljskom tržištu i sagledavanja problema sa kojim se suočavaju akteri ugostiteljske privrede, kao i drugi subjekti koji obavljaju privrednu delatnost, koja je neposredno povezana sa ugostiteljstvom.

Sprovedene analize ukazale su da je najveći problem koji Predlog zakona treba da reši suzbijanje sive ekonomije u oblasti ugostiteljstva.

Na dan 1. juna 2018. godine u Republici Srbiji je bilo ukupno 357 hotela, od čega su 242 standardni hoteli, 115 su garni hoteli, a 5 su apart hoteli. Oni raspolažu sa 18.053 smeštajne jedinice sa 29.160 ležaja. Ukupan broj smeštajnih jedinica u svim kategorisanim objektima za smeštaj je 18.572 sa 30.262 ležaja. Naredna tabela prikazuje ukupan broj kategorisanih objekata prema vrsti i kategoriji na području Republike Srbije u junu 2018. godine.

Р.бр.	ВРСТА	БР. ОБЈЕКТА	БР. СМЕШТАЈНИХ ЈЕДИНИЦА	БР. ЛЕЖАЈА
1.	ХОТЕЛИ	242	14397	23196
2.	ГАРНИ ХОТЕЛИ	115	2448	4004
3.	АПАРТ ХОТЕЛИ	5	318	702
	УКУПНО 1+2+3	357	18053	29160
4.	МОТЕЛИ	7	188	342
5.	ТУРИСТИЧКА НАСЕЉА/ АПАРТМАНСКА НАСЕЉА	5	234	584
6.	ПАНСИОНИ	3	97	176
7.	КАМПОВИ	3	650 кампера	/
8.	МАРИНА	1	470 возова	/
	УКУПНО 1+2+3+4+5+6+7	377	18572	30262

Treba naglasiti da ne postoje precizni podaci o broju fizičkih lica pružaocima ugostiteljskih usluga smeštaja, odnosno, podaci o broju, strukturi i kapacitetima objekata domaće radinosti i seoskih turističkih domaćinstava (ove objekte kategorišu kao poveren posao jedinice lokalne samouprave). Takođe, ne postoje podaci o broju, strukturi niti kapacitetima ugostiteljskih objekata koji nemaju obavezu kategorizacije (hosteli, vile, konačišta, prenočišta i dr).

U izveštaju Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj iz februara 2018. godine navodi se da je, u 2017. godini posmatrano prema delatnosti, najveći procenat privrednih subjekata koji se bavi aktivnostima sive ekonomije u poljoprivredi (20,8%) i ugostiteljstvu (19,6%). Ove dve delatnosti su dominirale, kada je reč o svojoj ekonomiji i u 2012. godini. Nadalje, navodi se da u ugostiteljstvu, 15,1% privrednih subjekata ima neformalno zaposlene, a 15,7% PDV obveznika obavlja promet „na crno”. Posle poljoprivrede, najveći procenat privrednih subjekata koji angažuje

zaposlene bez ugovora je u ugostiteljstvu. Takođe, dana 22. maja 2018. i 27. juna 2018. godine održani su sastanci sa istraživačima u okviru PERFORM projekta „Istraživanje uzroka neregistrovanja i neprijavljivanja turista i uslova poslovanja pružaoca usluga u ugostiteljskim objektima za smeštaj”, predlagača Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, a čiji preliminarni rezultati ukazuju na visok stepen sive ekonomije u kategoriji komplementarnih smeštajnih kapaciteta koji dominiraju u strukturi smeštajnih kapaciteta Republike Srbije u destinacijama u kojima su sprovedena istraživanja i koja predstavljaju najvažnije turističke destinacije u Republici Srbiji prema vrsti turističkih proizvoda: Beograd, Zlatibor i Vrnjačka banja. Preliminarna istraživanja pokazuju da oko 30% fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja u Beogradu rade u svojoj zoni, da 80% ispitanika smatra da je njima u interesu da se njihovo poslovanje legalizuje, da na Zlatiboru 50% gostiju kod „uličnih mahača” su turisti koji im prilaze na ulici, te da kazne za nelegalno poslovanje plaćaju uredno, ali se ponovo vraćaju na ulicu, jer im top sezona obezbeđuje zaradu za celu godinu. Oko 40% ispitanika ne obnavlja kategorizaciju ili ne kategorišu sve kapacitete kojima raspolažu. U Vrnjačkoj banji više od 40% ispitanika navodi da prijavu stranaca vrše isključivo na njihov zahtev ili ako procene da turisti dolaze iz rizičnih zemalja, te da su kod fizičkih lica pružaoca ugostiteljskih usluga smeštaja koji legalno posluju cene više za 30-40% u odnosu na one koji posluju u svojoj zoni što potvrđuje nelojalnu konkurenciju subjektima koji posluju u skladu sa zakonom.

Sledeći problem koji se uočava, a koji utiče na stepen sive ekonomije posebno u delu domaće radinosti i seoskih turističkih domaćinstava je dosadašnja propisana obaveza rada preko posrednika: lokalne turističke organizacije, turističke agencije ili drugog pravnog lica.

Nadalje, prema podacima istraživanjima u okviru PERFORM projekta „Istraživanje uzroka neregistrovanja i neprijavljivanja turista i uslova poslovanja pružaoca usluga u ugostiteljskim objektima za smeštaj”, kao veliki problem je definisan način prijavljivanja turista, posebno stranih (navodi se da je prijava stranaca u Beogradu moguća samo do 11 časova pre podne u Upravi za strance, MUP, Savska 35, Beograd). Ispitanici traže elektronsku prijavu gostiju i elektronsko plaćanje boravišne takse.

2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Osnovni cilj donošenja ovog zakona je potpuno usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, Direktivom o uslugama (Directive on Services 2006/123/EC), na koji način je u potpunosti došlo do transponovanja (uvođenja) ove Direktive u pravni sistem Republike Srbije. Ujedno je izvršeno i usaglašavanje sa odredbama drugih propisa, pre svega Zakona o zaštiti potrošača, sa preciznijim definisanjem odredaba kojima se obezbeđuje veća zaštite korisnika usluga.

Kao prioritetan cilj definisana je potreba za smanjenjem sive ekonomije u svim delatnostima koje zakon uređuje, na kratak i na srednji rok, iz kog razloga su preciznije uređene one odredbe u delu registracije privredne delatnosti pojedinih subjekata. U cilju efikasnijeg ostvarivanja ovog primarnog zadatka i zaštite javnog interesa, data su šira ovlašćenja, ali i odgovornost i obaveze jedinici lokalne samouprave posebno u delu vođenja evidencije svih onih subjekata koji pružaju usluge smeštaja na njihovoj teritoriji.

Imajući u vidu prioritete digitalizacije privrede Republike Srbije, ali i dalji razvoj elektronske uprave, ovim zakonom se uvodi centralni informacioni sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma (E- turista) kao jedinstven i centralizovan elektronski informacioni sistem, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši njihova evidencija i unose drugi podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovnoturističke, odnosno turističke delatnosti. Cilj uspostavljanja elektronskog sistema prijave i odjave turista je osim, objedinjavanja svih podataka o pružaocima usluga smeštaja, i skraćivanje i

smanjivanje broja i troškova administrativnih procedura, unapređenje saradnje i razmene podataka nadležnih državnih institucija, unapređenje efikasnosti sistema naplate i kontrole plaćanja boravišne takse i poreza te posledično povećanje prihoda budžeta lokalnih samouprava i budžeta Republike Srbije, smanjenje sive ekonomije i bespravnog rada (posebno fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja), unapređenje statističkog praćenja kretanja turista, sprovođenje aktivne marketing politike i podizanje konkurentnosti turističke ponude Republike Srbije

Odredbama koje se odnose na ugostiteljsku delatnost, kao što su: pojednostavljivanje prijave statusnih promena podataka u Registru turizma, obaveze da se dve godine čuva sva dokumentacija u vezi sa evidencijom korisnika usluga smeštaja, kao i za ugostitelje koji povremeno obavljaju ugostiteljsku delatnost (na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana), ukida se obaveza registracije ogranaka, odnosno izdvojenog mesta van sedišta, na koji način se maksimalno izašlo u susret zahtevima privrede, u skladu sa trendovima pojednostavljivanja administrativnih procedura i unapređivanja efikasnosti poslovanja.

Definisano je da ugostitelji mogu pružati dodatnu uslugu kao što su transfer, kupovina karata ili ulaznica, rezervacija restorana i sl. Takođe, ugostitelji mogu da ponude korisniku usluge smeštaja osiguranje od posledica nezgode za vreme boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj, uz napomenu da isto nije obavezujuće. Pomenute novine, zajedno sa ostalim merama koje predviđa Predlog zakona, imaju za cilj podizanje kvaliteta pruženih usluga.

Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja u nekategorisanom ugostiteljskom objektu za smeštaj dužan je da, pre otpočinjanja obavljanja delatnosti, svoje poslovanje prijavi jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se objekat nalazi.

Propisano je da ministarstvo vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata koje ministarstvo kategoriše (pored hotela, motela, kampova i dr. tu su i lovačke vile i marine), kao i evidenciju zdravstvenih ustanova koje ugostiteljsku delatnost obavljaju na osnovu prethodnog rešenja ministra. Propisuje se da jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata koje ona kategoriše, kao i evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata za smeštaj koji nemaju zakonsku obavezu kategorizacije. Primenom ovih mera doći će do transparentnijeg pružanja navedenih usluga i smanjenja zloupotreba od strane pružalaca usluga smeštaja, odnosno smanjenja sive ekonomije u ovoj oblasti, kao i urednije evidencije svih ugostitelja i objekata u kojima se pružaju usluge smeštaja.

Nadalje, bliže su uređeni uslovi za kategorizaciju i poslovanje objekata čiji se delovi nalaze u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Uvodi se mogućnost elektronskog podnošenja zahteva za kategorizaciju, u cilju olakšanja poslovanja i ubrzanja postupka kategorizacije.

Takođe, u cilju podizanja kvaliteta pruženih usluga i smanjenja sive ekonomije, ministar može rešenjem da odredi tajnog gosta radi vršenja provere ispunjenosti uslova i postupanja sa pažnjom dobrog privrednika u objektima u kategoriji četiri i pet zvezdica.

Kod uslova koji se propisuju za rukovodioce ugostiteljskih objekata, izvršena je usklađenost termina u cilju preciziranja stručne spreme lica za rad na rukovodećim mestima u kategorisanim ugostiteljskim objektima.

Za fizička lica koja se bave pružanjem ugostiteljskih usluga precizirani su uslovi obavljanja delatnosti, odnosno propisi koji se odnose na potrebnu dokumentaciju i uslove obavljanja delatnosti, a sve u cilju smanjenja sive ekonomije i podizanja kvaliteta pruženih usluga. Novina se ogleda u tome što davanje u zakup kuće, stana, apartmana, sobe, ležaja ili drugog prostora od strane pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica u periodu do 30 dana smatra se pružanjem ugostiteljske usluge smeštaja. Fizičkim licima je po prvi put omogućeno da rade samostalno i direktno bez posrednika (kako je to do sada zakon propisivao: morali su da rade preko turističkih agencija i/ili lokalnih turističkih organizacija što je dovodilo do

ogromnih problema, zloupotreba i sive ekonomije), što će im u značajnoj meri pojednostaviti i olakšati poslovanje. Nadalje, ostavljena je mogućnost da ukoliko žele, da rade preko posrednika, ali u tom slučaju je propisana obaveza da je obavezni element ugovora o posredovanju broj i datum izdavanja rešenja o kategorizaciji, kao i raspoloživi kapaciteti. Fizičkim licima pružaocima usluga smeštaja u domaćoj radinosti (apartman, kuća, soba) zabranjuje se usluživanje hrane i pića. Izuzetno, u seoskim turističkim domaćinstvima je dozvoljeno i to usluživanje proizvoda iz vlastite proizvodnje. Takođe, za istu kategoriju lica propisuje se mogućnost paušalnog plaćanja boravišne u utvrđenom godišnjem iznosu u skladu sa raspoloživim kapacitetima takse što će u velikoj meri dalje pojednostaviti uslove njihovog poslovanja, ali i u velikoj meri unaprediti naplatu boravišne takse kao izvornog prihoda jedinice lokalne samouprave.

Nautičkoturistička i lovnoturistička delatnost obrađene su samo u segmentu koji se odnosi na pružanje ugostiteljskih usluga smeštaja. Novina je da lovnoturističku delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako kao korisnik lovišta ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje oblast lovstva.

U cilju efikasnijeg ostvarivanja primarnog zadatka ovog zakona, izvršeno je preciziranje i pojašnjenje preraspodela prava, obaveza i ovlašćenja inspeksijskih službi. Naime, lokalnoj samoupravi, odnosno ovlašćenim inspeksijskim organima lokalne samouprave poveren je znatan deo nadzora nad primenom ovog zakona. Jedinica lokalne samouprave donosi poseban akt o napred navedenom ako je organizovala obavljanje poslova inspeksijskog nadzora na svojoj teritoriji preko ovlašćenih inspektora.

U pogledu prava i dužnosti ovlašćenog turističkog inspektora izvršeno je usaglašavanje sa Zakonom o inspeksijskom nadzoru. Inspektora jedinice lokalne samouprave izjednačeni sa pravima propisanim za turističkog inspektora u cilju efikasnijeg rada inspeksijskih službi. Osim toga inspektor jedinice lokalne samouprave vrši nadzor u delu ispunjenosti propisanih uslova, koji su bliže uređeni aktom jedinice lokalne samouprave.

U pogledu visine kazni nije došlo do značajnih promena, osim visine kazni za fizička lica. Izuzetno u kategoriju zaprećenih većih kazni svrstana su ona lica ili subjekti koji rade bespravno, nastupaju „prevareno“, odnosno obmanjujuće i sl. Takođe, propisane su kaznene odredbe, odnosno prekršajna odgovornost za odgovorna lica u državnom organu i jedinici lokalne samouprave.

Definisani ciljevi su precizni (ne mogu se tumačiti na različite načine, tj. svi akteri na koje se Predlog zakona odnosi mogu ih shvatiti samo na jedan način; merljivi (povećanje kategorisanih objekata domaće radinosti i seoskih turističkih domaćinstava za 30% u srednjem roku); prihvatljivi jer je reč o dugogodišnjima zahtevima fizičkih lica pružaoca ugostiteljskih usluga smeštaja (da rade direktno i bez posrednika); realni jer se mogu ostvariti s raspoloživim resursima i što je primena ovakvih rešenja u razvijenim turističkim zemljama i zemljama okruženja dala izuzetne rezultate i vremenski određeni (u srednjem roku – uvođenje centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma) E-turista do 1. juna 2020. godine).

Može se reći da će stvaranje uslova za brži i kvalitetniji razvoj ugostiteljstva, kao i regulisanje ove oblasti na savremen način dovesti do smanjenja sive ekonomije, i posledično pozitivnog uticaja na ukupni privredni razvoj zemlje. Osim što razvoj ugostiteljstva ima veliki značaj kao potencijal privrednog rasta i razvoja, kreiranje nove dodatne vrednosti i novog zapošljavanja ono ima veliki uticaj na poboljšanje i stalno unapređenje imidža zemlje.

3. Druge mogućnosti za rešavanje problema

Jedina mogućnost za rešavanje uočenih problema kojima se Predlog zakon bavi je upravo donošenje novog zakona o ugostiteljstvu, imajući u vidu da se predložene izmene odnose na unapređenje oblasti gde su problemi i uočeni.

4. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Imajući u vidu regulativu razvijenih turističkih zemalja EU, a posebno zemalja u okruženju (Hrvatska, Slovenija, Grčka, Bugarska, Makedonija i dr), stepen dostignutog razvoja turizma i ugostiteljstva, odnosno, turističke i ugostiteljske privrede u Republici Srbiji, specifičnost i kompleksnost savremenog turizma i ugostiteljstva, kao i zahteve ugostiteljske privrede Republike Srbije (iznete na sednicama Nacionalnog saveta za razvoj turizma u periodu od 2015. do 2018. godine, kao i zaključke 50. i 51. Skupštine poslovnog udruženja ugostiteljske privrede Srbije - HORES), stekli su se uslovi, da se ove dve privredne oblasti sistemski regulišu sa dva zasebna zakona – zakonom o turizmu i zakonom o ugostiteljstvu.

Donošenjem Predloga zakona poboljšaće se nivo kvaliteta u pružanju usluga u ugostiteljskoj delatnosti, doći će do značajnog suzbijanja sive ekonomije, a istovremeno će se izvršiti potpuno usklađivanje sa Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine, o uslugama na unutrašnjem tržištu, na koji način je u potpunosti došlo do transponovanja (uvođenja) ove direktive u pravni sistem Republike Srbije.

5. Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Ugostiteljstvo uslovljava razvoj, pre svega, onih privrednih delatnosti koje učestvuju u ostvarivanju potreba domaćih i stranih turista. S tim u vezi može se očekivati povećanje broja radnih mesta i zapošljavanje u ugostiteljstvu, ali i brojni efekti u turizmu i u delatnostima na koje turizam i ugostiteljstvo ima značajan direktan i indirektan uticaj.

Direktni efekti na:

- 1) turističko posredovanje – turističke agencije i drugi posrednici u realizaciji turističkog prometa;
- 2) saobraćaj – svi vidovi saobraćaja namenjeni prevozu domaćih i stranih turista i to kako u javnom saobraćaju, tako i u prevozu za sopstvene potrebe (posebno automobilima);
- 3) trgovinu - konkurentnost jedne turističke zemlje u velikoj meri zavisi od asortimana raznih vrsta proizvoda, a posebno suvenira koji se plasiraju domaćim i stranim turistima, kao i razne vrste prehrambenih i drugih proizvoda i specifičnih kvalitetnih finalnih proizvoda bilo domaće ili strane proizvodnje;
- 4) sport – širok kompleks raznih vrsta sportskih terena i wellness i spa centara koji su važni za masovnu aktivnu rekreaciju, kao i pripremu profesionalnih sportista u turističkim mestima;
- 5) posebne centre namenjene organizaciji kongresa i raznih drugih skupova iz oblasti nauke, kulture, obrazovanja, politike i sl;
- 6) razne aktivnosti koje se tretiraju kao komunalne delatnosti u turističkim mestima, a koje pružaju direktne usluge domaćim i stranim turistima i od čijeg kvaliteta u velikoj meri zavisi kvalitet turističke ponude turističkog mesta (uređenost zelenih površina, parking prostora, površina za zabavu i razonodu, vodosnabdevanje, snabdevanje električnom energijom, gasom i dr);
- 7) opremljenost glavnih saobraćajnica u drumskom saobraćaju benzinskim pumpama sa širokim asortimanom proizvoda, opremljenost aerodroma, rečnih luka za prihvat kruzera, uređenost marina za individualna plovila i sl;

- 8) kvalitetne medicinske usluge od jednostavnijih do najsloženijih u okviru kliničkih centara i samostalnih privatnih zdravstvenih ustanova;
- 9) razne vrste kulturnih manifestacija, festivala i drugih događaja (BEMUS, EHIT, Guča i dr);
- 10) vrhunske sportske događaje evropskog i svetskog značaja.

Indirektni efekti:

- 1) poljoprivreda - plasman poljoprivrednih proizvoda bez ograničenja od strane EU ili drugih organizacija, od ogromnog je značaja, jer mnogi od ovih proizvoda (naročito prehrambenih) ne bi mogli, prema svetskim standardima, da nađu plasman na svetskom tržištu zbog raznih ograničenja;
- 2) industrija - artikli široke potrošnje aktiviraju mnoge industrijske grane koje svoje proizvode plasiraju preko ugostiteljstva ili direktno domaćim i stranim turistima. Ovde spadaju i razni proizvodi namenjeni građevinarstvu (cement, čeliče konstrukcije, nameštaj za opremanje smeštajnih objekata, tekstilni proizvodi i sl);
- 3) građevinarstvo - proizvodi građevinarstva nalaze široko tržište zahvaljujući razvoju turizma kroz izgradnju ugostiteljskih objekata za smeštaj i ishranu, objekata za rekreaciju, wellness i spa centara, akva parkova i dr;
- 4) energetika - obuhvata potrošnju električne energije, vodosnabdevanje, gasifikaciju objekata i dr.

Predloženim rešenjima doći će do većeg suzbijanja sive ekonomije i podizanja nivoa kvaliteta i bezbednosti pružanja ugostiteljskih usluga. Na ovaj način će doći do unapređenja stepena zadovoljstva korisnika usluga, kao preduslova za razvoj ove privredne grane, što će se sve odraziti na efekte pozitivnog poslovanja privrednih subjekata.

Kao što je već napred navedeno uvedeni su i novi pojmovi, koji kao novina predstavljaju savremeniji oblik poslovanja i organizovanja subjekata u ugostiteljstvu. Ključna novina ogleda su u uvođenju centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA) kao jedinstvenog i centralizovanog elektronskog informacionog sistema, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši njihova evidencija i unose drugi podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovnoturističke, odnosno turističke delatnosti. Cilj uspostavljanja elektronskog sistema prijave i odjave turista je osim, objedinjavanja svih podataka o pružaocima usluga smeštaja, i skraćivanje i smanjivanje broja i troškova administrativnih procedura, unapređenje saradnje i razmene podataka nadležnih državnih institucija, unapređenje efikasnosti sistema naplate i kontrole plaćanja boravišne takse i poreza te posledično povećanje prihoda budžeta lokalnih samouprava i budžeta Republike Srbije, smanjenje sive ekonomije i bespravnog rada (posebno fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja), unapređenje statističkog praćenja kretanja turista, sprovođenje aktivne marketing politike i podizanje konkurentnosti turističke ponude Republike Srbije.

Što se tiče vođenja evidencije ministarstvo je u obavezi da u centralni informacioni sistem (E-turista) unese podatke o objektima, odnosno o pružaocu usluge smeštaja, koje ono kategoriše, kao i o podatke o zdravstvenim ustanovama koje imaju prethodnu saglasnost ministra da obavljaju ugostiteljsku delatnost.

Propisuje se da jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata koje ona kategoriše, kao i evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata za smeštaj koji nemaju zakonsku obavezu kategorizacije.

Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave su u obavezi da pružaocu usluge smeštaja učine dostupnim pristup centralnom informacionom sistemu. Ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja je u obavezi da evidenciju korisnika usluga smeštaja vodi preko centralnog informacionog sistema, na propisan način. Ugostitelj koji pruža uslugu smeštaja je u obavezi da obezbedi internet vezu za pristup centralnom informacionom sistemu, kao i obavezu u bazu centralnog informacionog sistema, na

propisan način, unosi sve relevantne podatke. Ugostitelj koji pruža usluge smeštaja može u centralni informacijski sistem da unosi i dodatne podatke o karakteristikama ugostiteljskog objekta za smeštaj, ponudi, specifičnostima i dr. Podaci moraju da budu istiniti.

Napred navedeno odnosi se i na zdravstvene ustanove, kao i na pružaoce usluga smeštaja u objektu nautičkog i lovnog turizma.

Uvođenjem centralnog informacijskog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma u skladu je sa definisanim prioritetom digitalizacije privrede Republike Srbije, ali i daljim razvojem elektronske uprave.

Pod pojmom transfera smatra se prevoz korisnika usluge smeštaja koji se realizuje na kraćoj relaciji isključivo na destinaciji, odnosno lokalno. Takođe ugostitelj koji pruža ugostiteljsku uslugu smeštaja može isključivo za potrebe korisnika usluge smeštaja, na njegov zahtev, da pruži, odnosno obezbedi i dodatnu uslugu kao što je transfer, kupovina karata ili ulaznica, rezervacija restorana i sl. Nadalje, ugostitelj može da ponudi korisniku usluge smeštaja osiguranje od posledica nezgode za vreme boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj, uz napomenu da isto nije obavezujuće u tom slučaju ugostitelj je dužan da korisniku usluge da informaciju o uslovima i ceni osiguranja.

Nadalje, bliže su uređeni uslovi za kategorizaciju i poslovanje objekata čiji se delovi nalaze u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica. Uvodi se mogućnost elektronskog podnošenja zahteva za kategorizaciju, u cilju olakšanja poslovanja i ubrzavanja postupka kategorizacije.

Predlog zakona predviđa prenos ovlašćenja na jedinice lokalne samouprave koje će moći da posebnim aktom bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta, a koji se odnose na uređenje i opremanje uređajima za odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija. Isto tako predviđeno je i za uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke, kao i tehničke i druge uslove u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti.

Još jedna od novina koje Predlog zakona predviđa je pojam tajnog gosta koga rešenjem određuje Ministar radi vršenja provere ispunjenosti uslova i postupanja sa pažnjom dobrog privrednika u objektima u kategoriji četiri i pet zvezdica.

Ovo lice, sačinjava izveštaj sa stručnim mišljenjem koji dostavlja ministarstvu

Nadalje, propisuju se znatne olakšice pružiocima usluga smeštaja (fizičkim licima) u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva. Tako fizičko lice može da pruža ugostiteljske usluge u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 individualnih ležajeva, za najviše 30 korisnika usluga., odnosno davanje u zakup kuće, stana, apartmana, sobe, ležaja ili drugog prostora od strane pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica u periodu do 30 dana smatra se pružanjem ugostiteljske usluge smeštaja. Sve ove mere imaju za cilj smanjenje sive ekonomije i bespravnog rada (posebno fizičkih lica pružaoaca ugostiteljskih usluga smeštaja).

U odnosu na boravišnu taksu Vlada će bliže propisati uslove, kriterijume i način utvrđivanja visine godišnjeg iznosa boravišne takse za fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao način i rokove plaćanja. Predlogom zakona je predviđeno da boravišnu taksu plaća korisnik usluge smeštaja u ugostiteljskom objektu a smeštaj, za svaki dan boravka. Izuzetno, omogućeno je da boravišnu taksu plaća ugostitelj, koji kao fizičko lice pruža usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu u utvrđenom godišnjem iznosu na propisan način.

Što se tiče prava i dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora, izvršeno je usaglašavanje sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru, a inspektor je povereno da zapisnikom o inspekcijskom nadzoru naloži jednu ili više mera za otklanjanje nepravilnosti, da izriče preventivne, kao i druge mere koje su posebno

uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, kao i da nastupi kao anonimni korisnik usluge (provokativna kupovina). Predlogom zakona su prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave izjednačeni sa pravima propisanim za turističkog inspektora.

U pogledu naplate i uplate boravišne takse, kao i isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu lokalni inspektor je ovlašćen da vrši nadzor u svim ugostiteljskim objektima, dok ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prava i dužnosti vrši samo u okviru nadležnosti koja mu je poverena ovim zakonom.

Pored inspekcijskog nadzora nad hostelima i objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva, inspektor jedinice lokalne samouprave vrši nadzor u delu ispunjenosti propisanih uslova, koji su bliže uređeni aktom jedinice lokalne samouprave. Posebno je naglašeno da kada su u pitanju ugostiteljski objekti koji se nalaze u stambenim zgradama, a ne radi se o objektu domaće radinosti, odnosno hostelu, lokalni inspektor je ovlašćen da vrši inspekcijski nadzor samo u delu koji je jedinica lokalne samouprave svojim aktom bliže uredila.

Efikasnija inspekcijska kontrola i teritorijalna preraspodela nadležnosti, svakako će doprineti suzbijanju sive ekonomije, odnosno očekuju se pozitivni efekti na budžet Republike Srbije i budžete jedinica lokalnih samouprava.

U tom smislu predložena su rešenja koja se odnose na javni sektor, ali i na privredne subjekte koji obavljaju delatnosti i pružaju usluge iz oblasti ugostiteljstva, a koja će imati pozitivan uticaj i na korisnike ugostiteljskih usluga.

Dalje, predložena rešenja, u pogledu kadrova (propisani uslovi za rukovodioca u ugostiteljskom objektu), doprineće podizanju nivoa kvaliteta u vršenju poslova i boljeg funkcionisanja ugostiteljskih objekata.

U pogledu visine kazni nije došlo do većih odstupanja, osim kazni za fizička lica. Izuzetno u kategoriju zaprečenih viših iznosa kazni svrstana su ona lica ili subjekti koji rade bespravno, nastupaju „prevarno”, odnosno obmanjujuće i sl. Takođe, propisane su kaznene odredbe, odnosno prekršajna odgovornost za odgovorna lica u državnom organu i jedinici lokalne samouprave.

6. Troškovi koje će primena zakona stvoriti građanima i privredi

Predlog zakona ne predviđa dodatne troškove u vezi sa uvođenjem centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA) kao i evidencije svih ugostiteljskih objekata za smeštaj.

Posebno se naglašava da će fizička lica imati obavezu plaćanja paušalno utvrđenog iznosa boravišne takse na godišnjem nivou. Međutim, ista mera i nova ukupna regulativa koja se odnosi na fizička lica pružaoce ugostiteljskih usluga smeštaja, omogućava znatne olakšice i uštede u poslovanju (npr. ukida se obaveza rada preko posrednika kojima su fizička lica bila u obavezi da plaćaju proviziju). Treba istaći da je Predlog zakona o ugostiteljstvu izrađen u saradnji sa Ministarstvom finansija koje je, kao paket mera istovremeno, predložilo Izmene i dopune Zakona o porezu na dohodak građana koji predviđao uvođenje paušalnog plaćanja poreza za fizička lica pružaoce ugostiteljskih usluga smeštaja (domaća radinost i seoska turistička domaćinstva) koji bi se obračunavao iznosom u visini od 5% od prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u prethodnoj godini pomnoženo sa brojem raspoloživih ležajeva i kategorijom turističkog mesta kao korektivni faktor (od 0,4 do 1). Na ovaj način će ova kategorija ugostitelja putem 1-2 izdavanja pojedinačnog ležaja zaraditi sredstva za plaćanje godišnjeg poreza, a preostalih 363 dana prihodovali, legalno, u skladu sa zakonom. Visina boravišne takse za ova lica na godišnjem nivou trebalo bi da bude ekvivalentna visini poreza, a koju će moći obračunati i naplatiti turistima u okviru svoje ponuđene cene. Sa druge strane, u značajnoj meri povećaće se prihodi jedinica lokalne samouprave po osnovu naplate boravišne takse koji je u ovom trenutku na niskom nivou zbog izuzetno visokog

stepena sive ekonomije ove kategorije ugostitelja. Nije moguće precizno odrediti finansijske efekte jer ne postoje adekvatni podaci o broju, strukturi i kapacitetima objekata domaće radinosti i seoskih turističkih domaćinstava (ove objekte kategoriju kao poveren posao jedinice lokalne samouprave). Takođe, ne postoje podaci o broju, strukturi niti kapacitetima ugostiteljskih objekata koji nemaju obavezu kategorizacije (hosteli, vile, konačišta, prenoćišta i dr). Nadalje, donošenje ovakvih sistemskih rešenja kada je reč o domaćoj radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima predstavlja neophodnost za efikasno sprovođenje IPARD 2 EU programa, mera 7 koja se odnosi na diverzifikaciju poljoprivrednih gazdinstava i razvoj poslovanja, a koja treba da otpočne 2019. godine.

Kreiranje, realizacija i uvođenje centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA), kao i evidencije svih ugostiteljskih objekata za smeštaj je u nadležnosti Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu koja je deo Posebne radne grupe za pripremu teksta ovog zakona o ugostiteljstvu i pripremu tehničke specifikacije IT strukture za razvoj i uspostavljanje elektronskog sistema prijavljivanja i odjavljivanja turista (E turista). Sredstva za ovu namenu će na osnovu procene stručnjaka Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu biti obezbeđena u okviru njenog budžeta, odnosno, od strane donatora iz sredstava namenjenih za projekte digitalizacije u Republici Srbiji.

Pristup centralnom informacionom sistemu u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA) će za sve ugostitelje biti besplatan.

7. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Kao što je već napred navedeno, očekivane koristi značajno prevazilaze nivo predviđenih troškova. Uspostavljanje besplatnog elektronskog sistema prijave i odjave turista (E turista), objedinjavanje svih podataka o pružaocima usluga smeštaja, skraćivanje i smanjivanje broja i troškova administrativnih procedura, unapređenje saradnje i razmene podataka nadležnih državnih institucija, unapređenje efikasnosti sistema naplate i kontrole plaćanja boravišne takse te posledično povećanje prihoda budžeta lokalnih samouprava i budžeta Republike Srbije, smanjenje sive ekonomije i bespravnog rada (posebno fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja), unapređenje statističkog praćenja kretanja turista, sprovođenje aktivne marketing politike i podizanje konkurentnosti turističke ponude Republike Srbije uticaće na ostvarivanje boljih efekata poslovanja subjekata u ugostiteljstvu.

Predviđenim novinama uvode se znatne olakšice pružaocima usluga smeštaja (fizičkim licima) u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva. Nadalje, ovim zakonom je predviđeno omogućavanje podnošenja zahteva za kategorizaciju elektronskim putem; jasnije su definisani uslovi za obavljanje delatnosti; predviđeno je da se ugostiteljima koji povremeno obavljaju ugostiteljsku delatnost (na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana), ukida obaveza registracije ogranaka, omogućavanje fizičkim licima koja pružaju usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu da obavljaju ugostiteljsku delatnost samostalno bez posrednika; kao i bolju koordinaciju i razmenu podataka između organa javne uprave.

Strateško opredeljenje naše zemlje da pored turizma razvija i ugostiteljstvo kao njegov integralni deo. Odredbama ovog zakona stvaraju se osnove za neprekidan, dinamičan, usklađen i konkurentan rast i razvoj ugostiteljstva i turizma na principima održivosti i isplativosti, tržišno potvrđenom kvalitetu usluga, prednostima destinacije i prepoznatljivom identitetu u međunarodnim okvirima.

Imajući u vidu napred navedeno procenjeno je da će pozitivni efekti zakona na građane, privredu ali i budžete Republike Srbije i jedinica lokalnih samouprava daleko prevazići troškove koje će im njegova primena stvoriti.

8. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Uvođenjem ovih mera povećaće se nivo zainteresovanosti građana za obavljanje ugostiteljske delatnosti i povećati nivo investiranja u ugostiteljsku delatnost. Drugim rečima, predložena zakonska rešenja značajno utiču na stvaranje novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju

9. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Osnovana je Posebna radna grupa za pripremu teksta Nacrta zakona o ugostiteljstvu i pripremu tehničke specifikacije IT strukture za razvoj i uspostavljanje elektronskog sistema prijavljivanja i odjavljivanja turista (E turista). Članovi Posebne radne grupe su formirani u dva tima:

-pravni tim, za izradu teksta Nacrta zakona o ugostiteljstvu, odnosno na pripremi Nacrta zakona regulative kojom će se urediti oblast ugostiteljstva;

-tehnički tim, zadužen za izradu tehničke specifikacije IT strukture za razvoj i uspostavljanje elektronskog sistema prijavljivanja i odjavljivanja turista (E turista) na teritoriji Republike Srbije.

Posebna radna grupa sastavljena je od predstavnika nadležnih resornih ministarstava, Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu, a radom Posebne radne grupe predsedavao je savetnik Predsednika Vlade. Takođe, u rad Posebne radne grupe uključeni su i predstavnici asocijacije turističkih agencija (YUTA) i asocijacije hotelijera (HORES), udruženja banja Srbije, udruženja turističkih vodiča Srbije, Privredne komore Srbije, TOS-a, TOB-a, Sekretarijata za privredu grada Beograda, kao i predstavnici visokoškolskih ustanova, iz redova stručnjaka u oblasti turizma i ugostiteljstva.

Javna rasprava je održana u periodu od 1. do 20. juna 2018. godine (u skladu sa Programom javne rasprave koji je odredio Odbor za privredu i finansije Vlade) i počela je postavljanjem Nacrta zakona o ugostiteljstvu na internet stranici Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija.

Svi zainteresovani bili su u mogućnosti da preuzmu tekst Nacrta zakona i upoznaju se sa predloženim rešenjima, kao i da dostave primedbe, predloge i komentare elektronskim putem.

Prema Programu javne rasprave centralni događaj, u formi okruglog stola, u organizaciji Ministarstva i Privredne komore Srbije, održan je 19. juna 2018. godine, u prostorijama Privredne komore Srbije.

Poziv za učešće na ovom događaju postavljen je na sajtu Ministarstva i Privredne komore Srbije i vi zainteresovani mogli su da prisustvuju događaju i aktivno učestvuju u diskusiji.

Javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici:

- asocijacija turističkih agencija – YUTA, Atas i Antas,
- HORES-a – Udruženje hotelijera i restoratera Srbije,
- Kamping asocijacije Srbije,
- agencija koje pružaju uslugu iznajmljivanja vozila,
- Udruženje turističkih vodiča Srbije,
- Udruženje banja Srbije,
- Ferijalnog i hostelskog saveza Srbije,
- udruženja seoskih turističkih domaćinstava,
- jedinca lokalne samouprave (grada i opštine) i to predstavnici Sekretarijata za privredu i Sekretarijata za inspeksijske poslove – Beograd, Novi Sad, Vrnjačka Banja,
- Turističke organizacija Beograd,
- Turističke organizacije Srbije,
- Privredne komore Beograda,

- Privredne komore Novog Sada,
- Predstavnici fakulteta i visokih škola,
- predstavnici medija, kao i
- brojni pojedinci, privrednici, koji su kao učesnici uzeli učešće u raspravi.

Imajući u vidu da je odziv relevantnih predstavnika sektora ugostiteljstva, turističkih agencija, turističkih profesija, jedinica lokalne samouprave, turističkih organizacija, udruženja i dr. bio na veoma zavidnom nivou, opšta je ocena da je javna rasprava uspešno sprovedena i da je ostvarena zadovoljavajuća saradnja između predstavnika Ministarstva, kao predlagača propisa, i svih zainteresovanih strana.

Posebno se napominje da je Nacrt zakona dostavljen i članovima Nacionalnog saveta za razvoj turizma sa ciljem njihovog aktivnog uključenja i ova tema je i uvrštena u dnevni red sednice Nacionalnog saveta 19. juna 2018. godine. Nacionalni savet za razvoj turizma Republike Srbije je pozitivno ocenio predloženo rešenje.

10. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Predlogom zakona predviđene su sledeće mere za sprovođenje akta:

Regulatorne: donošenje sledećih podzakonskih akata od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma u periodu od 6 meseci od dana stupanja na snagu Zakona o turizmu.

Kod iznosa boravišne takse Predlogom zakona je predviđeno da:

Vlada bliže propisuje uslove, kriterijume i način utvrđivanja visine godišnjeg iznosa boravišne takse za fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge smeštaja u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao način i rokove plaćanja.

Ministar nadležan za poslove turizma uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisati način unošenja, rada, vođenja i korišćenja centralnog informacionog sistema kao i njegovu sadržinu i vrstu podataka.

Ministar nadležan za poslove turizma propisati sadržinu i način podnošenja prijave ugostiteljskih objekata za smeštaj (iz čl. 12, 42. i 56. ovog zakona), kao i sadržinu i način vođenja evidencije objekata za smeštaj.

Regulatorne: donošenje sledećih podzakonskih akata u okviru ovlašćenja koja su preneti na jedinice lokalne samouprave (čl. 13, 20, 43, 57. i 80. ovog zakona):

Uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta, a koji se odnose na uređenje i opremanje uređajima za odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija.

Uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke, kao i tehničke i druge uslove u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti.

Jedinica lokalne samouprave donosi poseban akt o napred navedenom ako je organizovala obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora preko ovlašćenih inspektora, na način propisan ovim zakonom.

Pored drugih podzakonskih akata u realizaciji ključnog cilja donošenja ovog zakona, propisuje se da će:

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisati način unošenja, rada, vođenja i korišćenja centralnog informacionog sistema kao i njegovu sadržinu i vrstu podataka.

Ministar propisati sadržinu i način podnošenja prijave ugostiteljskih objekata za smeštaj (iz čl. 12, 42. i 56. ovog zakona), kao i sadržinu i način vođenja evidencije objekata za smeštaj.

Neregulatorne: uvođenje centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA) će zahtevati određene obuke lica koja će primenjivati nova zakonska rešenja (privredni subjekti, fizička lica i ovlašćeni službenici), tokom 2019. godine, koje će biti organizovane u saradnji sa Kancelarijom za informacione tehnologije i elektronsku upravu iz sredstava donatora.

Institucionalno upravljačke: ministarstva nadležna za poslove turizma, zdravlja, poljoprivrede, unutrašnjih poslova i dr. kojima je poveren inspekcijski nadzor, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, Agencija za privredne registre, Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu i dr. Predlogom zakona je jasno propisano da će Ministarstvo i jedinice lokalne samouprave putem centralnog informacionog sistema u oblasti ugostiteljstva i turizma (E – TURISTA) razmenjivati podatke sa državnim organima, organima autonomnih pokrajina, organima jedinice lokalne samouprave i imaocima javnih ovlašćenja. Razmena podataka će se vršiti elektronskim putem, na kontrolisan i bezbedan način, uz primenu mera zaštite u skladu sa propisima kojima se reguliše informaciona bezbednost. Propisano je da se razmena podataka sa državnim organima, organima autonomne pokrajine, organima jedinice lokalne samouprave i imaocima javnih ovlašćenja, na način da imaju pristup centralnom informacionom sistemu radi obrade podataka iz delokruga svoje nadležnosti (statistika, poreski organi i sl).

Odlukom Vlade osnovan je Nacionalni savet za razvoj turizma Republike Srbije koji okuplja visoke predstavnike svih relevantnih resora javnog sektora, AP Vojvodine, predstavnike Privredne komore Srbije, istaknute privrednike i pojedince, predstavnike poslovnih i strukovnih udruženja, TOS-a, univerziteta (fakulteta) privatnog i javnog sektora na kojima se izučava turizam. Zadaci Nacionalnog saveta su:

- 1) uspostavljanje koordinacije i komunikacije svih uključenih strana u cilju razvoja turističke industrije i pozicioniranja Republike Srbije;
- 2) obezbeđivanje javnosti i odgovornosti u domenu razvoja Republike Srbije kao turističke destinacije u razvoju turističkih proizvoda Republike Srbije;
- 3) povećanje stepena konkurentnosti turističke privrede Republike Srbije kao turističke destinacije i unapređenje poslovne klime u turizmu;
- 4) unapređenje investicione klime i povećanje investicionog ulaganja u turizam;
- 5) analiza efikasnosti mikroregiona (infrastruktura, turistički proizvodi, brendiranje);
- 6) preduzimanje mera za unapređenje konkurentnosti kroz promociju i marketing, izgradnju infrastrukture, usklađivanje lokalnih i regionalnih institucija i drugo.

Nacionalnim savetom predsedava ministar nadležan za poslove turizma.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PREDLOGA ZAKONA O UGOSTITELJSTVU
SA

PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Predlagač propisa - Vlada

Obrađivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o ugostiteljstvu

The draft law on the hospitality industry

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa

Član 96. Sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Član 96. Sporazuma – do kraja prelaznog perioda utvrđenog u članu 8. Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Potpuno ispunjen

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

-

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

-

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije:

Glava I Kategorije i oblasti nadležnosti unije član 6.

Glava IV Slobodno kretanje ljudi, usluga i kapitala čl. 49. i 56.

Glava XXII Turizam član 195.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market, *OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68*

Direktiva 2006/123/EC Evropskog Parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu

v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Član 96. Sporazuma – do kraja prelaznog perioda utvrđenog u članu 8.Sporazuma

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu, u ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne

1. Naziv propisa Evropske unije : Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market, OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68 Direktiva 2006/123/EC Evropskog Parlamenta i Saveta od 12 decembra 2006 o uslugama na unutrašnjem tržištu			2. CELEX” oznaka EU propisa 32006L0123			
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa - Vlada Obrađivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija			4. Datum izrade tabele: 13/6/2018			
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakona o ugostiteljstvu			6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze			
7. Usklađenost odredaba propisa sa odredbama propisa EU						
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.	<p>Subject matter</p> <p>1. This Directive establishes general provisions facilitating the exercise of the freedom of establishment for service providers and the free movement of services, while maintaining a high quality of services.</p> <p>2. This Directive does not deal with the liberalisation of services of general economic interest, reserved to public or private entities, nor with the privatisation of public entities providing services.</p> <p>3. This Directive does not deal with the abolition of monopolies providing services nor with aids granted by</p>			NP		

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

<p>Member States which are covered by Community rules on competition.</p> <p>This Directive does not affect the freedom of Member States to define, in conformity with Community law, what they consider to be services of general economic interest, how those services should be organised and financed, in compliance with the State aid rules, and what specific obligations they should be subject to.</p> <p>4. This Directive does not affect measures taken at Community level or at national level, in conformity with Community law, to protect or promote cultural or linguistic diversity or media pluralism.</p> <p>5. This Directive does not affect Member States' rules of criminal law. However, Member States may not restrict the freedom to provide services by applying criminal law provisions which specifically regulate or affect access to or exercise of a service activity in circumvention of the rules laid down in this Directive.</p> <p>6. This Directive does not affect labour law, that is any legal or contractual provision concerning employment conditions, working conditions, including health and safety at work and the relationship between employers and workers, which Member States apply in accordance with national law which respects Community law. Equally, this Directive does not affect the social security legislation of the Member States.</p> <p>7. This Directive does not affect the</p>				
--	--	--	--	--

	<p>exercise of fundamental rights as recognised in the Member States and by Community law. Nor does it affect the right to negotiate, conclude and enforce collective agreements and to take industrial action in accordance with national law and practices which respect Community law.</p>					
2.	<p>1. This Directive shall apply to services supplied by providers established in a Member State.</p> <p>2. This Directive shall not apply to the following activities:</p> <p>(a) non-economic services of general interest;</p> <p>(b) financial services, such as banking, credit, insurance and re-insurance, occupational or personal pensions, securities, investment funds, payment and investment advice, including the services listed in Annex I to Directive 2006/48/EC;</p> <p>(c) electronic communications services and networks, and associated facilities and services, with respect to matters covered by Directives 2002/19/EC, 2002/20/EC, 2002/21/EC, 2002/22/EC and 2002/58/EC;</p> <p>(d) services in the field of transport, including port services, falling within the scope of Title V of the Treaty;</p>			NP		

	<p>(e) services of temporary work agencies;</p> <p>(f) healthcare services whether or not they are provided via healthcare facilities, and regardless of the ways in which they are organised and financed at national level or whether they are public or private;</p> <p>(g) audiovisual services, including cinematographic services, whatever their mode of production, distribution and transmission, and radio broadcasting;</p> <p>(h) gambling activities which involve wagering a stake with pecuniary value in games of chance, including lotteries, gambling in casinos and betting transactions;</p> <p>(i) activities which are connected with the exercise of official authority as set out in Article 45 of the Treaty;</p> <p>(j) social services relating to social housing, childcare and support of families and persons permanently or temporarily in need which are provided by the State, by providers mandated by the State or by charities recognised as such by the State;</p> <p>(k) private security services;</p> <p>(l) services provided by notaries and bailiffs, who are appointed by an official act of government.</p> <p>3. This Directive shall not apply to the field of taxation.</p>					
3.	Relationship with other provisions of Community law			NP		

	<p>1. If the provisions of this Directive conflict with a provision of another Community act governing specific aspects of access to or exercise of a service activity in specific sectors or for specific professions, the provision of the other Community act shall prevail and shall apply to those specific sectors or professions. These include:</p> <p>(a) Directive 96/71/EC;</p> <p>(b) Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>(c) Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities [23];</p> <p>(d) Directive 2005/36/EC.</p> <p>2. This Directive does not concern rules of private international law, in particular rules governing the law applicable to contractual and non contractual obligations, including those which guarantee that consumers benefit from the protection granted to them by the consumer protection rules laid down in the consumer legislation in force in their Member State.</p> <p>3. Member States shall apply the provisions of this Directive in compliance with the rules of the Treaty on the right of establishment and the free movement of services.</p>					
4.	<p>Definitions</p> <p>For the purposes of this Directive, the following definitions shall apply:</p>			NP		

<p>1) "service" means any self-employed economic activity, normally provided for remuneration, as referred to in Article 50 of the Treaty;</p> <p>2) "provider" means any natural person who is a national of a Member State, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who offers or provides a service;</p> <p>3) "recipient" means any natural person who is a national of a Member State or who benefits from rights conferred upon him by Community acts, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who, for professional or non-professional purposes, uses, or wishes to use, a service;</p> <p>4) "Member State of establishment" means the Member State in whose territory the provider of the service concerned is established;</p> <p>5) "establishment" means the actual pursuit of an economic activity, as referred to in Article 43 of the Treaty, by the provider for an indefinite period and through a stable infrastructure from where the business of providing services is actually carried out;</p> <p>6) "authorisation scheme" means any procedure under which a provider or recipient is in effect required to take steps in order to obtain from a competent authority a formal decision, or an implied decision, concerning access to a service activity or the exercise thereof;</p> <p>7) "requirement" means any obligation,</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>prohibition, condition or limit provided for in the laws, regulations or administrative provisions of the Member States or in consequence of case-law, administrative practice, the rules of professional bodies, or the collective rules of professional associations or other professional organisations, adopted in the exercise of their legal autonomy; rules laid down in collective agreements negotiated by the social partners shall not as such be seen as requirements within the meaning of this Directive;</p> <p>8) "overriding reasons relating to the public interest" means reasons recognised as such in the case law of the Court of Justice, including the following grounds: public policy; public security; public safety; public health; preserving the financial equilibrium of the social security system; the protection of consumers, recipients of services and workers; fairness of trade transactions; combating fraud; the protection of the environment and the urban environment; the health of animals; intellectual property; the conservation of the national historic and artistic heritage; social policy objectives and cultural policy objectives;</p> <p>9) "competent authority" means any body or authority which has a supervisory or regulatory role in a Member State in relation to service activities, including, in particular, administrative authorities, including courts acting as such, professional bodies, and those professional associations or other professional</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>organisations which, in the exercise of their legal autonomy, regulate in a collective manner access to service activities or the exercise thereof;</p> <p>10) "Member State where the service is provided" means the Member State where the service is supplied by a provider established in another Member State;</p> <p>11) "regulated profession" means a professional activity or a group of professional activities as referred to in Article 3(1)(a) of Directive 2005/36/EC;</p> <p>12) "commercial communication" means any form of communication designed to promote, directly or indirectly, the goods, services or image of an undertaking, organisation or person engaged in commercial, industrial or craft activity or practising a regulated profession. The following do not in themselves constitute commercial communications:</p> <p>(a) information enabling direct access to the activity of the undertaking, organisation or person, including in particular a domain name or an electronic-mailing address;</p> <p>(b) communications relating to the goods, services or image of the undertaking, organisation or person, compiled in an independent manner, particularly when provided for no financial consideration.</p>					
5.	Simplification of procedures			NP		

<p>1. Member States shall examine the procedures and formalities applicable to access to a service activity and to the exercise thereof. Where procedures and formalities examined under this paragraph are not sufficiently simple, Member States shall simplify them.</p> <p>2. The Commission may introduce harmonised forms at Community level, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2). These forms shall be equivalent to certificates, attestations and any other documents required of a provider.</p> <p>3. Where Member States require a provider or recipient to supply a certificate, attestation or any other document proving that a requirement has been satisfied, they shall accept any document from another Member State which serves an equivalent purpose or from which it is clear that the requirement in question has been satisfied. They may not require a document from another Member State to be produced in its original form, or as a certified copy or as a certified translation, save in the cases provided for in other Community instruments or where such a requirement is justified by an overriding reason relating to the public interest, including public order and security.</p> <p>The first subparagraph shall not affect the right of Member States to require non-certified translations of documents in one of their official languages.</p> <p>4. Paragraph 3 shall not apply to the documents referred to in Article 7(2) and 50 of Directive 2005/36/EC, in</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>Articles 45(3), 46, 49 and 50 of Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts [24], in Article 3(2) of Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained [25], in the First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community [26] and in the Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State.</p>				
6.	<p>Points of single contact</p> <p>1. Member States shall ensure that it is possible for providers to complete the following procedures and formalities through points of single contact:</p> <p>(a) all procedures and formalities needed for access to his service activities, in particular, all declarations, notifications or applications necessary</p>			NP	

	<p>for authorisation from the competent authorities, including applications for inclusion in a register, a roll or a database, or for registration with a professional body or association;</p> <p>(b) any applications for authorisation needed to exercise his service activities.</p> <p>2. The establishment of points of single contact shall be without prejudice to the allocation of functions and powers among the authorities within national systems.</p>				
7.	<p>Right to information</p> <p>1. Member States shall ensure that the following information is easily accessible to providers and recipients through the points of single contact:</p> <p>(a) requirements applicable to providers established in their territory, in particular those requirements concerning the procedures and formalities to be completed in order to access and to exercise service activities;</p> <p>(b) the contact details of the competent authorities enabling the latter to be contacted directly, including the details of those authorities responsible for matters concerning the exercise of service activities;</p> <p>(c) the means of, and conditions for, accessing public registers and databases on providers and services;</p> <p>(d) the means of redress which are generally available in the event of dispute between the competent authorities and the provider or the recipient, or between a provider and a</p>	14.	<p>Ministarstvo je u obavezi da u centralni informacijski sistem u oblasti ugostiteljstva i turizma (u daljem tekstu: centralni informacijski sistem) unese podatke o objektima iz člana 18. st. 1. i 2, čl. 27, 47. i 60. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smještaja.</p> <p>Ministarstvo je u obavezi da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smještaja iz stava 1. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacijskom sistemu.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave je u obavezi da u centralni informacijski sistem unese podatke o objektima iz člana 12, člana 18. stav 4, čl. 42. i 56. ovog zakona, kao i podatke o ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smještaja.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave je u obavezi da ugostitelju, odnosno pružaocu usluge smještaja u objektima iz stava 3. ovog člana učini dostupnim pristup centralnom informacijskom sistemu.</p> <p>Ministarstvo vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 18. st. 1. i 2. i</p>	PU	

<p>recipient or between providers;</p> <p>(e) the contact details of the associations or organisations, other than the competent authorities, from which providers or recipients may obtain practical assistance.</p> <p>2. Member States shall ensure that it is possible for providers and recipients to receive, at their request, assistance from the competent authorities, consisting in information on the way in which the requirements referred to in point (a) of paragraph 1 are generally interpreted and applied. Where appropriate, such advice shall include a simple step-by-step guide. The information shall be provided in plain and intelligible language.</p> <p>3. Member States shall ensure that the information and assistance referred to in paragraphs 1 and 2 are provided in a clear and unambiguous manner, that they are easily accessible at a distance and by electronic means and that they are kept up to date.</p> <p>4. Member States shall ensure that the points of single contact and the competent authorities respond as quickly as possible to any request for information or assistance as referred to in paragraphs 1 and 2 and, in cases where the request is faulty or unfounded, inform the applicant accordingly without delay.</p> <p>5. Member States and the Commission shall take accompanying measures in order to encourage points of single contact to make the information provided for in this Article available in</p>	13.	<p>člana 27. ovog zakona.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju ugostitelja i ugostiteljskih objekata iz člana 12. i člana 18. stav 4. ovog zakona, kao poveren posao.</p> <p>Svaku promenu podataka, koji se evidentiraju kod ministarstva, odnosno jedinice lokalne samouprave ugostitelj je dužan da prijavi u roku od sedam dana.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave je dužna da kvartalno ili na zahtev ministarstva u roku od 15 dana u elektronskoj formi dostavi ministarstvu, podatke iz evidencije ugostiteljskih objekata koju vodi.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave je dužna da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju iz stava 2. ovog člana.</p>			
---	-----	---	--	--	--

	<p>other Community languages. This does not interfere with Member States' legislation on the use of languages.</p> <p>6. The obligation for competent authorities to assist providers and recipients does not require those authorities to provide legal advice in individual cases but concerns only general information on the way in which requirements are usually interpreted or applied.</p>				
8.	<p>1. Member States shall ensure that all procedures and formalities relating to access to a service activity and to the exercise thereof may be easily completed, at a distance and by electronic means, through the relevant point of single contact and with the relevant competent authorities.</p> <p>2. Paragraph 1 shall not apply to the inspection of premises on which the service is provided or of equipment used by the provider or to physical examination of the capability or of the personal integrity of the provider or of his responsible staff.</p> <p>3. The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt detailed rules for the implementation of paragraph 1 of this Article with a view to facilitating the interoperability of information systems and use of procedures by electronic means between Member States, taking into account common standards developed at Community level.</p>			NP	
9.	<p>Authorisation schemes</p> <p>1. Member States shall not make access</p>	18.	Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp kategorišu se u skladu sa standardima	PU	

	<p>to a service activity or the exercise thereof subject to an authorisation scheme unless the following conditions are satisfied:</p> <p>(a) the authorisation scheme does not discriminate against the provider in question;</p> <p>(b) the need for an authorisation scheme is justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) the objective pursued cannot be attained by means of a less restrictive measure, in particular because an a posteriori inspection would take place too late to be genuinely effective.</p> <p>2. In the report referred to in Article 39(1), Member States shall identify their authorisation schemes and give reasons showing their compatibility with paragraph 1 of this Article.</p> <p>3. This section shall not apply to those aspects of authorisation schemes which are governed directly or indirectly by other Community instruments.</p>	<p>19.1.</p> <p>19.6.</p>	<p>propisanim za pojedine vrste tih objekata.</p> <p>Ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i turističko naselje može se razvrstati u podvrstu ugostiteljski objekat vrste hotel može se razvrstati i po posebnim standardima za specijalizaciju.</p> <p>U ugostiteljskom objektu za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje i pansion i podvrste garni hotel i apart hotel mogu biti i delovi objekta u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica, koji kao smeštajne jedinice, odnosno drugi sadržaji ugostiteljskog objekta, funkcionalno (organizaciono i tehničko-tehnološki) čine sastavni deo ugostiteljskog objekta.</p> <p>Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo kategorišu se u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.</p> <p>Ugostitelj je dužan da pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu iz st. 1, 2. i 4. ovog člana pribavi rešenje o kategorizaciji.</p> <p>Ugostitelj podnosi ministarstvu zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona.</p> <p>Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>Ugostitelj podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave zahtev za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18.</p>			
--	---	---------------------------	--	--	--	--

		20.1.	stav 4. ovog zakona.			
		20.5.	<p>Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona vrši se, rešenjem koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>Ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6. i člana 20. stav 5. ovog zakona dođe do promene ugostitelja, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi novo rešenje kojim se objekat kategoriše.</p>			
		22.	<p>Ako u roku važenja rešenja iz člana 19. stav 6. i člana 20. stav 5. ovog zakona objekat prestane da ispunjava propisane standarde za kategoriju koja mu je određena ugostitelj je dužan da podnese zahtev za određivanje kategorije u nižu kategoriju.</p> <p>Na zahtev ugostitelja donosi se rešenje o promeni kategorije kada objekat ispuni propisane standarde za višu kategoriju.</p> <p>Promena kategorije ugostiteljskog objekta za smeštaj vrši se na način i po postupku propisanom za određivanje kategorije.</p>			
		47.	<p>Marina kao prihvatni objekti nautičkog turizma kategoriše se u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekta.</p> <p>Pružalac nautičkoturističkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičkoturističke delatnosti, odnosno nakon izdavanja uverenja o upisu u nadležni registar o obavljanju delatnosti u marini pribavi rešenje o određivanju kategorije.</p> <p>Pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi</p>			

		<p>48.1. ministarstvu zahtev za određivanje kategorije marine.</p> <p>Zahtev iz stava 1. ovog člana pružalac nautičkoturističkih usluga podnosi preko centralnog informacionog sistema.</p> <p>Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.</p> <p>48.2. Određivanje kategorije marine vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>48.3. Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma</p> <p>49. Na promenu pružaoca nautičkoturističkih usluga i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe čl. 22. i 23. ovog zakona.</p>				
10.	<p>Conditions for the granting of authorisation</p> <p>1. Authorisation schemes shall be based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their power of assessment in an arbitrary manner.</p> <p>2. The criteria referred to in paragraph 1 shall be:</p> <p>(a) non-discriminatory;</p> <p>(b) justified by an overriding reason relating to the public interest;</p>	25.	<p>Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 18. st 1. i 2. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja. Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera aktivno znanje jednog</p>	PU		

<p>(c) proportionate to that public interest objective;</p> <p>(d) clear and unambiguous;</p> <p>(e) objective;</p> <p>(f) made public in advance;</p> <p>(g) transparent and accessible.</p> <p>3. The conditions for granting authorisation for a new establishment shall not duplicate requirements and controls which are equivalent or essentially comparable as regards their purpose to which the provider is already subject in another Member State or in the same Member State. The liaison points referred to in Article 28(2) and the provider shall assist the competent authority by providing any necessary information regarding those requirements.</p> <p>4. The authorisation shall enable the provider to have access to the service activity, or to exercise that activity, throughout the national territory, including by means of setting up agencies, subsidiaries, branches or offices, except where an authorisation for each individual establishment or a limitation of the authorisation to a certain part of the territory is justified by an overriding reason relating to the public interest.</p> <p>5. The authorisation shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for authorisation have been met.</p> <p>6. Except in the case of the granting of</p>		<p>stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.</p> <p>Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje, pansion i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog iskustva u ugostiteljstvu.</p> <p>Ako ugostitelj, kao preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz stava 1. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.</p> <p>U ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.</p>			
---	--	--	--	--	--

	<p>an authorisation, any decision from the competent authorities, including refusal or withdrawal of an authorisation, shall be fully reasoned and shall be open to challenge before the courts or other instances of appeal.</p> <p>7. This Article shall not call into question the allocation of the competences, at local or regional level, of the Member States' authorities granting authorisations.</p>					
11.	<p>Duration of authorisation</p> <p>1. An authorisation granted to a provider shall not be for a limited period, except where:</p> <p>(a) the authorisation is being automatically renewed or is subject only to the continued fulfilment of requirements;</p> <p>(b) the number of available authorisations is limited by an overriding reason relating to the public</p>	<p>19.6.</p> <p>20.5.</p>	<p>Ugostiteljski objekti</p> <p>Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p> <p>Određivanje kategorije ugostiteljskog objekta iz člana 18. stav 4. ovog zakona vrši se, rešenjem koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva..</p>	NP		

	<p>interest;</p> <p>or</p> <p>(c) a limited authorisation period can be justified by an overriding reason relating to the public interest.</p> <p>2. Paragraph 1 shall not concern the maximum period before the end of which the provider must actually commence his activity after receiving authorisation.</p> <p>3. Member States shall require a provider to inform the relevant point of single contact provided for in Article 6 of the following changes:</p> <p>(a) the creation of subsidiaries whose activities fall within the scope of the authorisation scheme;</p> <p>(b) changes in his situation which result in the conditions for authorisation no longer being met.</p> <p>4. This Article shall be without prejudice to the Member States' ability to revoke authorisations, when the conditions for authorisation are no longer met.</p>	49.	<p>Marine</p> <p>Određivanje kategorije marine vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.</p>			
12.	<p>Selection from among several candidates</p> <p>1. Where the number of authorisations available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, Member States shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and completion of the</p>			NP		

	<p>procedure.</p> <p>2. In the cases referred to in paragraph 1, authorisation shall be granted for an appropriate limited period and may not be open to automatic renewal nor confer any other advantage on the provider whose authorisation has just expired or on any person having any particular links with that provider.</p> <p>3. Subject to paragraph 1 and to Articles 9 and 10, Member States may take into account, in establishing the rules for the selection procedure, considerations of public health, social policy objectives, the health and safety of employees or self-employed persons, the protection of the environment, the preservation of cultural heritage and other overriding reasons relating to the public interest, in conformity with Community law.</p>					
13.	<p>Authorisation procedures</p> <p>1. Authorisation procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.</p> <p>2. Authorisation procedures and formalities shall not be dissuasive and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. They shall be easily accessible and any charges which the applicants may incur from their application shall be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question and shall not exceed the cost of the</p>			PU	U skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14) sve procedure su pojednostavljene i troškovi registracije privrednih subjekata su umereni	

<p>procedures.</p> <p>3. Authorisation procedures and formalities shall provide applicants with a guarantee that their application will be processed as quickly as possible and, in any event, within a reasonable period which is fixed and made public in advance. The period shall run only from the time when all documentation has been submitted. When justified by the complexity of the issue, the time period may be extended once, by the competent authority, for a limited time. The extension and its duration shall be duly motivated and shall be notified to the applicant before the original period has expired.</p> <p>4. Failing a response within the time period set or extended in accordance with paragraph 3, authorisation shall be deemed to have been granted. Different arrangements may nevertheless be put in place, where justified by overriding reasons relating to the public interest, including a legitimate interest of third parties.</p> <p>5. All applications for authorisation shall be acknowledged as quickly as possible. The acknowledgement must specify the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the period referred to in paragraph 3; (b) the available means of redress; (c) where applicable, a statement that in the absence of a response within the period specified, the authorisation shall be deemed to have been granted. <p>6. In the case of an incomplete application, the applicant shall be</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>informed as quickly as possible of the need to supply any additional documentation, as well as of any possible effects on the period referred to in paragraph 3.</p> <p>7. When a request is rejected because it fails to comply with the required procedures or formalities, the applicant shall be informed of the rejection as quickly as possible.</p>					
14.	<p>Prohibited requirements</p> <p>Member States shall not make access to, or the exercise of, a service activity in their territory subject to compliance with any of the following:</p> <p>1) discriminatory requirements based directly or indirectly on nationality or, in the case of companies, the location of the registered office, including in particular:</p> <p>(a) nationality requirements for the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies;</p> <p>(b) a requirement that the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies be resident within the territory;</p> <p>2) a prohibition on having an establishment in more than one Member State or on being entered in the registers or enrolled with professional bodies or associations of more than one Member State;</p> <p>3) restrictions on the freedom of a</p>			NP		

<p>provider to choose between a principal or a secondary establishment, in particular an obligation on the provider to have its principal establishment in their territory, or restrictions on the freedom to choose between establishment in the form of an agency, branch or subsidiary;</p> <p>4) conditions of reciprocity with the Member State in which the provider already has an establishment, save in the case of conditions of reciprocity provided for in Community instruments concerning energy;</p> <p>5) the case-by-case application of an economic test making the granting of authorisation subject to proof of the existence of an economic need or market demand, an assessment of the potential or current economic effects of the activity or an assessment of the appropriateness of the activity in relation to the economic planning objectives set by the competent authority; this prohibition shall not concern planning requirements which do not pursue economic aims but serve overriding reasons relating to the public interest;</p> <p>6) the direct or indirect involvement of competing operators, including within consultative bodies, in the granting of authorisations or in the adoption of other decisions of the competent authorities, with the exception of professional bodies and associations or other organisations acting as the competent authority; this prohibition shall not concern the consultation of organisations, such as chambers of</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>commerce or social partners, on matters other than individual applications for authorisation, or a consultation of the public at large;</p> <p>7) an obligation to provide or participate in a financial guarantee or to take out insurance from a provider or body established in their territory. This shall not affect the possibility for Member States to require insurance or financial guarantees as such, nor shall it affect requirements relating to the participation in a collective compensation fund, for instance for members of professional bodies or organisations;</p> <p>8) an obligation to have been pre-registered, for a given period, in the registers held in their territory or to have previously exercised the activity for a given period in their territory.</p>					
15.	<p>Requirements to be evaluated</p> <p>1. Member States shall examine whether, under their legal system, any of the requirements listed in paragraph 2 are imposed and shall ensure that any such requirements are compatible with the conditions laid down in paragraph 3. Member States shall adapt their laws, regulations or administrative provisions so as to make them compatible with those conditions.</p> <p>2. Member States shall examine whether their legal system makes access to a service activity or the exercise of it subject to compliance with any of the following non-discriminatory requirements:</p>			NP		

<p>(a) quantitative or territorial restrictions, in particular in the form of limits fixed according to population or of a minimum geographical distance between providers;</p> <p>(b) an obligation on a provider to take a specific legal form;</p> <p>(c) requirements which relate to the shareholding of a company;</p> <p>(d) requirements, other than those concerning matters covered by Directive 2005/36/EC or provided for in other Community instruments, which reserve access to the service activity in question to particular providers by virtue of the specific nature of the activity;</p> <p>(e) a ban on having more than one establishment in the territory of the same State;</p> <p>(f) requirements fixing a minimum number of employees;</p> <p>(g) fixed minimum and/or maximum tariffs with which the provider must comply;</p> <p>(h) an obligation on the provider to supply other specific services jointly with his service.</p> <p>3. Member States shall verify that the requirements referred to in paragraph 2 satisfy the following conditions:</p> <p>(a) non-discrimination: requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory according to nationality nor, with regard to companies, according to the location of the</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>registered office;</p> <p>(b) necessity: requirements must be justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) proportionality: requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued; they must not go beyond what is necessary to attain that objective and it must not be possible to replace those requirements with other, less restrictive measures which attain the same result.</p> <p>4. Paragraphs 1, 2 and 3 shall apply to legislation in the field of services of general economic interest only insofar as the application of these paragraphs does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular task assigned to them.</p> <p>5. In the mutual evaluation report provided for in Article 39(1), Member States shall specify the following:</p> <p>(a) the requirements that they intend to maintain and the reasons why they consider that those requirements comply with the conditions set out in paragraph 3;</p> <p>(b) the requirements which have been abolished or made less stringent.</p> <p>6. From 28 December 2006 Member States shall not introduce any new requirement of a kind listed in paragraph 2, unless that requirement satisfies the conditions laid down in paragraph 3.</p> <p>7. Member States shall notify the Commission of any new laws,</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>regulations or administrative provisions which set requirements as referred to in paragraph 6, together with the reasons for those requirements. The Commission shall communicate the provisions concerned to the other Member States. Such notification shall not prevent Member States from adopting the provisions in question.</p> <p>Within a period of 3 months from the date of receipt of the notification, the Commission shall examine the compatibility of any new requirements with Community law and, where appropriate, shall adopt a decision requesting the Member State in question to refrain from adopting them or to abolish them.</p> <p>The notification of a draft national law in accordance with Directive 98/34/EC shall fulfil the obligation of notification provided for in this Directive.</p>					
16.	<p>Freedom to provide services</p> <p>1. Member States shall respect the right of providers to provide services in a Member State other than that in which they are established.</p> <p>The Member State in which the service is provided shall ensure free access to and free exercise of a service activity within its territory.</p> <p>Member States shall not make access to or exercise of a service activity in their territory subject to compliance with any requirements which do not respect the following principles:</p> <p>(a) non-discrimination: the requirement may be neither directly nor indirectly</p>			NP		

<p>discriminatory with regard to nationality or, in the case of legal persons, with regard to the Member State in which they are established;</p> <p>(b) necessity: the requirement must be justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment;</p> <p>(c) proportionality: the requirement must be suitable for attaining the objective pursued, and must not go beyond what is necessary to attain that objective.</p> <p>2. Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another Member State by imposing any of the following requirements:</p> <p>(a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;</p> <p>(b) an obligation on the provider to obtain an authorisation from their competent authorities including entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except where provided for in this Directive or other instruments of Community law;</p> <p>(c) a ban on the provider setting up a certain form or type of infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs in order to supply the services in question;</p> <p>(d) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by</p>				
---	--	--	--	--

<p>the self-employed;</p> <p>(e) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;</p> <p>(f) requirements, except for those necessary for health and safety at work, which affect the use of equipment and material which are an integral part of the service provided;</p> <p>(g) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 19.</p> <p>3. The Member State to which the provider moves shall not be prevented from imposing requirements with regard to the provision of a service activity, where they are justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment and in accordance with paragraph 1. Nor shall that Member State be prevented from applying, in accordance with Community law, its rules on employment conditions, including those laid down in collective agreements.</p> <p>4. By 28 December 2011 the Commission shall, after consultation of the Member States and the social partners at Community level, submit to the European Parliament and the Council a report on the application of this Article, in which it shall consider the need to propose harmonisation measures regarding service activities covered by this Directive.</p>					
---	--	--	--	--	--

17.	<p>Article 16 shall not apply to:</p> <p>1) services of general economic interest which are provided in another Member State, inter alia:</p> <p>(a) in the postal sector, services covered by Directive 97/67/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service [28];</p> <p>(b) in the electricity sector, services covered by Directive 2003/54/EC [29] of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity;</p> <p>(c) in the gas sector, services covered by Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in natural gas [30];</p> <p>(d) water distribution and supply services and waste water services;</p> <p>(e) treatment of waste;</p> <p>2) matters covered by Directive 96/71/EC;</p> <p>3) matters covered by Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data [31];</p> <p>4) matters covered by Council Directive 77/249/EEC of 22 March 1977to</p>			NP		
-----	---	--	--	----	--	--

<p>facilitate the effective exercise by lawyers of freedom to provide services [32];</p> <p>5) the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>6) matters covered by Title II of Directive 2005/36/EC, as well as requirements in the Member State where the service is provided which reserve an activity to a particular profession;</p> <p>7) matters covered by Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>8) as regards administrative formalities concerning the free movement of persons and their residence, matters covered by the provisions of Directive 2004/38/EC that lay down administrative formalities of the competent authorities of the Member State where the service is provided with which beneficiaries must comply;</p> <p>9) as regards third country nationals who move to another Member State in the context of the provision of a service, the possibility for Member States to require visa or residence permits for third country nationals who are not covered by the mutual recognition regime provided for in Article 21 of the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 on the gradual abolition of checks at the common borders [33] or the possibility to oblige third country nationals to report to the competent authorities of the Member State in which the service is provided on or after their entry;</p> <p>10) as regards the shipment of waste,</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>matters covered by Council Regulation (EEC) No 259/93 of 1 February 1993 on the supervision and control of shipments of waste within, into and out of the European Community [34];</p> <p>11) copyright, neighbouring rights and rights covered by Council Directive 87/54/EEC of 16 December 1986 on the legal protection of topographies of semiconductor products [35] and by Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases [36], as well as industrial property rights;</p> <p>12) acts requiring by law the involvement of a notary;</p> <p>13) matters covered by Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts [37];</p> <p>14) the registration of vehicles leased in another Member State;</p> <p>15) provisions regarding contractual and non-contractual obligations, including the form of contracts, determined pursuant to the rules of private international law.</p>					
18.	<p>Case-by-case derogations</p> <p>1. By way of derogation from Article 16, and in exceptional circumstances only, a Member State may, in respect of a provider established in another Member State, take measures relating to the safety of services.</p>			NP		

	<p>2. The measures provided for in paragraph 1 may be taken only if the mutual assistance procedure laid down in Article 35 is complied with and the following conditions are fulfilled:</p> <p>(a) the national provisions in accordance with which the measure is taken have not been subject to Community harmonisation in the field of the safety of services;</p> <p>(b) the measures provide for a higher level of protection of the recipient than would be the case in a measure taken by the Member State of establishment in accordance with its national provisions;</p> <p>(c) the Member State of establishment has not taken any measures or has taken measures which are insufficient as compared with those referred to in Article 35(2);</p> <p>(d) the measures are proportionate.</p> <p>3. Paragraphs 1 and 2 shall be without prejudice to provisions, laid down in Community instruments, which guarantee the freedom to provide services or which allow derogations therefrom.</p>					
19.	<p>Prohibited restrictions</p> <p>Member States may not impose on a recipient requirements which restrict the use of a service supplied by a provider established in another Member State, in particular the following requirements:</p> <p>(a) an obligation to obtain authorisation from or to make a declaration to their competent authorities;</p>			NP	.	

	(b) discriminatory limits on the grant of financial assistance by reason of the fact that the provider is established in another Member State or by reason of the location of the place at which the service is provided.					
20	<p>Non-discrimination</p> <p>1. Member States shall ensure that the recipient is not made subject to discriminatory requirements based on his nationality or place of residence.</p> <p>2. Member States shall ensure that the general conditions of access to a service, which are made available to the public at large by the provider, do not contain discriminatory provisions relating to the nationality or place of residence of the recipient, but without precluding the possibility of providing for differences in the conditions of access where those differences are directly justified by objective criteria.</p>			NP		
21	<p>Assistance for recipients</p> <p>1. Member States shall ensure that recipients can obtain, in their Member State of residence, the following information:</p> <p>(a) general information on the requirements applicable in other Member States relating to access to, and exercise of, service activities, in particular those relating to consumer protection;</p> <p>(b) general information on the means of redress available in the case of a dispute between a provider and a recipient;</p> <p>(c) the contact details of associations or</p>			NP		

<p>organisations, including the centres of the European Consumer Centres Network, from which providers or recipients may obtain practical assistance.</p> <p>Where appropriate, advice from the competent authorities shall include a simple step-by-step guide. Information and assistance shall be provided in a clear and unambiguous manner, shall be easily accessible at a distance, including by electronic means, and shall be kept up to date.</p> <p>2. Member States may confer responsibility for the task referred to in paragraph 1 on points of single contact or on any other body, such as the centres of the European Consumer Centres Network, consumer associations or Euro Info Centres.</p> <p>Member States shall communicate to the Commission the names and contact details of the designated bodies. The Commission shall transmit them to all Member States.</p> <p>3. In fulfilment of the requirements set out in paragraphs 1 and 2, the body approached by the recipient shall, if necessary, contact the relevant body for the Member State concerned. The latter shall send the information requested as soon as possible to the requesting body which shall forward the information to the recipient. Member States shall ensure that those bodies give each other mutual assistance and shall put in place all possible measures for effective cooperation. Together with the Commission, Member States shall put in place practical arrangements</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>necessary for the implementation of paragraph 1.</p> <p>4. The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt measures for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, specifying the technical mechanisms for the exchange of information between the bodies of the various Member States and, in particular, the interoperability of information systems, taking into account common standards.</p>					
22	<p>Information on providers and their services</p> <p>1. Member States shall ensure that providers make the following information available to the recipient:</p> <p>(a) the name of the provider, his legal status and form, the geographic address at which he is established and details enabling him to be contacted rapidly and communicated with directly and, as the case may be, by electronic means;</p> <p>(b) where the provider is registered in a trade or other similar public register, the name of that register and the provider's registration number, or equivalent means of identification in that register;</p> <p>(c) where the activity is subject to an authorisation scheme, the particulars of the relevant competent authority or the single point of contact;</p> <p>(d) where the provider exercises an activity which is subject to VAT, the identification number referred to in Article 22(1) of Sixth Council Directive 77/388/EEC of 17 May 1977 on the</p>			NP		

<p>harmonisation of the laws of the Member States relating to turnover taxes – Common system of value added tax: uniform basis of assessment [38];</p> <p>(e) in the case of the regulated professions, any professional body or similar institution with which the provider is registered, the professional title and the Member State in which that title has been granted;</p> <p>(f) the general conditions and clauses, if any, used by the provider;</p> <p>(g) the existence of contractual clauses, if any, used by the provider concerning the law applicable to the contract and/or the competent courts;</p> <p>(h) the existence of an after-sales guarantee, if any, not imposed by law;</p> <p>(i) the price of the service, where a price is pre-determined by the provider for a given type of service;</p> <p>(j) the main features of the service, if not already apparent from the context;</p> <p>(k) the insurance or guarantees referred to in Article 23(1), and in particular the contact details of the insurer or guarantor and the territorial coverage.</p> <p>2. Member States shall ensure that the information referred to in paragraph 1, according to the provider's preference:</p> <p>(a) is supplied by the provider on his own initiative;</p> <p>(b) is easily accessible to the recipient at the place where the service is provided or the contract concluded;</p> <p>(c) can be easily accessed by the</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>recipient electronically by means of an address supplied by the provider;</p> <p>(d) appears in any information documents supplied to the recipient by the provider which set out a detailed description of the service he provides.</p> <p>3. Member States shall ensure that, at the recipient's request, providers supply the following additional information:</p> <p>(a) where the price is not pre-determined by the provider for a given type of service, the price of the service or, if an exact price cannot be given, the method for calculating the price so that it can be checked by the recipient, or a sufficiently detailed estimate;</p> <p>(b) as regards the regulated professions, a reference to the professional rules applicable in the Member State of establishment and how to access them;</p> <p>(c) information on their multidisciplinary activities and partnerships which are directly linked to the service in question and on the measures taken to avoid conflicts of interest. That information shall be included in any information document in which providers give a detailed description of their services;</p> <p>(d) any codes of conduct to which the provider is subject and the address at which these codes may be consulted by electronic means, specifying the language version available;</p> <p>(e) where a provider is subject to a code of conduct, or member of a trade association or professional body which provides for recourse to a non-judicial</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>means of dispute settlement, information in this respect. The provider shall specify how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of non-judicial means of dispute settlement.</p> <p>4. Member States shall ensure that the information which a provider must supply in accordance with this Chapter is made available or communicated in a clear and unambiguous manner, and in good time before conclusion of the contract or, where there is no written contract, before the service is provided.</p> <p>5. The information requirements laid down in this Chapter are in addition to requirements already provided for in Community law and do not prevent Member States from imposing additional information requirements applicable to providers established in their territory.</p> <p>6. The Commission may, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), specify the content of the information provided for in paragraphs 1 and 3 of this Article according to the specific nature of certain activities and may specify the practical means of implementing paragraph 2 of this Article.</p>					
23	<p>Professional liability insurance and guarantees</p> <p>1. Member States may ensure that providers whose services present a direct and particular risk to the health or safety of the recipient or a third person, or to the financial security of the</p>			NP		

<p>recipient, subscribe to professional liability insurance appropriate to the nature and extent of the risk, or provide a guarantee or similar arrangement which is equivalent or essentially comparable as regards its purpose.</p> <p>2. When a provider establishes himself in their territory, Member States may not require professional liability insurance or a guarantee from the provider where he is already covered by a guarantee which is equivalent, or essentially comparable as regards its purpose and the cover it provides in terms of the insured risk, the insured sum or a ceiling for the guarantee and possible exclusions from the cover, in another Member State in which the provider is already established. Where equivalence is only partial, Member States may require a supplementary guarantee to cover those aspects not already covered.</p> <p>When a Member State requires a provider established in its territory to subscribe to professional liability insurance or to provide another guarantee, that Member State shall accept as sufficient evidence attestations of such insurance cover issued by credit institutions and insurers established in other Member States.</p> <p>3. Paragraphs 1 and 2 shall not affect professional insurance or guarantee arrangements provided for in other Community instruments.</p> <p>4. For the implementation of paragraph 1, the Commission may, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 40(2), establish a list of</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>services which exhibit the characteristics referred to in paragraph 1 of this Article. The Commission may also, in accordance with the procedure referred to in Article 40(3), adopt measures designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it by establishing common criteria for defining, for the purposes of the insurance or guarantees referred to in paragraph 1 of this Article, what is appropriate to the nature and extent of the risk.</p> <p>5. For the purpose of this Article</p> <ul style="list-style-type: none"> - "direct and particular risk" means a risk arising directly from the provision of the service, - "health and safety" means, in relation to a recipient or a third person, the prevention of death or serious personal injury, - "financial security" means, in relation to a recipient, the prevention of substantial losses of money or of value of property, - "professional liability insurance" means insurance taken out by a provider in respect of potential liabilities to recipients and, where applicable, third parties arising out of the provision of the service. 					
24	<p>Commercial communications by the regulated professions</p> <p>1. Member States shall remove all total prohibitions on commercial communications by the regulated professions.</p>			NP		

	<p>2. Member States shall ensure that commercial communications by the regulated professions comply with professional rules, in conformity with Community law, which relate, in particular, to the independence, dignity and integrity of the profession, as well as to professional secrecy, in a manner consistent with the specific nature of each profession. Professional rules on commercial communications shall be non-discriminatory, justified by an overriding reason relating to the public interest and proportionate.</p>					
25	<p>Multidisciplinary activities</p> <p>1. Member States shall ensure that providers are not made subject to requirements which oblige them to exercise a given specific activity exclusively or which restrict the exercise jointly or in partnership of different activities.</p> <p>However, the following providers may be made subject to such requirements:</p> <p>(a) the regulated professions, in so far as is justified in order to guarantee compliance with the rules governing professional ethics and conduct, which vary according to the specific nature of each profession, and is necessary in order to ensure their independence and impartiality;</p> <p>(b) providers of certification, accreditation, technical monitoring, test or trial services, in so far as is justified in order to ensure their independence and impartiality.</p> <p>2. Where multidisciplinary activities between providers referred to in points</p>			NP		

	<p>(a) and (b) of paragraph 1 are authorised, Member States shall ensure the following:</p> <p>(a) that conflicts of interest and incompatibilities between certain activities are prevented;</p> <p>(b) that the independence and impartiality required for certain activities is secured;</p> <p>(c) that the rules governing professional ethics and conduct for different activities are compatible with one another, especially as regards matters of professional secrecy.</p> <p>3. In the report referred to in Article 39(1), Member States shall indicate which providers are subject to the requirements laid down in paragraph 1 of this Article, the content of those requirements and the reasons for which they consider them to be justified.</p>					
26	<p>Policy on quality of services</p> <p>1. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage providers to take action on a voluntary basis in order to ensure the quality of service provision, in particular through use of one of the following methods:</p> <p>(a) certification or assessment of their activities by independent or accredited bodies;</p> <p>(b) drawing up their own quality charter or participation in quality charters or labels drawn up by professional bodies at Community level.</p> <p>2. Member States shall ensure that</p>			NP		

	<p>information on the significance of certain labels and the criteria for applying labels and other quality marks relating to services can be easily accessed by providers and recipients.</p> <p>3. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage professional bodies, as well as chambers of commerce and craft associations and consumer associations, in their territory to cooperate at Community level in order to promote the quality of service provision, especially by making it easier to assess the competence of a provider.</p> <p>4. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the development of independent assessments, notably by consumer associations, in relation to the quality and defects of service provision, and, in particular, the development at Community level of comparative trials or testing and the communication of the results.</p> <p>5. Member States, in cooperation with the Commission, shall encourage the development of voluntary European standards with the aim of facilitating compatibility between services supplied by providers in different Member States, information to the recipient and the quality of service provision.</p>					
27	<p>Settlement of disputes</p> <p>1. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers supply contact details, in</p>			NP		

particular a postal address, fax number or e-mail address and telephone number to which all recipients, including those resident in another Member State, can send a complaint or a request for information about the service provided. Providers shall supply their legal address if this is not their usual address for correspondence.

Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers respond to the complaints referred to in the first subparagraph in the shortest possible time and make their best efforts to find a satisfactory solution.

2. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers are obliged to demonstrate compliance with the obligations laid down in this Directive as to the provision of information and to demonstrate that the information is accurate.

3. Where a financial guarantee is required for compliance with a judicial decision, Member States shall recognise equivalent guarantees lodged with a credit institution or insurer established in another Member State. Such credit institutions must be authorised in a Member State in accordance with Directive 2006/48/EC and such insurers in accordance, as appropriate, with First Council Directive 73/239/EEC of 24 July 1973 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to the taking-up and pursuit of the business of direct insurance other than life assurance [39]

	<p>and Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance [40].</p> <p>4. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers who are subject to a code of conduct, or are members of a trade association or professional body, which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement inform the recipient thereof and mention that fact in any document which presents their services in detail, specifying how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of such a mechanism.</p>					
28	<p>Mutual assistance – general obligations</p> <p>1. Member States shall give each other mutual assistance, and shall put in place measures for effective cooperation with one another, in order to ensure the supervision of providers and the services they provide.</p> <p>2. For the purposes of this Chapter, Member States shall designate one or more liaison points, the contact details of which shall be communicated to the other Member States and the Commission. The Commission shall publish and regularly update the list of liaison points.</p> <p>3. Information requests and requests to carry out any checks, inspections and investigations under this Chapter shall be duly motivated, in particular by specifying the reason for the request. Information exchanged shall be used only in respect of the matter for which</p>			NP		

<p>it was requested.</p> <p>4. In the event of receiving a request for assistance from competent authorities in another Member State, Member States shall ensure that providers established in their territory supply their competent authorities with all the information necessary for supervising their activities in compliance with their national laws.</p> <p>5. In the event of difficulty in meeting a request for information or in carrying out checks, inspections or investigations, the Member State in question shall rapidly inform the requesting Member State with a view to finding a solution.</p> <p>6. Member States shall supply the information requested by other Member States or the Commission by electronic means and within the shortest possible period of time.</p> <p>7. Member States shall ensure that registers in which providers have been entered, and which may be consulted by the competent authorities in their territory, may also be consulted, in accordance with the same conditions, by the equivalent competent authorities of the other Member States.</p> <p>8. Member States shall communicate to the Commission information on cases where other Member States do not fulfil their obligation of mutual assistance. Where necessary, the Commission shall take appropriate steps, including proceedings provided for in Article 226 of the Treaty, in order to ensure that the Member States concerned comply with their obligation of mutual assistance.</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>The Commission shall periodically inform Member States about the functioning of the mutual assistance provisions.</p>					
<p>29</p>	<p>Mutual assistance – general obligations for the Member State of establishment</p> <p>1. With respect to providers providing services in another Member State, the Member State of establishment shall supply information on providers established in its territory when requested to do so by another Member State and, in particular, confirmation that a provider is established in its territory and, to its knowledge, is not exercising his activities in an unlawful manner.</p> <p>2. The Member State of establishment shall undertake the checks, inspections and investigations requested by another Member State and shall inform the latter of the results and, as the case may be, of the measures taken. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities can decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by another Member State.</p> <p>3. Upon gaining actual knowledge of any conduct or specific acts by a provider established in its territory which provides services in other Member States, that, to its knowledge, could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment, the Member State of establishment shall inform all other</p>			<p>NP</p>		

	Member States and the Commission within the shortest possible period of time.					
30	<p>Supervision by the Member State of establishment in the event of the temporary movement of a provider to another Member State</p> <p>1. With respect to cases not covered by Article 31(1), the Member State of establishment shall ensure that compliance with its requirements is supervised in conformity with the powers of supervision provided for in its national law, in particular through supervisory measures at the place of establishment of the provider.</p> <p>2. The Member State of establishment shall not refrain from taking supervisory or enforcement measures in its territory on the grounds that the service has been provided or caused damage in another Member State.</p> <p>3. The obligation laid down in paragraph 1 shall not entail a duty on the part of the Member State of establishment to carry out factual checks and controls in the territory of the Member State where the service is provided. Such checks and controls shall be carried out by the authorities of the Member State where the provider is temporarily operating at the request of the authorities of the Member State of establishment, in accordance with Article 31.</p>			NP		
31	Supervision by the Member State where the service is provided in the event of the temporary movement of the provider			NP		

<p>1. With respect to national requirements which may be imposed pursuant to Articles 16 or 17, the Member State where the service is provided is responsible for the supervision of the activity of the provider in its territory. In conformity with Community law, the Member State where the service is provided:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) shall take all measures necessary to ensure the provider complies with those requirements as regards the access to and the exercise of the activity;(b) shall carry out the checks, inspections and investigations necessary to supervise the service provided. <p>2. With respect to requirements other than those referred to in paragraph 1, where a provider moves temporarily to another Member State in order to provide a service without being established there, the competent authorities of that Member State shall participate in the supervision of the provider in accordance with paragraphs 3 and 4.</p> <p>3. At the request of the Member State of establishment, the competent authorities of the Member State where the service is provided shall carry out any checks, inspections and investigations necessary for ensuring the effective supervision by the Member State of establishment. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities may decide on the most appropriate measures to be taken in</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>each individual case in order to meet the request by the Member State of establishment.</p> <p>4. On their own initiative, the competent authorities of the Member State where the service is provided may conduct checks, inspections and investigations on the spot, provided that those checks, inspections or investigations are not discriminatory, are not motivated by the fact that the provider is established in another Member State and are proportionate.</p>				
32	<p>Alert mechanism</p> <p>1. Where a Member State becomes aware of serious specific acts or circumstances relating to a service activity that could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment in its territory or in the territory of other Member States, that Member State shall inform the Member State of establishment, the other Member States concerned and the Commission within the shortest possible period of time.</p> <p>2. The Commission shall promote and take part in the operation of a European network of Member States' authorities in order to implement paragraph 1.</p> <p>3. The Commission shall adopt and regularly update, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), detailed rules concerning the management of the network referred to in paragraph 2 of this Article.</p>			NP	
33	Information on the good repute of providers			NP	

<p>1. Member States shall, at the request of a competent authority in another Member State, supply information, in conformity with their national law, on disciplinary or administrative actions or criminal sanctions and decisions concerning insolvency or bankruptcy involving fraud taken by their competent authorities in respect of the provider which are directly relevant to the provider's competence or professional reliability. The Member State which supplies the information shall inform the provider thereof.</p> <p>A request made pursuant to the first subparagraph must be duly substantiated, in particular as regards the reasons for the request for information.</p> <p>2. Sanctions and actions referred to in paragraph 1 shall only be communicated if a final decision has been taken. With regard to other enforceable decisions referred to in paragraph 1, the Member State which supplies the information shall specify whether a particular decision is final or whether an appeal has been lodged in respect of it, in which case the Member State in question should provide an indication of the date when the decision on appeal is expected.</p> <p>Moreover, that Member State shall specify the provisions of national law pursuant to which the provider was found guilty or penalised.</p> <p>3. Implementation of paragraphs 1 and 2 must comply with rules on the provision of personal data and with rights guaranteed to persons found</p>					
--	--	--	--	--	--

	<p>guilty or penalised in the Member States concerned, including by professional bodies. Any information in question which is public shall be accessible to consumers.</p>				
34	<p>Accompanying measures</p> <p>1. The Commission, in cooperation with Member States, shall establish an electronic system for the exchange of information between Member States, taking into account existing information systems.</p> <p>2. Member States shall, with the assistance of the Commission, take accompanying measures to facilitate the exchange of officials in charge of the implementation of mutual assistance and training of such officials, including language and computer training.</p> <p>3. The Commission shall assess the need to establish a multi-annual programme in order to organise relevant exchanges of officials and training.</p>			NP	
35	<p>Mutual assistance in the event of case-by-case derogations</p> <p>1. Where a Member State intends to take a measure pursuant to Article 18, the procedure laid down in paragraphs 2 to 6 of this Article shall apply without prejudice to court proceedings, including preliminary proceedings and acts carried out in the framework of a criminal investigation.</p> <p>2. The Member State referred to in paragraph 1 shall ask the Member State of establishment to take measures with regard to the provider, supplying all relevant information on the service in</p>			NP	

question and the circumstances of the case.

The Member State of establishment shall check, within the shortest possible period of time, whether the provider is operating lawfully and verify the facts underlying the request. It shall inform the requesting Member State within the shortest possible period of time of the measures taken or envisaged or, as the case may be, the reasons why it has not taken any measures.

3. Following communication by the Member State of establishment as provided for in the second subparagraph of paragraph 2, the requesting Member State shall notify the Commission and the Member State of establishment of its intention to take measures, stating the following:

(a) the reasons why it believes the measures taken or envisaged by the Member State of establishment are inadequate;

(b) the reasons why it believes the measures it intends to take fulfil the conditions laid down in Article 18.

4. The measures may not be taken until fifteen working days after the date of notification provided for in paragraph 3.

5. Without prejudice to the possibility for the requesting Member State to take the measures in question upon expiry of the period specified in paragraph 4, the Commission shall, within the shortest possible period of time, examine the compatibility with Community law of the measures notified.

	<p>Where the Commission concludes that the measure is incompatible with Community law, it shall adopt a decision asking the Member State concerned to refrain from taking the proposed measures or to put an end to the measures in question as a matter of urgency.</p> <p>6. In the case of urgency, a Member State which intends to take a measure may derogate from paragraphs 2, 3 and 4. In such cases, the measures shall be notified within the shortest possible period of time to the Commission and the Member State of establishment, stating the reasons for which the Member State considers that there is urgency.</p>					
36	<p>Implementing measures</p> <p>In accordance with the procedure referred to in Article 40(3), the Commission shall adopt the implementing measures designed to amend non-essential elements of this Chapter by supplementing it by specifying the time-limits provided for in Articles 28 and 35. The Commission shall also adopt, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), the practical arrangements for the exchange of information by electronic means between Member States, and in particular the interoperability provisions for information systems.</p>			NP		
37	<p>Codes of conduct at Community level</p> <p>1. Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the drawing up at Community level,</p>			NP		

	<p>particularly by professional bodies, organisations and associations, of codes of conduct aimed at facilitating the provision of services or the establishment of a provider in another Member State, in conformity with Community law.</p> <p>2. Member States shall ensure that the codes of conduct referred to in paragraph 1 are accessible at a distance, by electronic means.</p>					
38	<p>Additional harmonisation</p> <p>The Commission shall assess, by 28 December 2010 the possibility of presenting proposals for harmonisation instruments on the following subjects:</p> <p>(a) access to the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>(b) private security services and transport of cash and valuables.</p>			NP		
39	<p>Mutual evaluation</p> <p>1. By 28 December 2009 at the latest, Member States shall present a report to the Commission, containing the information specified in the following provisions:</p> <p>(a) Article 9(2), on authorisation schemes;</p> <p>(b) Article 15(5), on requirements to be evaluated;</p> <p>(c) Article 25(3), on multidisciplinary activities.</p> <p>2. The Commission shall forward the reports provided for in paragraph 1 to the Member States, which shall submit their observations on each of the reports</p>			NP		

within six months of receipt. Within the same period, the Commission shall consult interested parties on those reports.

3. The Commission shall present the reports and the Member States' observations to the Committee referred to in Article 40(1), which may make observations.

4. In the light of the observations provided for in paragraphs 2 and 3, the Commission shall, by 28 December 2010 at the latest, present a summary report to the European Parliament and to the Council, accompanied where appropriate by proposals for additional initiatives.

5. By 28 December 2009 at the latest, Member States shall present a report to the Commission on the national requirements whose application could fall under the third subparagraph of Article 16(1) and the first sentence of Article 16(3), providing reasons why they consider that the application of those requirements fulfil the criteria referred to in the third subparagraph of Article 16(1) and the first sentence of Article 16(3).

Thereafter, Member States shall transmit to the Commission any changes in their requirements, including new requirements, as referred to above, together with the reasons for them.

The Commission shall communicate the transmitted requirements to other Member States. Such transmission shall not prevent the adoption by Member States of the provisions in question. The

	Commission shall on an annual basis thereafter provide analyses and orientations on the application of these provisions in the context of this Directive.				
40	<p>1. The Commission shall be assisted by a Committee.</p> <p>2. Where reference is made to this paragraph, Articles 5 and 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof. The period laid down in Article 5(6) of Decision 1999/468/EC shall be set at three months.</p> <p>3. Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.</p>			NP	
41	<p>Review clause</p> <p>The Commission, by 28 December 2011 and every three years thereafter, shall present to the European Parliament and to the Council a comprehensive report on the application of this Directive. This report shall, in accordance with Article 16(4), address in particular the application of Article 16. It shall also consider the need for additional measures for matters excluded from the scope of application of this Directive. It shall be accompanied, where appropriate, by proposals for amendment of this Directive with a view to completing the Internal Market for services.</p>			NP	
42	<p>Amendment of Directive 98/27/EC</p> <p>In the Annex to Directive 98/27/EC of</p>			NP	

	<p>the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests [41], the following point shall be added:</p> <p>"13. Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market (OJ L 376, 27.12.2006, p. 36)"</p>				
43	<p>Protection of personal data</p> <p>The implementation and application of this Directive and, in particular, the provisions on supervision shall respect the rules on the protection of personal data as provided for in Directives 95/46/EC and 2002/58/EC.</p>			NP	
44	<p>Transposition</p> <p>1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive before 28 December 2009.</p> <p>They shall forthwith communicate to the Commission the text of those measures.</p> <p>When Member States adopt these measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.</p> <p>2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this</p>			NP	

	Directive.					
45	Entry into force This Directive shall enter into force on the day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.			NP		
46	Addressees This Directive is addressed to the Member States.			NP		